

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse på bygge- og anlægsområdet

Oktober 2007

Den seneste arbejdsmarkedspolitiske redegørelse blev udarbejdet december 2006 i forbindelse med BAI's ansøgning om midler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser mv. for 2007. I den forløbne periode er observeret forhold, der vil medføre korrektioner, som er medtaget i denne redegørelse. Mange af de fokuspunkter og opgaver som blev nævnt i den seneste redegørelse er allerede under behandling. Dvs. at en række opgaver er løst og udmøntet i nye uddannelser, undervisningsmaterialer og analyserapporter e.lign. hvorimod andre opgaver stadig er igangværende. Herudover er der nytilkomne fokuspunkter, som bør/vil medføre analyse og/eller nyudvikling af uddannelser mv.

De fokuspunkter som fortsat vil have indflydelse på arbejdsmarkedsforholdene i bygge- og anlægsbranchen som BAI har udvalgt i forbindelse med denne ansøgning er følgende:

- Organisatoriske ændringer forårsaget af den fortsatte udvikling af samarbejdsformerne i branchen.
- Særlig fokus på arbejdsmiljøforholdene på bygge- og anlægsområdet
- Produktionstekniske ændringer som følge af udviklingen på materiale- og materielområdet.
- Behov for hurtig rekruttering som følge af bygge- og anlægsbranchens særligt høje aktivitetsniveau.
- IKT-anvendelsen udvikles og udbredes løbende, bl.a. som følge af indførelsen af "det digitale byggeri" men også fordi den enkelte medarbejder i branchen til stadighed oplever mere IKT i sit arbejde og sin hverdag i øvrigt.

På denne baggrund beskrives nogle af de væsentlige forhold og udviklingstendenser, som må forventes at påvirke behovet for kompetenceudvikling i branchen.

Målgruppen

Udvalgets primære målgruppe omfatter med undtagelse af el- og vvs- områderne alle ansatte i bygge- og anlægsbranchen i Danmark, som tilhører målgruppen for arbejdsmarkedsuddannelserne. Dvs. ufaglærte, faglærte og EUD-teknikere, såvel privat- som offentligt ansatte samt selvstændige erhvervsdrivende.

Med hensyn til primærmålgruppens jobområder henvises til BAI's fælles kompetencebeskrivelser.

Primærmålgruppens størrelse og sammensætning forventes ikke som helhed at ændres nævneværdigt i de nærmeste år, fordi de økonomiske konjunkturer synes at være stabile og fordi der fortsat er behov for nybygning og renovering af såvel bygninger som anlæg.

En fortsættelse af den industrialiserende tendens i bygge- og anlægsbranchen må dog forventes løbende at forskyde primærmålgruppens beskæftigelse fra bygge- og anlægsbranchen til byggeindustri eller fremstillingsområdet.

Primærmålgruppen omfatter 180 - 200.000 personer som er fordelt på følgende grupper:

- Entreprenørområdet
- Glarmesterområdet
- Malerområdet
- Murer-, stenhugger-, stukkatørområdet
- Struktør- og brolæggerområdet
- Tagdækker området
- Teknisk isoleringsområdet
- Teknisk tegner, teknisk assistent, teknisk designer
- Træfagenes område
- Vejasfaltområdet

Branchen

Uddannelsesaktivitet og beskæftigelse

Bygge- og anlægsbranchen er i disse år præget af et særdeles højt aktivitetsniveau. Beskæftigelsen er således øget med omkring 20 % alene de seneste par år.

I de kommende år forventes fortsat en gunstig økonomisk udvikling, som sandsynligvis vil medføre et vedvarende højt aktivitets- og beskæftigelsesniveau på bygge- og anlægsområdet, som er forårsaget af behovet for såvel nybyggeri, renovering og byfornyelse samt behovet for fornyelse og renovering af infrastrukturelle anlæg.

Det er indtrykket, at kursusaktiviteten, som steg fra 2005 til 2006 er stabiliseret eller måske øget yderligere (der foreligger ikke tilgængelig statistik om forholdet). Denne udvikling anser udvalget som positiv, idet den betyder, at flere omtaler efteruddannelsesmulighederne på arbejdspladserne. Herved kan der skabes en mere solid efteruddannelsestradition, som kan medvirke til bl.a. at øge kvaliteten og produktiviteten samt sikkerheden i bygge- og anlægsbranchen.

Det er antagelsen, at medvirkende årsager til stigningen i uddannelsesaktiviteten er forårsaget af akut behov for rekruttering til branchen og det igangværende generationsskifte, der i nogen grad også finder sted i branchen, samt at flere bygge- og anlægsvirksomheder kompetenceafklarer deres ansatte med henblik på uddannelsesplanlægning.

En medvirkende årsag til stigningen i uddannelsesaktiviteten kan skyldes en kraftigere synliggørelse af AMU forårsaget af bl.a. organisationernes oplysningsvirksomhed om efteruddannelsesmulighederne. Disse tiltag fra organisationerne forventes at blive styrket yderligere som følge af etableringen af kompetenceudviklingsfonde på hele bygge- og anlægsområdet som blev aftalt ved dette års overenskomstforhandlinger. Tidligere har der kun været midler til disse formål på entreprenørområdet, som har haft stigning i uddannelsesaktiviteten.

Andre årsager til stigningen kan findes i nye regler på delområder, bl.a. forårsaget af et nyt bygningsreglement. Forholdsvis høje ulykkesfrekvenser på byggepladserne kan endvidere være fremmende for aktiviteten på arbejdsmiljøuddannelserne. Ligesom byggeskadefondens registrering af fejl efterhånden har bevidstgjort branchen om fordelene ved øget kompetenceudvikling.

Det høje aktivitetsniveau i bygge- og anlægsbranchen

Behov for bedre forsyningssikkerhed af uddannelsestilbud til ansatte og virksomheder

Det høje aktivitetsniveau medfører øget behov for arbejdskraft i bygge- og anlægsbranchen. En del af dette behov dækkes af arbejdskraft fra en række nye EU-lande, resten dækkes nødvendigvis af arbejdskraft her fra landet, som søger til bygge- og anlægsområdet fra andre brancher. Mange af de nye i branchen skal ikke alene gennem en faglig oplæring, men de skal også uddannes, så de opnår krævede kompetencer og certifikater.

Det må være målet, at de nytilkomne så uproblematisk som muligt indsluses i branchen og/eller landet. Det er derfor vigtigt, at uddannelsesforsyningssikkerheden er til stede på landets erhvervsskoler.

Set i lyset af globaliseringsrådets anbefalinger, trepartsforhandlingerne om efteruddannelse og dannelsen af uddannelsesfonde er naturligvis også vigtigt, at der er tilstrækkelig uddannelseskapacitet så den tilstedeværende arbejdsstyrke kan opkvalificeres.

For at øge uddannelsesforsyningssikkerheden ønsker BAI at etablere et mere systematisk organiseret samarbejde skolerne og efteruddannelsesudvalget imellem, så AMU-udbuddet på bygge- og anlægsområdet, herunder markedsføringen og tilmelding mv. koordineres effektivt. For yderligere at styrke konceptet og forsyningssikkerheden foreslås det endvidere, at BAI spiller en væsentlig rolle ved at inddrage projekterfaringer og analyseresultater. BAI ønsker således, at medvirke som facilitator under gennemførelsen af denne proces, hvor de nævnte skoler bidrager og medvirker i bestræbelser på at sikre branchen den nødvendige og rettidige kompetenceudvikling.

Den teknologiske udvikling

Den teknologiske udvikling i bygge- og anlægsbranchen forløber på flere fronter.

Med indførelse og udbygning af "Det digitale byggeri", som omfatter regler for anvendelse af digital forvaltning og registrering af offentlig byggeri, forventes flere IKT-løsninger i branchen. Det forventes at medføre øget behov for kompetenceudvikling af udvalgets målgruppe.

Det forventes at medføre, at udover anvendelse af "projektweb" (et projektstyringsprogram), som BAI allerede har udviklet nye uddannelser om, at der vil være behov for, at udførende bygningsarbejdere vil få behov for at kunne anvende CAD i større udstrækning end hidtil. Der er netop taget initiativ til at der i EUD på bygge- og anlægsområdet indlægges undervisnings i CAD. Det kan medføre, at de der i dag arbejder i branchen vil have et efteruddannelsesefterslæb på dette område.

Nye materialer, nye komponenter og nye kombinationsmuligheder giver sammen med udviklingen af mere avanceret materiel anledning til ændrede produktionsmetoder, regelændringer, nye miljøhensyn mv. løbende behov for etablering af relevante efteruddannelsestilbud, så anvendelsen af det nye finder sted på en hensigtsmæssig måde.

Disse forhold forventes at påvirke målgruppens efteruddannelsesbehov i opadgående retning inden for det teknisk/faglige område.

Den organisatoriske udvikling

Sammen med den teknologiske udvikling vil de vedholdende krav til bygge- og anlægsbranchen om kvalitets- og produktivitetsforøgelse medføre ændringer inden for bl.a. arbejdets organisering. Der arbejdes i disse år forsøgsvis med forskellige løsninger.

Branchen har fokus på selvstyrende grupper/sjak i forbindelse med samarbejdet dels på byggepladsen og dels mellem det projekterende og udførende led. Sigtet er bl.a. at uddelegere ansvar og/eller drage større nytte af den enkeltes kompetence i byggeprocessen.

Disse forhold påvirker målgruppens efteruddannelsesbehov inden for emner som arbejdets organisering, samarbejde, jf. leanconstruction og partnering

Myndighedskrav, miljø og sikkerhed

Ændringer i myndighedskrav inden for byggelovgivningen med hensyn til reglementer, anvisninger og normer præger branchen. Dertil kommer, at krav til bæredygtighed og forbedrede miljøforhold påvirker arbejdet i branchen.

Arbejdsulykkefrekvensen, ændring i arbejdstilsynets tilsyn og bygherrekrav vil medføre forstærket indsats i form af øgede krav om uddannelse for at minimere ulykker på byggepladserne. I den forbindelse er BAI opmærksom på de behov, der er for at udvikle undervisningsmateriale, som mere levende og bedre kan tilgodese de ikke så læsesterke. Det ønskes gjort med eksempelvis internetbaserede interaktive spil og opgaver.

AMU-lovens konsekvenser

Faglærerforhold

I forbindelse med AMU-lovens hensigter om at systemet mest hensigtsmæssigt styres af behovsrelateret efterspørgsel fra brugerne, synes der at være behov for at omdefinere faglærerrollen. En rolle som udover at rumme forhold, der er tæt knyttet til den konkrete undervisningssituation fremover må forventes også at indeholde andre og for læreren helt nye udfordringer. Udfordringer som bl.a. rådgiver, salgsmedarbejder, uddannelsesplanlægger og kursusdesigner.

Ansættelsespræmisserne for faglærere er altovervejende af byggefaglig karakter. Dette grundlag er naturligvis stadig væsentligt, men det kan næppe stå alene. Det er derfor nødvendigt, at fokusere på faglærernes kompetenceudvikling, dels for at fastholde og udvikle den faglige kompetence, og dels for at tilføre de nye og helt nødvendige kompetencer. Behovet for disse kompetence nævnes i rapporter og er løbende genstand for drøftelse og interesse.

BAI har den grundlæggende opfattelse, at AMU-systemet besidder mulighederne for at sikre virksomhederne og deres medarbejdere den nødvendige kompetenceudvikling. En god måde at gøre det på, er at uddannelsesinstitutionerne løbende kompetenceudvikler deres faglærere, så de kan "spille på de nødvendige tangenter" og levere fagligt relevante og positive oplevelser til brugerne.

På denne baggrund er BAI i færd med at analysere faglærernes behov for kompetenceudvikling så der kan etableres efteruddannelsestilbud, som kan medvirke i bestræbelserne på at faglærerne i større udstrækning har den rette kompetence

BAI har således til hensigt, at udvikle og etablere et konkret faglærer efteruddannelsestilbud, som tilbydes skolerne og deres faglærere, som løbende afstemmes efter nye efteruddannelsesbehov. Det er endvidere hensigten, at dette efteruddannelsestilbud til faglærere, der er eller skal varetager

AMU-opgaver, forankres på udvalgte skoler, som i et samarbejde indbydes og med BAI løbende sikrer faglærerne efteruddannelsesmuligheder.

Undervisningsmateriale

BAI har udviklet mange nødvendige arbejdsmarkedsuddannelser i henhold til brugergruppens behov. Der foreligger således et fleksibelt efteruddannelsessystem til bygge- og anlægsområdets virksomheder og ansatte. Til de uddannelser, hvortil der endnu ikke er udviklet undervisningsmateriale, vil der være et behov for dette.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for det pædagogiske område og social- og sundhedsområdet 2008

Strukturreformen er nu gennemført og har medført en lang række ændringerne for medarbejderne indenfor EPOS område. EPOS har via en analyse af FKB 2692 Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde fået indblik i, hvilke forandringer det indtil videre har medført for medarbejderne indenfor jobområdet. Samtidig har EPOS via en kvalifikationsanalyse af Social- og sundhedsassistenterne fået et indblik i strukturreformens betydning for social- og sundhedsassistenterne som specifik målgruppe indenfor både FKB Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde og FKB Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet. Kvalifikationsanalysen belyser samtidig den opgaveglidning der sker indenfor EPOS område, som konsekvens af mangel på arbejdskraft.

Opgaveglidning fra sygehusene og de tidligere amter over i kommunerne medfører, at medarbejderne i kommunerne møder nye brugergrupper. Det kræver specifik viden om de nye målgrupper og større faglig viden om diverse sygdomme og komplekse forløb, hvor flere eller komplicerede sygdomme indgår. Medarbejderne på sygehusene skal have en øget specialiseret viden i kraft af de accelererede indlæggelsesforløb. Samtidig skal medarbejderne på tværs af regioner og kommuner i højere grad kunne arbejde koordinerende på tværs af sektorer, for at sikre det sammenhængende patientforløb.

Den almindelige demografiske udvikling medfører endvidere, at nye brugergrupper opstår, f.eks. ved at vi bevæger os mod at være et multikulturelt samfund og f.eks. i forlængelse af at udviklingshæmmede bliver ældre end tidligere.

FKB 2695 Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet

Opgaveglidningen og strukturreformen medfører behov for, at medarbejderne har øget specialiseret viden om arbejdet med neurorehabilitering og arbejdet med senhjerneskadede. EPOS ønsker derfor:

- En ny uddannelse udviklet indenfor temaet arbejdet med neurorehabilitering og senhjerneskadede

På tværs af FKB 2695 Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet og FKB 2692 Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde

De to ovennævnte analyser har vist, at der især inden for det psykiatriske område er sket store forandringer inden for de senere år, og at det har medført ændringer i arbejdsopgaver for mange medarbejdere. Ændringerne hænger især sammen med strukturreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007, og som har medført, at en række tilbud inden for det sociale område er blevet flyttet fra amterne til kommunerne.

EPOS målgruppe inden for det psykiatriske område er beskæftiget på tre hovedgrupper af arbejdspladser: 1) Psykiatriske behandlingstilbud på sygehusene, herunder også distriktpsychiatrien, 2) Socialpsykiatriske botilbud og 3) Socialpsykiatriske aktivitets- og væresteder.

På de psykiatriske behandlingstilbud på sygehusene er der sket et skift fra et primært fokus på medicinering og til et mere bredt behandlingstilbud, der bl.a. også omfatter forskellige terapiformer, aktiviteter med patienterne og øvrigt socialpsykiatrisk arbejde. Dette skift har betydet en større andel af EPOS målgruppe i disse behandlingstilbud.

På det socialpsykiatriske felt er der sket et skift fra at tale om klienter og patienter og til at tale om, at man udfører socialt arbejde med mennesker, der har en sindslidelse. Der bliver arbejdet med tilgange som recovery og rehabilitering, hvor det er personernes kompetencer, der er i fokus. Der er en forventning om, at kommunerne i en vis udstrækning vil samtænke de socialpsykiatriske botilbud med åbne værksteder til et langt mere integreret samarbejde mellem forskellige tilbud, hvilket åbner for nye arbejdsopgaver for EPOS målgruppe. De socialpsykiatriske aktivitets- og væresteder vil fremover ansætte flere inden for EPOS målgruppe hvilket hænger sammen med, at denne medarbejdergruppe vil kunne kombinere deres plejefaglige kompetencer med kompetencer i forhold til relationsarbejdet. Efteruddannelsesudvalget har derfor behov for:

- en evaluering af de nuværende AMU-mål, der relaterer sig til det psykiatriske arbejdsområde for EPOS målgruppe, så det kan blive afdækket, om kurserne dækker behovene ude på arbejdspladserne. Samtidig skal evalueringen kombineres med en analyse og fungere behovsafdækkende og dokumentere eventuelle behov for udvikling af nye uddannelsesmål inden for psykiatriområdet.
- 3 nye uddannelser udviklet indenfor det psykiatriske område indenfor temaerne: 1) Arbejdet med dobbeltdiagnoser, 2) Recovery og rehabilitering indenfor psykiatrien og 3) Arbejdet med brugere i socialpsykiatrien

Kvalitetsreformen har sat fokus på dokumentation og evaluering i den offentlige service. Inden for sygehusvæsenet medfører indføringen af akkreditering, at den enkelte medarbejder skal være med til at dokumentere, at arbejdet lever op til en række fastlagte standarder. Samtidig medfører en øget digitalisering nye jobfunktioner, f.eks. registrering af handleplaner i IT systemer. EPOS ønsker derfor:

- 2 nye uddannelser udviklet indenfor dokumentation indenfor temaerne: 1) Arbejdet med digitale handleplaner og 2) Dokumentation og akkreditering i sygehusvæsenet

Dokumentationsrutinerne medfører krav om øget skriftlighed i arbejdet, hvilket er en udfordring for de læse- og skrivesvage medarbejdere. Efteruddannelse er et vigtigt led i at fastholde denne målgruppe i området, der er præget af mangel på arbejdskraft. EPOS har allerede søgt midler til en analyse af skolernes varetagelse af AMU deltagere med manglende læse- og skrivefærdigheder og kommer således til at have aktiviteter på området i 2008. I forlængelse heraf vil det være relevant i 2009 og kigge yderligere på de muligheder, der ligger i at støtte læse- og skrivesvage deltagere i forbindelse med varetagelse af dokumentationsopgaver m.m.

FKB 2692 Omsorg, sygepleje og pædagogisk arbejde

Mangel på arbejdskraft indenfor området medfører en opgaveglidning mellem faggrupperne, især fra sygeplejersker til social- og sundhedsassistenter.

Det betyder, at social- og sundhedsassistenterne skal kunne arbejde mere selvstændigt og i komplekse forløb. Det kræver en øget analytisk sans og fagspecifik viden. Flere social- og sundhedsskoler samarbejder om et TUP projekt, hvor de ud fra eksisterende AMU uddannelserne skaber en velegnet efteruddannelsesstruktur til at opkvalificere social- og sundhedsassistenterne. Via projektet har skolerne interviewet en række arbejdsgivere og arbejdstagere. I den forbindelse har skolerne afdækket efteruddannelsesbehov i forhold til social- og sundhedsassistenternes jobfunktioner, der ikke er dækket af de nuværende AMU uddannelser.

For det første medfører det accelererede patientforløb i kombination med opgaveglidningen, at medarbejderne skal kunne håndtere plejekrævende ældre med komplekse problemstillinger.

For det andet medfører stigende globalisering og bevægelsen hen mod et multikulturelt samfund, at medarbejderne skal forholde sig analytisk til brugernes mangfoldige baggrund. Det er en forudsætning for, at de kan forholde sig professionelt i mødet med forskelligheden og for at deres intervention tager udgangspunkt i den enkeltes levede liv.

For det tredje er begrebet socialpædagogik i de senere år blevet en del af pleje- og omsorgsområdets teoretiske reference i kommunernes arbejde med sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse, de steder hvor plejepersonalet arbejder sammen med pædagoger. Det gælder i forhold til mange forskellige målgrupper f.eks. arbejdet med psykiske udviklingshæmmede, psykiske syge og mennesker med demens. I social- og sundhedshjælper- og assistenternes grundlæggende uddannelse indgår ikke den socialpædagogiske metode.

For at kunne matche efteruddannelsesbehovet i forhold til social- og sundhedsassistenternes jobfunktioner er der brug for:

- 3 nye uddannelser udviklet indenfor temaerne: 1) sygeplejefagligt gerontologisk arbejde, 2) livsorienteret praksis i omsorgsarbejdet og 3) socialpædagogiske og aktiverende metoder.

Den almindelige demografiske udvikling betyder, at udviklingshæmmede generelt bliver ældre. Det medfører behov for, at medarbejderne kan observere normale aldringstegn hos udviklingshæmmede. Som et led i at arbejde sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende skal medarbejderne ligeledes kunne arbejde tværfagligt mellem det pædagogiske og sundhedsfaglige område. Vi ønsker derfor:

- en ny uddannelse udviklet indenfor temaet aldring og udviklingshæmmede

Endelig stilles der krav om større kvalitet i samarbejdet med pårørende til døgnanbragte voksne, et samarbejde der kræver respekt, etik indlevelse og indsigt i de pårørendes situation foruden selvindsigt og kommunikative evner. Vi ønsker derfor:

- at udvikle en ny uddannelse indenfor temaet samarbejde med pårørende til døgnanbragte voksne

Udvalget har i disse år særligt fokus på plejefamilierne. Et stadigt stigende antal børn anbringes hos plejefamilier og vi har netop udviklet nye obligatoriske introduktionsuddannelser for nye plejefamilier. Disse uddannelser efterspørges nu overalt i landet. Denne aktivitet følges nu op af efterspørgsel efter uddannelser, der går mere i dybden med særligt vanskelige opgaver for plejefamilierne. Vi ønsker:

- At udvikle to nye uddannelser indenfor temaerne: 1) handicappede børn i plejefamilier og 2) at arbejde med barnets livshistorie

FKB 2726 Arbejde på klubområdet og i kulturhuse

Klubområdet tilbyder en institutionel ramme for større børn og unges fritidsaktiviteter og vi har udviklet enkelte uddannelser til området. Men statistikken viser, at uddannelsesaktiviteten på klubområdet er meget lav og udvalget mangler viden om, hvilke initiativer, der kan fremme efterspørgslen. Institutionsstrukturen, især i de større kommuner, er under forandring og vi har ikke et aktuelt dækkende billede af hvor AMU-målgruppen er ansat, hvor stor den er, hvilke kvalifikationer den har eller hvilke uddannelsesbehov den har.

Desuden er der kommet en ny akademiuddannelse i ungdomspædagogik til området, hvilket måske også har eller vil få indflydelse på efterspørgslen efter AMU-tilbuddet. Vi ønsker derfor:

- at gennemføre en analyse, der kan afdække institutionsstrukturen på klubområdet samt give os et aktuelt billede af personalesammensætningen, herunder især AMU-målgruppens kompetencer og fremtidige uddannelsesbehov.

Læreruddannelser

EPOS har et tæt og tilfredsstillende samarbejde med skolerne om udbuddet af AMU-uddannelserne på området. Da de fleste udbydere tillige udbyder erhvervsuddannelser på området, er det udvalgets erfaring at lærerne er velkvalificerede til at undervise indenfor de fleste af udvalgets AMU-uddannelser. Lærerne savner dog kompetencer indenfor de særlige rammer, som AMU-programmet fungerer i og inden for særlige faglige områder, som ikke i særlig vid udstrækning er sammenfaldende med indholdet i erhvervsuddannelserne.

Det er udvalgets opfattelse, at der er behov for at udvikle læreruddannelser indenfor flg. temaer:

- fornyelse af undervisningsmetoder (højere grad af praksisrelatering) på uddannelserne på det pædagogiske område
- Opdatering af branchekendskab i forlængelse af strukturreformens ændringer i arbejdsorganiseringen

VVS-branchens udførende medarbejdere besidder en bred vifte af kvalifikationer – spændende fra faglige basiskvalifikationer, specialeuddannelser over udbyggede kvalifikationer og kompetencer erhvervet via deltagelse i efteruddannelse, praksislæring, joberfaring og videnssøgning.

Branchens udførende medarbejdere har i bred forstand udviklet de faglige kvalifikationer i henhold til virksomhedens – og egne – forudsætninger, mål og forventninger til uddannelse og udvikling af kompetencer. VVS-branchens efteruddannelsesstilbud er løbende blevet tilpasset den generelle udvikling i branchen, herunder især udviklingen af korte uddannelsesforløb à 2-3 dage, hvilket bl.a. har bevirket, at der i de foregående år er blev efteruddannet 3 gange så mange VVS-svende på branchens efteruddannelser på stort set samme antal uger.

Branchens to organisationer TEKNIQ og Blik og rørarbejderforbundet står bag vedlagte rapport om Fremtidens VVS-installationer. Rapporten stiller bl.a. skarpt på teknologiens betydning for det fremtidige arbejde i vvs-branchen i de kommende 3-6 år., ligesom der også konkluderes, at branchens slutbrugere efterspørger en høj grad af samlet kompetence hos de enkelte udførende medarbejdere. Forventningen til fremtidens vvs-installationer forudses tilsvarende at medføre en øget beskæftigelse inden for branchens hovedområder – nybyggeri, renovering og service.

Rapporten påpeger derfor også, at en af forudsætningerne for at branchens udførende reelt også vil kunne imødekomme slutbrugernes behov for kvalificeret arbejdskraft er en væsentlig udvikling af den faglige viden om

- el, intelligente komponenter og kommunikation mellem komponenter
- totalinstallationer og totalservice
- indregulering og fejlfinding
- energi – herunder om komponenternes samspil
- vedr. vand og afløbsinstallationer
- brugernes krav og opfyldelse heraf ex. Indeklima og processer og erfaring ved digitalt byggeri.

Ny beskrivelse af uddannelsen – Eftersyn og service af fjernvarmeanlæg

På fjernvarmeområdet blev uddannelsen – Eftersyn og service af fjernvarmeanlæg – sat i søen i 2006. Uddannelsen, der er af 7 dages varighed – er udviklet med baggrund i bestemmelserne i Dansk Fjernvarmes Registreringsordning for fjernvarmeinstallationer – den såkaldte FJR-ordning. Uddannelsen er kompetencegivende til at udføre besigtigelse og serviceeftersyn af fjernvarmeinstallationer, og kan afsluttes med et FJR-certifikat. Imidlertid har evaluering af de gennemførte uddannelser i de forløbne 1½ år samt en revision af fjernvarmeordningen påvist et behov for en revision af uddannelsen herunder en udvidelse af varigheden på 1 dag.

Energioptimering af varmeanlæg

Branchens udøvende registrerer et stigende efterspørgsel fra slutbrugerne om korrekt projektering af såvel nye som eksisterende varme- og gulvvarmeanlæg, med henblik på optimal energiudnyttelse - herunder også rådgivning og information om energibesparende kedelanlæg. Energoptimering indgår i dag delvist i vvs-uddannelsen, men den del af svendskaren – med en vvs-uddannelse fra før Reform 2000 mangler en de kompetencer, der kræves for at kunne imødekomme slutbrugerens krav på dette område.

Optimering og indregulering af lavtemperatur varmeanlæg til kondenserende kedelanlæg
Indregulering af gulvvarmeanlæg.

Følgende ansøgning er en "genansøgning" af bevilgede udviklingsmidler i perioden 2006/2007, idet det ikke har været muligt at gennemføre udviklingsopgaven inden for udviklingsperioden.

Plastsvejsning på kapper og arbejde i udgravninger

Der vist sig behov for nye uddannelser inden for fjernvarmeområdet vedrørende renovering og udskiftning af fordelingsledninger fra fjernvarmeværkerne, som er etableret i perioden omkring 1970. Samtidig står de udførende VVS-entreprenørvirksomheder overfor et generationsskifte af fjernvarmemontører. De udførende montører er på vej ud, hvilket kan give problemer i branchen i.f.t. opkvalificering af medarbejdere til at videreføre opgaven. Endvidere forventes gennemførelsen af kommunalreformen med etablering af transitledninger mellem fjernvarmeanlæggene – samt etablering af nye boligområder i de større byer at medføre yderligere behov for kvalificeret arbejdskraft til at etablere fordelingsledninger fra fjernvarmeværkerne. Hele renoverings- og etableringsarbejdet er så småt påbegyndt, og det forventes, at der vil være fuld aktivitet på området omkring april 2007.

Der er derfor et behov for at tilrettelægge et efteruddannelsesforløb til de omkring 200-300 fjernvarmemontører – alle fra større VVS-entreprenørvirksomheder - der skal videreføre opgaven. Forløbet vil blive sammensat af en række af de eksisterende uddannelsesstilbud vedrørende bl.a., svejsning, planlægning og projektering samt tegningslæsning – men tilbage står et behov for uddannelser vedrørende rørlægning i terræn, lægningsteknik, renoveringsteknik, produktkendskab, plastsvejsning af isoleringskapper mm.

Endvidere ansøges om 60.000 til udvikling af understøttende undervisningsmaterialer. Materialerne udarbejdes med henblik på undervisning i åbne værksteder og vil således indeholde beskrivelse af uddannelsens anvendelse og begrænsninger, tekniske beskrivelser, love og standarder, beskrivelse af anvendte faglige metoder og tekniske instruktioner, samt opgaver for de enkelte elementer af uddannelsen. Der findes ikke lignende undervisningsmaterialer på markedet, der vil kunne anvendes i stedet for ovennævnte

Udvikling af faglæreruddannelse

VVS-branchens årlige læreruddannelsesuge for branchens undervisere "er kommet for at blive". Læreruddannelsesugen har siden 1998 været gennemført hvert år i uge 25 – med et deltagerantal på 80-100 personer pr. år. Uddannelsesugen gennemføres i regi af branchens læreruddannelsesudvalg, der er etableret i samarbejde med de tekniske skoler. I læreruddannelsesuddvalget afklares behovet for opdatering i de faglige discipliner, som branchens efteruddannelse dækker. Undervisningen vil som de tidligere år blive gennemført som workshops, med indlæg og undervisning af såvel fageksperter som faglærere fra de tekniske skoler og med et forventet deltagerantal på 100 personer. Læreruddannelsesugen gennemføres i 2008 på CEU Herning.

BG - Arbejde i den rustfrie stålindustri

I forlængelse af VVS-branchens aftale med Metalindustriens Uddannelser om fælles udviklingsansvar vedrørende efteruddannelser og FKB for det rustfrie område er der bevilget midler til – og udarbejdet "Analyse af behov for kompetencer i den rustfaste industri".

Et af kerneområderne i arbejdet i den rustfaste industri er hygiejniske produktionsmetoder og -design af konstruktioner, procesanlæg, maskiner og andet udstyr i rustfaste materialer i.h.t. nationale og internationale standarder, og analysen har da også – ud over behov for de allerede igangværende uddannelser - påpeget et behov for udvikling af uddannelser inden for visualisering, standarder og certificeringer som fælles sprog – samt om fremtidens materialeteknologi.

Der er imidlertid her tale om et helt nyt efteruddannelsesområde, og de to berørte udvalg har derfor besluttet at afvente erfaringerne med gennemførelsen af de allerede eksisterende 5 uddannelser, inden yderligere udviklingsopgaver sættes i gang.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for Skorstensfejerområdet

Skorstensfejerfagets medarbejdere har over en periode udviklet sig fra at være en ensrettet og specifik gruppe med ensidige arbejdsopgaver - til en målgruppe, der kan imødekomme såvel de lovmæssige krav, der er udgangspunktet for målgruppens arbejde, som branchens øvrige krav om kompetencer til løsning af energitekniske og miljømæssige arbejdsopgaver.

Arbejdet inden for skorstensfejerfaget som helhed er dybt forankret i lovgivningen såvel på boligområdet som på fyringsområdet - en lovgivning, der netop er blevet ændret med efterfølgende konsekvenser for skorstensfejerens arbejdsområder. Samtidig peger udviklingen i branchen hen imod, at den enkelte skorstensfejer i fremtiden skal kunne løse individuelle opgaver på et kvalitativt højt niveau, hvilket forventes at stille yderligere krav til udvikling af målgruppens kompetencer.

Med det eksisterende udbud af uddannelser på skorstensfejerområdet samt de igangværende udviklingsaktiviteter hhv. "Tæthedsprøvning af huse" samt "Ajourføring af blåflamme og kondenserende kedelanlæg" skønnes der ikke behov for yderligere midler til udvikling af uddannelser i det kommende år.

Optimering af det tekniske niveau i AMU

I august 2006 fremlagde elbranchen, i teknologirapporten "Nye installationsformer i el-branchen", resultatet af en gennemgribende undersøgelse som viste, hvilke teknologiske trends der ville påvirke installationsbranchen de kommende år. Rapporten peger blandt andet om stigende krav til hurtigere montagetid, energioptimering, integration med andre teknologiområder og systemer samt intelligente installationer. Uddannelsesmæssigt vil disse krav "skille vandene" og groft sagt dele uddannelsesbehovet op i to områder. De elektrikere, som primært udfører de traditionelle installationer, vil fortsat have et behov for efteruddannelse. Efteruddannelsen for denne målgruppe vil blot være fokuseret omkring lovgivning, L-AUS og produktorienterede kurser. For den anden gruppe af elektrikere som arbejder med automation inden for industrien og med integration af intelligente anlæg, vil de uddannelsesmæssige udfordringer stige væsentligt. Denne gruppes uddannelsesbehov vil udfordre AMU-systemets muligheder for at tilbyde højteknologiske kurser. EFU gennemførte ligeledes i foråret 2007 en mindre undersøgelse blandt udvalgte kursister og virksomheder. Undersøgelsen havde til formål at undersøge fleksibiliteten og overskueligheden i elfagets AMU-udbud. Derudover har der pågået en større dialog i branchen omkring opdatering af FKBérne som følge af 3-års-reglen. Disse indtryk, og indsamlede informationer, ligger til grund for EFU's ansøgning om midler til udvikling i 2008.

Redegørelse for udviklingsbehov på de enkelte tekniske områder

IBI og CTS

Udviklingen af komponenter og systemer til de intelligente installationer fortsætter. Fokus er pt. flyttet over mod intelligente room-controllere, og et bussystem som fortrinsvis henvender sig til rene belysningsanlæg, nemlig DALI (Digital Adressable Lighting Interface). Flere af de nyeste byggeprojekter i Ørestaden, bl.a. DR's nye domicil, er netop udført med DALI sammenkørt med det kendte LON system. Begge systemer afleverer data til de overliggende BMS- (Building Management System)-systemer. Derudover vil datakommunikationen i de intelligente systemer i fremtiden i langt højere grad foregå via 230v forsyningsnettet (Powerline), end tilfældet er i dag.

Udviklingsbehov:

5 mål og kompendier

- *Installation af DALI-systemer*
- *Systemopbygning af BMS-anlæg*
- *IBI systemer med Powerline datakommunikation*
- *Energioptimering*
- *Trådløs kommunikation, radiobølger*

Belysningsområdet

Elbranchen ser en stigende interesse hos kunderne for at energioptimere belysningsanlæggene, hvilket i øvrigt stemmer overens med de nye krav i Bygningsreglementet. Dertil kommer en stor efterspørgsel efter optimale lyssætninger i private ejendomme og i erhvervsmæssige bygninger, i takt med nye muligheder ved brug af de moderne lyskilder med LED-lamper. Ligeledes vokser behovet stærkt for anvendelsen af Elektroluminiscens i form af lystråde og lysbånd til både private som offentlige formål.

De "klikbare" installationer overtager i stigende grad de traditionelle installationer. Dette stiller krav til kompetencer inden for dimensionering og installationsteknik.

Udviklingsbehov:

3 mål og kompendium

- *Installation af LED-belysningsanlæg*
- *Installation af Elektroluminiscens belysning*
- *Klikbare installationer*

Forsyningsområdet

Micro/mini-kraftværker

Micro-(under 100 Kw) og mini (100Kw – 1 Mw)-kraftværker bliver i stigende grad benyttet som supplement til det etablerede forsyningsnet. Det sker både i form af traditionelle producerende enheder, som benytter sig af gas eller fossile brændstoffer og med alternative enheder som udnytte vedvarende energiformer, som fx sol, vand og brint.

Vindmølleområdet

Udviklingen af en række el-tekniske uddannelsesmål inden for vindmølleområdet var planlagt og igangsat i 2005. Pga. større ændringer i personkredsen i branchen, har udviklingen af disse kurser og oplæringen af underviserne måtte udsættes. Udviklingen forventes at blive igangsat i foråret 2008, da uddannelsesbehovet stadigvæk er udækket.

Udviklingsbehov:

3 mål og kompendium

- *Micro-/mini-kraftværker - service*
- *Vindmølle, adfærd og færdsel*
- *Vindmølle, kontrol og service*

Sikring og alarm

Adgangskontrolsystemer er i dag ofte fuldt integreret i et BMS (Building management system) og kommunikerer via et lokalt datanetværk. Den samme trend ses inden for systemer til varsling af Brand. Det bevirker, at en stor del af de nuværende lukkede stand-alone systemer løbende bliver udskiftet og udgår af montørernes normale arbejdsområde. De nye teknologier kræver indsigt i it-systemer og kendskab til problematikker vedr. integration og de forskellige lovgivninger.

Udviklingsbehov:

4 mål og kompendier

- *ADK 1*
- *ADK 2*
- *Brand 1*
- *Brand 2*

Antenne

Antenneområdet gennemgik en strukturbehandling i 2007, og der forventes derfor ingen behov for ny udvikling i 2008

Hvidevare- og køl

Teknologiudviklingen på hvidevareområdet er primært fokuseret på energioptimering, mere komfort og muligheden for at integrere hvidevarerne med et lokalt netværk. Det betyder, at dine hvidevarer kan overvåges i forbindelse med service, foretage daglig ajourføring af indholdet i køleskabet og muligheden for at gå på internettet på fronten af køleskabet. Disse muligheder stiller ændrede krav til de nuværende servicemontørers kompetencer.

Udviklingsbehov:

1. mål og kompendium

- *Hvidevarer på internettet*

El-automationsområdet

Automationsområdet har gennem de sidste år gennemgået en øget sammensmeltning og sammenkædning af de automatiske enheder og de administrative systemer. I dag er det naturligt at se en producerende enhed som hele fabrikken. Fra råvarer kommer ind, til det færdige produkt bliver afsendt. Det bevirker, at behovet for dataopsamling til brug for overvågning, kvalitetssikring, sporing ol. er i kraftig vækst. Det vil sige, at kompetencer, som udelukkende omhandler service og reparation af enkeltstående maskiner, skal suppleres med kompetencer vedr. integration og forståelse for de overliggende administrative systemer.

En af de teknologier som i stigende grad bliver benyttet til overvågning og kvalitetskontrol er visionsteknik. Teknikken benyttes bl.a. i slagteribranchen, hvor et visionssystem styrer enkelte udsækninger og til registreringer i produktionen. I medicinalindustrien bruges visionsteknikken til kvalitetskontrol af komplicerede emner. Visionsteknologien er en del af styrings- og reguleringsspecialer i elektrikeruddannelsen.

De trådløse netværk (WLAN) er nu blevet udviklet i en sådan grad, at de nu også kan bruges i industrien til bl.a. sikkerhedsfunktioner og overførsel af store informationsmængder. WLAN vinder derfor større og større indpas på grund af alle de fordele trådløs kommunikation giver.

Anvendelsen af robotter i alle typer af produktionsanlæg er i vækst. Robotterne er i de seneste år blevet billigere, mere stabile og brugervenlige. Det er derfor blevet et naturligt arbejdsområde for flere elektrikere i industrien.

Udviklingsbehov:

7 mål og kompendier

- *Fejlfinding på visionssystemer (grundlæggende kendskab til optik, lys og fejlkilder)*
- *Integration af bussystemer*
- *Opsætning af dataopsamling med SQL database*
- *Industrielt WLAN*
- *Robot, programmering*
- *Robot, fejlfinding*
- *Opsætning af forbindelse til SCADA- systemer*

Teleområdet

Udviklingen på IP-telefoni området gør nu, at de "gamle" centraltyper bliver overtaget af VPBX – Virtuelle centraler. Det er centraler, som understøtter mange funktioner, og udover at understøtte IP- Telefoni kan man via en ATA boks tilslutte almindelige telefoner. VPBX centralen benytter open source (gratis) software og ligger på en almindelig PC. Det betyder, at udgifterne til IP-telefoni reduceres væsentligt.

Udviklingsbehov:

2 mål og kompendier

- *VPBX –Virtuelle centraler, opsætning*
- *Tribble play*

Data/fiberteknik

Der forventes ingen udviklingsaktivitet på fiber/dataområdet, da en række kurser som blev udviklet i 2007 ført bliver fuldt implementeret i 2008.

Det grundlæggende el-tekniske område

Det digitale byggeri

For at optimere byggeprocessen har Realdania, Erhvervs- og Byggestyrelsen og byggesektorens ledende aktører, iværksat "Det digitale byggeri". "Det digitale byggeri" er et forsøg på at få en komplet digitalisering af alle de data, dokumenter og tegninger, der produceres og udveksles fra byggeprogram til drift. Det vil betyde, at de udførende håndværkere vil få direkte adgang til alle relevante informationer og vil deraf kunne optimere byggeforløbet.

Udviklingsbehov

1 nyt mål og kompendium

- *"Det digitale byggeri", anvendelse*

Faglæreruddannelse

Robotteknik er et forholdsvis nyt område i elfagets efteruddannelse. Det vil derfor være nødvendigt at udvikle et robotteknikkursus, som giver en grundlæggende forståelse for teknikken, og de muligheder teknologien giver.

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

Ansøgning om tilskud til udviklingsmidler for 2008-09

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation og Ledelse søger hermed om tilskud til udviklingsmidler for 2008-09 med henvisning til mail af 28. august 2007, sag nr.: 173.084.021, Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse.

Inden for de to rammer søges om tilskud til:

Analysen, evalueringer eller lignende

- Målgruppeanalyse af HAKL's målgrupper

- Analyse af brancheglidning: fra traditionel detailhandel til convenience butikker

- Analyse af brancheglidning: fra traditionel detailhandel til oplevelsesbutikker

- Analyse af uddannelsesbehovet i tekstilbranchen, de merkantile kompetencer, med særlig fokus på mindre vækstvirksomheder

- Analyse af uddannelsesbehovet inden for fødevareengroshandel

- Analyse af uddannelsesbehovet i grossistvirksomheder inden for presse- og udgiver-virksomhed

- Analyse af merkantile kompetencer i el-grossistbranchen

- Analyse af centrale jobprofiler inden for Administration og Detailhandel

Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v.

- Arbejdsmarkedsuddannelser

- Undervisningsmaterialer

- Faglæreruddannelse

Udgangspunktet for udvalgets ansøgning er redegørelsen for det arbejdsmarkedspolitisk bestemte behov for udviklingstiltag inden for udvalgets område.

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse 2008-09

Den omfattende analyserapport, som HAKL i 2005 fik udarbejdet om udviklingstendenser på det merkantile arbejdsmarked¹ har på forhåndsanmeldelserne 2006-07 og 2007-08 i høj grad udstukket rammerne for udvalgets udviklingsarbejde, og vil fortsat gøre det i 2008-09. I forlængelse af udviklingstendenserne fra 2005, har HAKL fået ny og mere detaljeret viden fra analyser gennemført i 2006-07 samt den gennemførte revision af en del af udvalgets fælles kompetencebeskrivelser. Derfor har HAKL indsamlet behov fra sine referencegrupper og udviklerskoler. Tilsammen er det grundlaget for udvalgets kommende udviklingsarbejde og denne arbejdsmarkedspolitiske redegørelse.

Overordnede tendenser: Kundeservice og serviceoplevelser, teknologi, globalisering, samt innovation

Rapporten fra 2005 pegede bl.a. på, at anvendelse af avanceret teknologi skaber plads til udvikling af serviceydelser, og skærper fokus på servicefunktioner. Medarbejderne skal kunne sætte sig godt ind i de forskellige kunders behov samt være innovative og nytænkende.

Rapporten pegede endvidere på, at der også er et stærk fokus på kundeservice inden for andre og nye områder, og i det grænseområde, hvor offentlige ydelser privatiseres eller udvikles i en mere serviceorienteret retning, samt inden for oplevelsesøkonomien. Behovet ses endvidere inden for kontorområdet, detailhandel, handel og andre områder, bl.a. inden for håndværks- og sundhedsområdet, hvor der udover fagligheden efterspørges kompetencer inden for service.

¹ "Fra administrativ arbejdshest til merkantil multikunstner", december 2005, udarbejdet af Teknologisk Institut for HAKL

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

Der eksisterer i forvejen en række uddannelser i kundeservice. De fleste af disse er placeret i den fælles kompetencebeskrivelse "detailhandel", og i konsekvens heraf er arbejdsfunktionens og uddannelsernes kontekst detailhandel. Uddannelsesbehovene indenfor kundeserviceområdet fra andre målgrupper end detailhandelsansatte, for eksempel den voksende oplevelsesøkonomi har derfor vanskeligt ved at kunne imødekommes pt.

Kundeservice og serviceoplevelser

HAKL har derfor i april 2007 fået udarbejdet en rapport om "serviceoplevelser og langvarige relationer" af New Insight for at få et mere detaljeret og konkret billede af bredden og dybden af de berørte brancher/erhvervsområder², med de formål at afklare de kompetencebehov, der er i relation til kundeservice.

Denne rapport peger på, at produkter og serviceydelser i stigende grad tilpasses kundernes, brugernes og borgernes differentierede behov. Kundeservicens betydning i forhold til at skabe mere værdi for virksomheden er i den sammenhæng stigende. Den gode kundeservice er en konkurrenceparameter, som både anvendes af private og offentlige virksomheder til at adskille sig fra konkurrenterne.

Kundeserviceområdet er endvidere påvirket af tendenser inden for oplevelsesøkonomien, og der er tale om en brancheglidning mellem event- og oplevelsesområdet og de traditionelle merkantile brancher. Inden for de oplevelsesproducerende brancher (for eksempel biblioteksområdet, forlystelser og event- og koncertområdet) og de virksomheder, som benytter oplevelser til at adskille sig fra konkurrenterne (for eksempel inden for detailhandlen) er det en udfordring at skabe serviceoplevelser for kunderne. Oplevelsen er her både det primære produkt og den "ekstra" service, som skal være med til at opbygge langvarige relationer til kunderne.

På tværs af virksomhedernes meget forskellige forretningsstrategier og måder at organisere arbejdet på, er der i denne analyse identificeret en fælles kundeservicefaglighed.

Analysens resultat bekræfter dermed den konklusion, at kompetencebehovet inden for kundeservice handler først og fremmest om de såkaldte interpersonelle kompetencer, som medarbejderne trækker på under selve servicemødet – hvad enten mødet foregår personligt, telefonisk eller elektronisk.

Det er imidlertid vigtigt at fremhæve, at de identificerede kompetencebehov varierer ganske meget både i bredden og dybden. De kontekstuelle rammer har både en afgørende betydning for hvilke kompetencer, der efterspørges og kravene til på hvilket niveau, medarbejderne skal besidde disse kompetencer. De kontekstuelle rammer udgøres først og fremmest af kundernes differentierede servicebehov og virksomhedernes forretningsstrategier og måder at organisere arbejdet på.

Globalisering

Samtidig stiller globaliseringen krav om øget, systematisk kompetenceudvikling. Globaliseringsrådet peger i sit arbejde fra 2006 på, at alle medarbejdergrupper på arbejdsmarkedet bliver berørt af globaliseringen og krav om fornyelse i tankegange og forretningsgange som følge deraf. Globalisering er ikke kun forbeholdt ledere. HAKL har igangsat en analyse, der forventes at foreligge i foråret 2008 om, hvordan globaliseringen påvirker HAKL-målgruppens kompetenceudviklingsbehov og udviklingen i arbejdsopgaver inden for HAKL's område.

Brugerdreven innovation

HAKL's målgruppe forventes ligeledes at blive påvirket af den stigende fokus på innovation. Innovation er ikke kun forbeholdt udvalgte grupper på arbejdsmarkedet – alle innoverer og skal innovere,

² Rapporten fokuserer på følgende jobområder: Kontorområdet, detailhandel, vidensservice, sundhedsområdet, velfæreområdet, biblioteker, event- og oplevelsesområdet

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

hvis Danmark om 10 år skal være verdens mest innovative og konkurrencedygtige samfund. Blandt de større tendenser, der kommer til at præge udviklingen, peger Innovationsrådet på åbenhed i innovationen og uddannelse. Over tid har fokus flyttet sig fra teknologidreven til brugerdreven innovation, hvilket igen giver muligheder for alle medarbejdergrupper på arbejdsmarkedet til at være innovative, ligesom det også stiller bestemte forventninger til medarbejderne, herunder også HAKL's målgruppe. Med særligt fokus på uddannelse fremhæver Innovationsrådet, at uddannelse er en af de vigtige rammevilkår for innovationen og konkurrencefordele. HAKL vurderer derfor, at der ligeledes vil være behov for at konkretisere innovationsforståelse i forhold til målgruppen og se nærmere på, hvordan der gennem efteruddannelse kan bidrage til brugerdreven innovation.

Ny teknologi

Rapporten om teknologibehovene inden for detailhandel, handel og logistik samt spedition og shipping (HAKL, TI 2007) peger på at anvendelse af nye og avancerede IT-værktøjer stiller krav til målgruppens kompetencer, og er en vigtig konkurrenceparameter, som kunderne vurderer virksomhederne på, først og fremmest fordi den ny teknologi giver mulighed for at yde en bedre og mere differentieret service. Udvalget er i den forbindelse i gang med at udvikle nye teknologirelaterede mål i tilknytning til disse områder.

Udviklingsbehov og initiativer inden for udvalgets FKB'er

Information om deltagerne på de uddannelser, som udvalget er ansvarlig for

Den omfattende revision af uddannelser samt nyudvikling af uddannelser i perioden 2005-2007 inden for udvalgets område er afsluttet. AMU-statistikken viser, at antallet af kursister på HAKL's uddannelser i perioden 2004-2006 har været stigende, og selvom varigheden af de enkelte uddannelser er blevet kortere som resultat af revisionsarbejdet, er antallet af elevuger fastholdt på samme niveau i denne periode.

Udvalget har derfor behov for at afdække, hvem der anvender HAKL's udbud. I 2006 har cirka 200.000 personer deltaget på en HAKL-uddannelse, men udbuddet er ikke eksklusivt forbeholdt personer, der kan henføres til HAKL's primære målgruppe. Det er en vigtig forudsætning for fortsat at kunne revidere og nyudvikle uddannelser, der er i overensstemmelse med brugernes behov, at HAKL har et indgående kendskab til deltagerens uddannelsesbaggrund og tilknytning til arbejdsmarkedet på alle HAKL's områder.

Sammensatte forløb til centrale jobprofiler til brug for IKV

I forbindelse med HAKL's TUP-projekt om udarbejdelse af en IKV-vejledning inden for kontorområdet, er HAKL blevet opmærksom på, at det er vanskeligt at udarbejde en IKV, der skal holdes op mod HAKL's FKB'er med tilhørende uddannelsesmål. Udvalgets fælles kompetencebeskrivelser med tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer er nemlig ikke opdelt efter jobprofiler/arbejdsfunktioner, fordi de fleste FKB'er inden for HAKL's område er meget brede, og dermed dækker mange forskellige jobområder.

HAKL har derfor behov for at analysere centrale jobprofiler inden for de fælles kompetencebeskrivelser "detailhandel" og "administration", som er udvalgets store områder, og koble dem med de relevante arbejdsmarkedsuddannelser, for blandt andet at kunne understøtte arbejdet med IKV/realkompetencevurdering ude på skolerne. Verifikationen vil foregå af branchen.

Undervisningsmateriale til brug for IKV

HAKL har endvidere identificeret et behov for i tilknytning til den IKV-vejledning, der udarbejdes i forbindelse med TUP-projektet, at udvikle undervisningsmateriale til brug for IKV inden for FKB'erne Administration samt Viden- og forretningsservice. Det vil være case-baseret undervisningsmateriale, der gør undervisere og vejledere ude på skolerne i stand til at foretage en IKV. Undervisningsmate-

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

rialet til de to områder vil være dækkende i forhold til at kunne foretage en IKV inden for kontorområdet.

Det administrative område

Inden for **Administration** har der i de seneste år generelt været fokus på optimering af arbejdsopgaver, medarbejdernes kompetencer i forbindelse med projektarbejde, og det at kunne arbejde systematisk og helhedsorienteret.

Arbejdsmarkedet inden for **Offentlig forvaltning og sagsbehandling** har været, og er fortsat under stor forandring som følge af strukturreformen. Overflytningen af flere opgaver fra de daværende amter til kommunerne, som konsekvens af strukturreformen, og dels det generelt stigende faglige niveau i kommunerne, stiller anderledes krav til medarbejdernes kompetencer. Opgaveflytningen gør, at der er behov for udvikling af en del nye uddannelser i 2008. Det forventes desuden, at medarbejdernes kompetencer bliver yderligere påvirket af implementeringen af den nyligt indgåede aftale om en kvalitetsreform i den offentlige sektor.

I 2007-08 gennemfører HAKL en analyse på området, både inden for det statslige og kommunale arbejdsmarked, for at kunne revidere den fælles kompetencebeskrivelse i 2008. Forventningen er bl.a., at analysen vil vise et behov for nye uddannelser, der skal udvikles i 2009-10.

Inden for området **Administration og assistance i sundhedssektoren** er der, blandt andet som følge af arbejdskraftmangel blandt tandlæger, nye jobområder for tandklinikassistenter, og dermed behov for at udvikle nye uddannelser til denne målgruppe.

For de tre områder gælder, at hovedparten af uddannelserne er blevet revideret i 2006 og til dels 2007, og den fælles kompetencebeskrivelse Administration er ligeledes blevet revideret. Behovet for udviklingen af nye uddannelser i 2008 er derfor begrænset.

IT og andre forretningsservice områder

I dag vælger mange virksomheder helt eller delvist at lægge opgaver af mere IT-teknisk karakter ud til eksterne leverandører, så som håndtering af servere, programudvikling mm. IT-medarbejderne, beskrevet i **IKT-administration og vedligeholdelse** (de såkaldte IT-superbrugere), der arbejder i disse virksomheder skal ikke være specialister i programmering eller kodning. De skal derimod fungere som formidlere mellem de eksterne leverandører (specialisterne) og brugerne. Det er især denne type af arbejdsopgaver, der udfordrer medarbejderne mest.

Desuden har IT-udbredelsen hævet niveauet hos en gennemsnitsbruger, og gør, at deres henvendelser bliver mere specifikke. Det kræver at IT-medarbejderne har forståelse og kendskab til brugernes faglighed, og kan formidle den viden og brugernes behov, når programmer skal skræddersyes efter brugernes konkrete behov. Samtidig forudsætter det basal viden om diverse programmer, for at kunne vurdere behovene og selv bidrage med forslag til programændringer. Det er således både IT-medarbejdernes viden om, hvad de forskellige programmer kan videreudvikles til samt deres kommunikative evner, der står over for store udfordringer.

I lighed med medarbejderne inden for IT-området, stilles medarbejderne, der arbejder med produktionen af **Viden- og forretningsservice** større krav om faglighed for at styrke forretningsområdet.

En igangværende analyse af området peger foreløbig på et stigende fokus på strategisk kommunikation og markedsføring, specialiseringen inden for de enkelte brancheområder, samt på salg og kundeservice.

De administrative medarbejdere vil i videnservicevirksomheder typisk varetage funktionen som projektkoordinator, hvis brede profil bl.a. gør, at de fungerer som ankerpersoner i forhold til virksomhe-

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

dens administration og kommunikation – både internt såvel som eksternt. Som supplement til de mere traditionelle sekretæropgaver, er der kommet mere fokus på kompetencer relateret til kunde-kontakt og -pleje, ressource- og projektstyring/koordinering, samt gennemførelse af mindre, af-grænsede markedsføringsopgaver.

Der ses både en stigende specialisering og en større fleksibilitet/bredde i varetagelsen af arbejds-opgaver. Dels forventes det af HAKLs målgruppe, at de får oparbejdet en faglighed, der kan bruges for at aflaste akademikerne, dels forventes det, at kunderne kan få assistance til diverse tillægs-ydelser ud over levering/salg af forretningens kerneydelser. På den baggrund ses der et behov for udvikling af nye uddannelser i 2008.

Inden for begge områder blev det eksisterende uddannelsesudbud revideret i 2006 og udvides p.t. med nye uddannelser. Ligeledes er de respektive fælles kompetencebeskrivelser under revision, med forventet afslutning ultimo 2007.

Arbejdsmarkedet inden for **Detailhandel** præges af udviklingen i forbrugernes forventninger, hvor den immaterielle værdi af en vare, såsom service og oplevelse knyttet til varen, i stigende grad er i fokus. Dette gør bl.a. at konceptudvikling og fokus på kvalitetsoplevelser fylder mere. Også de teknologiske og virksomhedstilpassede it-programmer, som muliggør analyser af kundedata til at forbedre virksomhedens kundeindgreb, er ved at blive en mere almindelig del af branchens hverdag. Disse tendenser påvirker alle medarbejdergrupper, der i forskellig grad skal kunne drage nytte af analyser af kundedata til optimering af arbejdsgange, indkøb, kundeservice, markedsføring og andre opgaver.

Tendensen med *convenience* butikker, med fokus på tilberedelse af enten fast food eller delikatesser, peger på en brancheglidning mellem den traditionelle detailhandel opdelt i dagligvarehandel og specialvarehandel og det såkaldte *convenience* område. Desuden ses der en brancheglidning, hvor de traditionelle specialvarebutikker bliver mere oplevelsesorienterede, som følge af kundernes forventninger til oplevelser og *events* ved indkøb. I mange tilfælde vil salgsmedarbejderne selv være med til at udvikle oplevelser, knyttet til butikkens varer, og vil derfor kræve, at medarbejderne kan arbejde innovativt, bl.a. ved at inddrage kundernes forventninger.

Udvalget vurderer, at disse tendenser kan få stor betydning for forretningsområdet og medarbejder-nes fremtidige kompetencer. Derfor vurderes der at være behov for at se nærmere på disse tenden-ser.

Den fælles kompetencebeskrivelse med tilhørende uddannelser har været gennem en større revisi-on og nyudvikling i 2007, og den ny FKB inden for detailhandel er nu godkendt. Der er igangsat yderligere nyudvikling af uddannelser inden for området til afslutning ultimo 2007. I 2008 vil der væ-re behov for udvikling af få uddannelser, med fokus på udvikling af de "oplevelsesorienterede" kom-petencer.

Der har også været en mindre brancheglidning inden for FKB'en **Turist og rejse**. Som følge af sam-fundsviklingen og globaliseringen har kundernes efterspørgselsmønstre ændret karakter: Den sti-gende velstand, brugerdreven innovation og deraf følgende øget efterspørgsel efter produkter og services, der matcher individuelle og ofte immaterielle behov. Dette har betydet en ny måde at se og definere turist - og rejsebranchen på.

I forhold til tidligere anskues branchen i dag bredere, og virksomhederne i branchen indgår i forskel-lige netværk og værdikæder på tværs af erhverv for at imødekomme totaloplevelsen for kunden. Udviklingen i turist- og rejsebranchen påvirkes af den voksende oplevelsesøkonomi, hvor produkter og services tillægges oplevelsesegenskaber for dermed at skabe økonomisk værdi. Medarbejderne

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

skal i dag i højere grad kunne arbejde tværfagligt, i projektorienterede teams, i netværk samt have evnen til at håndtere mangeartede opgaver parallelt mv.

Den fælles kompetencebeskrivelse **Turist og rejse** er blevet revideret i 2007, og p.t. arbejder udvalget på udviklingen af undervisningsmateriale til de uddannelser, der blev udviklet i 2006 inden for området.

Handel og transportplanlægningsområdet

Inden for FKB'en **Handel og logistik** ser man et stigende samspil mellem køber og sælger – med fokus på indgåelse af langvarige relationer som blandt andet kommer til udtryk i øget systemintegration i værdikæden. En anden udviklingstendens er stigende krav om sporbarhed og kvalitetskontrol gennem værdikæden: Samspillet i værdikæden forandres, og præges blandt andet af nye teknologiske muligheder. Det vil betyde, at diverse registrering i fremtiden flytter grænserne fra produktivitet og effektivitet op på et højere niveau, omhandlende viden og information om produkterne og produkternes kvalitet målt på differentierede parametre.

På baggrund af rapporten "Teknologiens betydning for kompetencebehovene inden for detailhandel, handel og logistik samt spedition og shipping", har HAKL igangsat udviklingen af nye uddannelser som eksempelvis RFID (Radio Frequency ID). De nye uddannelser rettes både mod medarbejderne inden for handelsvirksomheder og dem, der arbejder med transportplanlægning (logistik, spedition, shipping). Området vedrørende transportplanlægning vil komme yderligere i fokus i den målgruppeanalyse der netop er igangsat, og som har til sigte at give et mere klar billede af arbejdsfunktioner inden for området for transport af varer og personer. Analysen udføres i samarbejde med TUR.

Derudover har HAKL identificeret 4 brancher inden for området for handel og logistik, hvor det vurderes, at der er behov for at udvikle og/eller supplere med nye uddannelser inden for det merkantile område for de medarbejdere inden for HAKL's målgruppe, der arbejder med salg, kundeservice, oplevelser, markedsføring samt distribution/logistik. Uddannelserne udvikles til FKB'en "Handel og logistik", således at udbuddet imødekommer hver af de fire branchers behov.

På baggrund af tilkendegivelser fra branchen vurderes det, at der er på trods af den nuværende lave aktivitet på FKB'en **Spedition og shipping** er et behov for efteruddannelse inden for området. HAKL har derfor for at få et mere præcist grundlag for revision af FKB'en og udvikling af nye uddannelsesmål inddraget området i målgruppeanalysen inden for transport af varer og personer. Det betyder, at den planlagte revision af FKB'en i 2007 vil blive udskudt, til analysearbejdet er afsluttet.

For alle de nævnte uddannelsesområder gælder, at revisionen af uddannelser blev afsluttet i 2006, og i 2007 er FKB'er blevet revideret (på nær FKB'en Spedition og shipping) og kursusudbuddet ved at blive udvidet på baggrund af tidligere gennemførte analyser.

Ledelsesområdet

Siden forhåndsansøgningen 2007 har referencegruppen Ledelse fået udarbejdet en analyserapport af lederes efteruddannelsesbehov som følge af øget globalisering: "Globalisering – en udfordring for lederne i AMU-målgruppen", februar 2007.

I 2008 forventes udviklingsarbejdet at være fokuseret på:

Projektet "Kompetenceløft DK" forsætter i 2007 og 2008 med TUP-projektet: "Udvikling af AMU-målgruppens lederes kompetence til at motivere og vejlede kortuddannede medarbejdere til kompetenceudvikling", hvor nye uddannelsesmål udvikles og læringsformer afprøves på virksomheder.

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

Analyseprojekt om rekruttering og fastholdelse er igangsat og afsluttes i 2008 med udvikling af en række nye uddannelsesmål målrettet ledere og medarbejdere inden for AMU-målgruppen.

Analysen har vist behov for udvikling af uddannelsesmål om arbejdsmiljø. Specielt efterspørges uddannelsesmål med værktøjer til lederne inden for nedbringelse af sygefravær og psykisk arbejdsmiljø (håndtering af stress).

Nye fokusområder: Human ressource og serviceoplevelser

HAKL er ved at afslutte udviklingen af en ny fælles kompetencebeskrivelse inden for **Human resource**, hvor beskrivelsen af job- og kompetenceområderne for administrative medarbejdere samler områderne personaleadministration, personaleudvikling og medarbejderrekruttering. FKB'en forventes fremsendt til Undervisningsministeriet inden udgangen af 2007.

Parallelt med udviklingen af FKB'en revideres eksisterende uddannelser og nye udvikles. I forbindelse med udviklingen af uddannelserne til området i perioden 2006-2007 er sekretariatet blevet opmærksom på, at nogle områder ikke er uddannelsesdækket, i forhold til arbejdsmarkedets behov. Det er specielt inden for de mere tekniske områder af HR, eksempelvis i forhold til arbejdstidsregler og håndtering af forskellige systemer. Dette giver et udviklingsbehov for 2008-2009.

Derudover er udvalget i gang med at undersøge behovet for udviklingen af en ny FKB indenfor **serviceoplevelser**, med fokus på kundeservice især inden for området for event og serviceoplevelser, samt de mere tværgående behov for kundeservice. Behovet udspringer bl.a. af analysen af kundeserviceområdet (2006-2007). Denne løsning vil skabe en ramme for de jobområder og kompetencer, der påvirkes af det omfattende fokus på kundeservice på arbejdsmarkedet, og vil kunne tilgode en væsentlig del af behovet for kundeserviceuddannelse for HAKL's målgrupper. Desuden vil sådan en FKB i sagens natur også kunne rumme kompetenceudviklingsbehovet inden for området for de nye og endnu ikke uddannelsesdækkede områder inden for event og serviceoplevelser.

I juni 2007 har HK og Dansk Erhverv anmeldt et nyt fagligt udvalg for oplevelsesområdet, der nu er nedsat, og har samtidig til Undervisningsministeriet indsendt 10-punktsplaner for 3 nye uddannelser: fitnessinstruktør, fitnessreceptionsmedarbejder, eventkoordinator med en tilknyttet trin 1-uddannelse til eventassistent.

HAKL har allerede i forbindelse med forhåndsansøgningen 2006-07 fået bevilget midler til udvikling af en FKB inden for kundeservice. Derudover har HAKL på forhåndsansøgningen 2006-07 fået bevilget midler til et antal uddannelser inden for området kundeservice. Disse uddannelser er pt. under udvikling med fokus på kundeservice i forbindelse med events – lige fra planlægning, sikkerhed, udførelse og evaluering af events.

Foto/film/tv/redaktionel produktion

Den fælles kompetencebeskrivelse skal ses igennem med henblik på at vurdere, hvorvidt den skal revideres i 2008 på baggrund af en målgruppeanalyse af, hvem der deltager på uddannelserne inden for området. Analysen vil formentlig resultere i revision og nyudvikling af uddannelser inden for området, men først i 2009.

Produktion af trykt og digital kommunikation

Den fælles kompetencebeskrivelse er blevet revideret i 2007 og er pt. under sagsbehandling i undervisningsministeriet. Sideløbende med revisionen er der foretaget en målgruppeanalyse, der viser, at størstedelen af deltagerne ikke har en grafisk-faglig erhvervsuddannelse. Knap 70 % af deltagerne må siges at høre til den primære målgruppe, fordi de har arbejde, der relaterer sig til det grafisk-faglige område. Analysen har givet ny viden om brugerne af uddannelserne inden for "pro-

Efteruddannelsesudvalget for Handel, Administration, Kommunikation & Ledelse

duktion af trykt og digital kommunikation" og den brancheglidning som ses inden for området. I og med at der ses en vækst i søgningen af uddannelserne inden for området, har analysen ikke givet behov for revision og/eller nyudvikling af mål i 2008.

Finansiell rådgivning, forsikring og pension

Inden for finansiell rådgivning, forsikring og pension er der i 2007-08 bevilget midler til revision af de 2 fælles kompetencebeskrivelser samt nyudvikling og revision af kurser. I den forbindelse er det netop blevet besluttet, at de to FKB'er "finansiell rådgivning" og "forsikring og pension" skal revideres og sammenskrives til en FKB, der dækker hele sektoren, og i den forbindelse skal uddannelserne ses igennem med henblik på, hvad der nærmere skal udvikles og revideres.

Operativ retshåndhævelse, forebyggelse og efterforskning

Der er fortsat fokus på implementering og udmøntning af politireformen.

Herudover er der i Politiet fokus på ny praksis på en række områder inden for blandt andet IT, helhedsorienteret kvalitetsarbejde, kriminalitetsforebyggende arbejde samt tættere samarbejde med lokalområdet og øvrige offentlige myndigheder.

Praktisk kirketjeneste

Folkekirken er inde i en udviklingsproces med nye opgaver og ny opgavefordeling i en kompliceret struktur. I Betænkning 1491 om "Folkekirkens lokale økonomi" fra august 2007 lægges der op til at modernisere kirkefunktionærernes stillingskategori og -indhold, så der i højere grad tages udgangspunkt i de opgaver, der skal løses, frem for i faggrænsebeskrivelser. Det indebærer, at tilgangen til uddannelse og uddannelseskrav må revideres, så uddannelsesudviklingen i højere grad kan understøtte sigtet om at få bredere kvalificerede og mere fleksible kirkemedarbejdere.

Dette arbejde er igangsat og sker i form af udvikling af en samordnet uddannelsesstruktur for kirkefunktionærer, hvor nogle uddannelser bliver fælles og andre fagspecifikke, og hvor nogle uddannelser er relevante for alle, mens andre er opgaveafhængige. Arbejdet tager udgangspunkt i eksisterende AMU-uddannelser inden for Praktisk kirketjeneste og andre relevante AMU-uddannelser og retter sig mod kirketjenere, gravere og kordegne, hvis behov for kompetenceudvikling og mulighed for professionalisering af løsningen af de mangeartede opgaver skal dækkes.

Kontrol og resocialisering af asylansøgere og indsatte

Der er fortsat fokus på ændringer i arbejdsopgaver og arbejdsgange inden for kriminalforsorgen. Omstillingsprocesserne sætter fokus på medarbejderes kompetencer i forhold til at indgå i forandringsprocesser. Der er behov for at udvikle en læreruddannelse og undervisningsmateriale målrettet medarbejderne i Kriminalforsorgen til arbejdsmarkedsuddannelsen "Medarbejderen som deltager i forandringsprocesser".

29. oktober 2007

Forhåndsansmeldelse 2008 - Industriens Fællesudvalg

Ministeriet har i skrivelse af 28. august 2007 indkaldt efteruddannelsesudvalgenes anmeldelser af konkrete behov for midler til gennemførelse af analysearbejder, udvikling af kompetencebeskrivelser, uddannelsesmål, undervisningsmaterialer samt til udvikling af faglæreruddannelse.

Industriens Fællesudvalg giver i det efterfølgende en arbejdsmarkedspolitisk redegørelse, som tager udgangspunkt i størstedelen af de brancher, som udvalget har udviklingsansvar over for. Redegørelsen skal danne grundlag for og begrunde de i skemaerne oplistede ansøgte udviklingsopgaver.

Overordnet redegørelse

Samlet set er det danske arbejdsmarked karakteriseret ved høj beskæftigelse og lav ledighed. Ledigheden er på det laveste niveau i 30 år. Denne positive udvikling har medført, at manglen på arbejdskraft er markant, hvilket også industriens virksomheder mærker. Dette har som effekt, at der er en betydelig nedgang i brugen af efteruddannelse på industriområdet, samtidig med at behovet er stigende som følge af bl.a. de udfordringer globaliseringen stiller til virksomheder og medarbejdere. Nedgangen i aktiviteten må derfor ikke opfattes som udtryk for, at der ikke er et stort behov for efteruddannelse, men derimod primært som netop et udtryk for travlhed i industriens virksomheder.

Det danske arbejdsmarked supplerer for tiden arbejdsstyrken med udenlandsk arbejdskraft. Dette afføder behov for, at undervisningen på AMU-uddannelserne tager højde herfor. Industrien Fællesudvalg ansøger derfor om midler til udvikling af fremmedsprogede undervisningsmaterialer.

Industriens Fællesudvalg ansøger om midler til analysearbejde på enkelte brancheområder som en konsekvens af, at erhvervsuddannelserne nu omskrives, og at disse i flere tilfælde er sammensat af netop AMU-uddannelser, og i øvrigt skal udbydes i et tæt samspil med hverandre.

Endelig skal det fremhæves, at Industriens Fællesudvalg ansøger om midler til gennemførelse af analysearbejde på det postale område, idet dette område har en række jobfunktioner som med stor ret kan sammenlignes med operatørrettede jobfunktioner i industrien.

Arbejdets organisering ved produktion i industrien

Generelt

I forbindelse med Globaliseringsrådets arbejde har der været peget på, at uddannelser bør være rettet mod bl.a. internationalisering og innovation. Virksomheder og medarbejdere oplever i stigende grad international arbejdsdeling. Produktion foretages ikke længere i et afgrænset geografisk område, men derimod i et netværk af produktionsenheder, hvor de enkelte dele af produktionsprocessen foretages der, hvor kernekompetencerne er størst eller mest konkurrencedygtige. Viden og kompetence er et altafgørende konkurrenceparameter.

Den globale økonomi og den teknologiske udvikling skærper konkurrencen og stiller krav til den enkelte virksomhed og medarbejders viden, da det er blevet lettere og billigere at rykke produktionen til udlandet. Dette gælder ikke kun lavteknologisk produktion, men også produktion på højt teknologisk niveau. Virksomhederne konkurrerer på deres evne til at udvikle, anvende og omsætte viden i nye produkter og ydelser.

Som en del af denne viden, udvikles der nye teknologier, som introduceres med kortere og kortere intervaller. Der ses atter en skærpet udvikling, hvor der igen sættes fokus på, at virksomhederne skal kunne udnytte og udvikle teknologien langt mere effektivt end det sker i dag i forsøget på at skabe innovation og ikke mindst optimering af processer, produkter og ydelser.

Produktivitet er således stadig et vigtigt emne, som virksomhederne naturligvis er meget optaget af. De fleste industrivirksomheder anvender i dag i stort omfang principperne bag Lean Production, hvor operatørerne bidrager til produktivitetsudviklingen på mange måder, f.eks. gennem faglig dygtighed og direkte bidrag til trimning af produktion, 0-fejl produktion, omkostningsbevidsthed, aktiv deltagelse i produktionsgrupper og medfølgende selvledelse og ansvarsbevidsthed gennem en helhedsforståelse.

Gennem kompetencebeskrivelsen 2752 "Arbejdets organisering ved produktion i industrien" har Industriens Fællesudvalg forsøgt at imødekomme nævnte udfordringer, der stiller krav om udvikling af tidssvarende uddannelser til AMU-målgruppen. I dag er de automatiserede processer så langt fremme, at det ikke længere er et spørgsmål om at levere "arme og ben" i industriarbejdet. I dag skal medarbejdere overvåge og have overblik over processer.

Produktionsgrupper er en anerkendt organiseringsform i industrien. Presserende spørgsmål er at finde nye job/medarbejderprofiler inden for grupperne og mellem grupperne. Produktionsgrupperne er i dag ikke målet i sig selv, men er midlet til at nå nogle mål, som ofte beskrives som produktivitetsfremmende initiativer.

Produktivitet i forhold til nuværende AMU- udbud og målgruppen

Produktivitet handler om kompetencer, der sætter fokus på kundeorientering, udstyr, produktionsflow, materialer og distribution. Det er ganske enkelt hele produktionsprocessen. Medarbejderne arbejder bl.a. for at bringe deres leveringstider ned og samtidig reducere på lagersiden. Alle medarbejdere skal således komme med forbedringsforslag til alle processerne, der medgår i en produktion. Det er bl.a. et af de punkter en medarbejder bliver målt på.

Produktionsgrupper er generelt udgangspunktet for produktivetsforbedringer. og gruppernes forbedringsforslag spiller her en vigtig rolle. Er en virksomhed underlagt standarder og myndighedskrav, bliver arbejdstilrettelæggelse ud fra standarder, kvalitetssikring og dokumentation væsentlige elementer i produktivetsbegrebet. I mere automatiserede produktioner bliver medarbejdernes evne til at have overblik og helhedsforståelse for produktionsprocessen og evne til at indgå i forskellige funktioner fremhævet som et vigtigt bidrag til produktiviteten. Produktionsgruppemedlemmernes evne til at samarbejde, dele viden, oplære hinanden og kommunikere med den øvrige del af virksomheden, fremhæves også som vigtig for produktiviteten.

De AMU-uddannelser, der pt. dækker begrebet produktivitet, udbydes inden for temaer som Lean Production, Systematisk Problem Løsning, Kaizen, Organisering af produktionsgrupper, kommunikation, Statistik og Six Sigma.

I dag efterspørges medarbejderkompetencer rettet mod funktioner under supply chain management (SCM). Efterspørgslen er i særdeleshed begrundet i globaliseringstendensen, den hyppigere forandring virksomhederne er underlagt og at virksomheder i højere grad arbejder i netværk. Det medfører, at virk-

somhedernes styrings- og planlægningsopgaver er blevet mere komplekse. Herunder at kunne håndtere de daglige planlægnings- og styringsmæssige opgaver på tværs af funktioner. Vi kan på udbudssiden konstatere, at vi har behov for at styrke kompetenceområdet til at omfatte mål, der retter sig mod SCM.

Klimaforandring og FKB "Arbejdets organisering ved produktion i industrien"

Klimaudfordringen¹ er en af de helt store udfordringer vi mennesker står over for i dette århundrede. At Danmark vil påtage sig værtskabet for en kommende klimakonference kan betyde, at vi sender et signal om, at Danmark i særlig grad er villig til at påtage sig en rolle i de kommende års initiativer på klimaområdet. Dansk energi- og miljøteknologi er i dag blandt verdens bedste, og de danske virksomheder, som aktivt støtter op om kommende klima-initiativer vil få brug for medarbejdere, til at deltage i innovation af nye bæredygtige produkter og til at integrere et samspil mellem produkter og systemer.

Klimaændringer, øget afhængighed af olie og fossile brændstoffer og stigende energipriser bidrager alt sammen til at gøre også Danmark stadig mere sårbar. Nøglen til en bæredygtig fremtid må derfor også omfatte øget bevidsthed omkring anvendelse af energi. Denne bevidsthed skal således også implementeres i den kompetenceprofil, som er gældende for en operatør inden for industrien.

Fald i aktiviteten på FKB 2752 Titel: Arbejdets organisering ved produktion i industrien

IF har gennem en analyse foretaget af sekretariatet konstateret et fald i anvendelsen af mål henhørende under ovenstående kompetencebeskrivelse. Vi kender ikke årsagen til dette fald, - om det er de rigtige mål, om varigheden er den rigtige, om FKB 2752 er opdateret på indholdet og stadig relevant med sin nuværende portefølje af mål, og hvilke mål der bør udvikles for at styrke anvendeligheden?

Plastområdet

Plastindustrien står over for store udfordringer i de kommende år. Udfordringer som udspringer af den øgede globalisering. Disse udfordringer er i stigende grad med til at forme uddannelsesbehovene i branchen, som i denne forbindelse er rettet mod operatører og plastmagere.

Virksomhederne må i en skærpet konkurrence søge at nedbringe lønomkostningerne gennem øget automatisering og gennem anvendelse af organisatoriske systematikker og principper som f.eks. LEAN.

Herudover er der i branchen tegn på at specialiseret nicheproduktion er et godt svar på globaliseringens udfordringer. Denne form for produktion er ensbetydende med, at der skal produceres serier med relativt lave stykantal, og til gengæld med mange og hurtige produktionsskift.

Udviklingen i plastindustriens virksomheder er betinget af, at mere viden i produkterne samtidig betyder mere viden ind i virksomheden. Alle må være specialister på eget felt, kompetencer der forudsætter andre former for grundviden, end den specialiseringen bygger på.

Det drejer sig typisk om viden inden for følgende områder:

- Kvalitetsstyring
- Produktivitetsstyring
- Projektstyring
- Økonomi
- Logistik
- Kulturforståelse
- Kommunikation, formidling og sprog
- Innovation

¹ Pressebriefing, fredag 5. oktober kl. 12: Regeringen beder erhvervslivet og organisationer hjælpe med klima-udfordringen Økonomi- og Erhvervsministeriet, den 4. oktober 2007

Krav til sproglige færdigheder på engelsk nævnes af alle virksomheder. Her ligger der en vigtig opgave for AMU. Fremstilling af værktøjer og indkøb af maskiner kan foregå over det meste af jorden, hvilket stiller krav om, at medarbejderne kan læse engelsk dokumentation, men også kommunikere mundtligt på engelsk.

Når plastindustriens virksomheder som en konsekvens af udviklingen efterspørger en stærkere specialisering hos medarbejderne, er det ikke tilstrækkeligt at plastmagere og plastoperatører gennem efteruddannelse ensidigt udvikler en faglig spidskompetence på et højt niveau.

En uomgængelig følgesvend til specialiseringen er en bredere forretningsforståelse for, hvordan virksomheden skaber værdi, så man kan omsætte sin viden på tværs i virksomheden til gavn for f.eks. kvalitetsafdelingen.

Elektronik

De danske elektronikvirksomheder er godt i gang med at finde deres plads på det globale marked og tilpasse produktionen til de krav og konkurrenceforhold, der gælder her.

Det medfører ændringer i produktionen, hvor en større grad af automatiseret produktion er et af de nødvendige tiltag for, at den danske elektronikindustri skal klare sig i den øgede globale konkurrence.

Det medfører en række ændringer i produktionen, som skaber nye uddannelsesbehov for medarbejderne indenfor AMU-målgruppen. Ligeledes ses i stigende grad, at virksomhederne indfører produktivitetsfremmende produktionsstyringssystemer, som afføder nye uddannelsesbehov hos medarbejderne.

Hos virksomhederne registreres der et øget fokus på, at medarbejderne fungerer innovativt, og også dette betyder, at der skal ses kritisk på AMU-uddannelsestilbudet på området. Et særligt område, hvor der sker ændringer, er i forhold til arbejdet efter internationale standarder for lodning og kabelinspektion.

En række uddannelser af grundlæggende karakter bortfaldt med indførelsen af det nye AMU-beskrivelsessystem, og der registreres nu et behov for etablering af disse uddannelser igen, **hvorfor der ansøges om midler til hertil.**

Metalindustriel bearbejdning

Der er med den lave arbejdsløshed og høje beskæftigelse i industrien begyndende flaskehalse på CNC-området. Dette medfører, at virksomhederne igen efterspørger ufaglært arbejdskraft med CNC-kompetencer til de ubesatte operatørjobs. De godkendte AMU-skoler inden for området melder derfor også om stigende aktivitet på CNC-området.

Fra og med 1. august 2007, har loven åbnet mulighed for at optage kursister fra andre EU-lande på AMU-kurser til henholdsvis kompetenceafklaring og egentlig efteruddannelse. I den forbindelse er det Industriens Fællesudvalgs vurdering, at flere virksomheder ønsker at anvende disse muligheder. Vi vurderer derfor, at der skal udføres en oversættelse af nogle relevante undervisningsmaterialer inden for dette område med henblik på så optimalt et udbytte som muligt heraf.

Overfladebehandling

Det er overordnet et område i vækst, men p.t. dækker de uddannelsesmål som er udviklet og under udvikling, det behov industrien efterspørger.

Der er behov for, at elever som arbejder med epoxy kan forstå de sikkerhedsforskrifter, som er gældende på det danske arbejdsmarked, hvilket nødvendiggør, at undervisningsmaterialet bliver oversat.

Kraner og riggerområdet

Der er i industrien behov for, at flere fremmedsprogede kan indgå i produktionen, hvilket fordrer, at undervisningsmaterialerne bliver oversat til et sprog, de pågældende kursister kan forstå.

Robotområdet

Det mest effektive våben mod jobflugt og virksomhedsudflytning til lavtlønslande er automatisering. Det er et faktum som mange virksomheder i industrien erkender og derfor har valgt at omlægge produktionen drastisk. Industriens Fællesudvalg har en FKB på området med en række tilknyttede teknisk faglige mål. Udvalget vurderer at der er behov for at gennemføre analyse til afdækning af om FKB og mål modsvare de hastigt stigende behov på området.

Procesområdet

Virksomhederne har i 2007 været tilbageholdende med brug af efteruddannelse. Der er i 2007 udviklet og godkendt 11 nye AMU-mål inden for procesområdet. Disse mål orienterer sig om specialistkompetencer inden for styring, regulering, maskinvedligeholdelse m.m.

Der har i 2007 været arbejdet på udvikling af nyt kursus i fødevarerhygiejne, som henvender sig bredt til fødevarereproducerende virksomheder. Kurset er stadig under udvikling, da der viser sig en del modsatrettede hensyn/krav i de forskellige delbrancher.

I forhold til fisk/fjerkræbranchen er der i 2007 blevet arbejdet intensivt på at omskrive de eksisterende mål, så de passer til branchens behov. Arbejdet er stadig i proces.

Der er i 2007 foretaget en bredere analyse af procesindustriens kompetencebehov. Analysen peger på, at der i virksomhederne forventes en større efterspørgsel på kompetencer inden for områderne energi, affald og miljø. Det er vurderingen, at dette på et tidspunkt vil skabe behov for udvikling af AMU-uddannelser relateret til energi, affald og miljø inden for procesområdet.

Der ses en stigende brug af robotter i procesindustrien og det er forventningen, at denne efterspørgsel vil skabe behov for udvikling af nye amuuddannelser. Udvalget har som beskrevet nedenfor ansøgt om midler til gennemførelse af analyse af netop robotområdet, og ønsker at reservere midler til gennemførelse af den udvikling som analysen måtte konkludere.

Endelige forventes indførelsen af den europæiske REACH-forordning at øge efterspørgselen på kompetencer i relation til håndtering af kemikalier i overensstemmelse med REACH regulativerne. Det er forventningen, at dette også vil resultere i behov for udvikling af et AMU-kursus relateret til REACH inden for procesområdet.

Beklædning

Der er i 2007 udarbejdet ny FKB for Tekstil – og beklædningsindustrien. Denne forventes at træde i kraft ultimo 2007. Den nye FKB beskriver en branchestruktur med jobfunktioner både inden for industriel produktion og håndværksbaseret specialproduktion. Den nye erhvervsuddannelse for området, som trådte i kraft i 2005, har fokus på at opbygge kompetencer rettet mod industriel masseproduktion. På baggrund af dette, er det vurderingen, at der i de kommende år vil ske en øget efterspørgsel på efteruddannelse i håndværksbaserede spidskompetencer. Endvidere er det forventningen, at der i forhold til den industrielle produktion vil opstå et øget behov for efteruddannelse i materiale – og varekundskab.

Der har indtil 2005 været uddannet et stort antal beklædningshåndværkselever med spidskompetencer inden for traditionelle beklædningstekniske discipliner. Det er vurderingen, at en del af disse elever har brug for efteruddannelse i kompetencer relateret til produktions- og processtyring, såfremt de skal kunne matche industriens nuværende behov.

Drift af el-produktionsanlæg

I forlængelse af tidligere gennemført analyse af forsyningsområdet (Svend Jensen, ERA2006) er uddannelsesbehovene på specielt kraftværkerne afdækket gennem møder, dels med 3F Industris energipolitiske udvalg og repræsentanter fra de større danske kraftværker. Uddannelsesbehovene er fortrinsvis afdækket i forhold til ufaglærtes arbejde på de store kraftværker.

Løbende analyse og kontrol af råvarer er grundlaget for, at produktionen af el på værket kan foregå miljømæssigt optimalt. Man må præcist kende til sammensætningen af brændslet også af hensyn til restproduktproduktionen. Det er de ufaglærte, som tager prøverne af brændslet i det daglige og gennemfører analysen ved hjælp af forskellige former for udstyr. Prøvetagningen og analysearbejdet kræver en grundlæggende viden om, hvad en analyse er, datas sammenhæng med brændslets sammensætning, og hvordan man skal forholde sig til afvigelser. Tendensen er, at den enkelte ufaglærte medarbejder, der arbejder med kulbehandlingen, skal kunne håndtere mere komplekse analyse- og registreringsopgaver i fremtiden.

Kul leveres normalt fra skib, og lægges op i et kullager med kran. Efterhånden vil lageret bestå af mange forskellige leverancer, der ligger i forskellige områder på pladsen. Styring af leverancernes placering på pladsen er meget vigtig, fordi de forskellige kultyper skal blandes i et optimalt forhold til gavn for den bedste energiudnyttelse i værket. Betjening af SRO-anlæg er et voksende arbejdsområde for målgruppen. (SRO = Styring, Regulering, Overvågning).

Anlæggene bliver mere komplekse, fordi det på grund af den teknologiske udvikling er muligt at overvåge, regulere og styre mere komplekse processer, hvilket også er arbejdskraftbesparende. Samtidig sker der arbejdsorganisatoriske forskydninger, som går ud på, at også kortuddannede i stigende grad involveres i dette arbejdsområde.

I 2005 afsluttede Elsam et projekt om belysning af "Kompetencer og opgaver i fremtidens kontrolrum i Elsam". Heraf fremgår det, at operatørgruppen også skal indgå i bemanningen af de centrale kontrolrum på værkerne. I rapporten peges der samtidig på, at der for operatørernes vedkommende er et uddannelsesbehov, som skal dækkes, hvis denne udvikling skal fremmes. Restprodukter fra forbrændingen og røggasrensningen genanvendes i et omfang, så man kan tale om en egentlig produktion af restprodukter som råvarer til andre industrier. Det drejer sig hovedsageligt om flyveaske, gips og svovlsyre.

Restproduktproduktionen på kraftværkerne skal opfylde fastsatte kvalitetsstandarder for råvarerne og der er løbende kvalitetskontrol med restprodukterne. Dette analyse- og kontrolarbejde gennemføres typisk af de ufaglærte og kortuddannede medarbejdere på værkerne.

Operatørgruppen varetager en betydelig mængde mindre og større reparations- og vedligeholdelsesopgaver. Der er et behov for, at en del af operatørerne bliver en slags multihåndværkere med fokus på el og mekanik. Ofte er det ikke muligt at få fat i en reparatør på kort tid, især om natten. Det er derfor vigtigt, at de medarbejdere, der står for driften, også i et vist omfang kan udføre mindre krævende reparationsopgaver på el og mekanik.

Det postale område

IF, Industriens Fællesudvalg, har gennemført en analyse af de industrirettede kompetencer på det postale område. Udvalget ønsker at supplere dette analysearbejde med yderligere analyser som kan afdække behovet for udvikling af en postal fælles kompetencebeskrivelse med en række tilknyttede uddannelsesmål. Udvalget søger således om midler til gennemførelse af analysearbejde, samt om midler til gennemførelse af den udvikling som analysen måtte konkludere forventeligt en FKB med op til 4 uddannelsesmål.

Formålet med analysen vil være at afdække og beskrive arbejds- / jobfunktioner og kompetenceudviklingsbehovet på det postale område inden for de områder, der primært knytter sig til postcenterfunktionen.

Analysen får som kerne fokus på personer, der har en uddannelsesmæssig baggrund, der falder ind under målgruppen for arbejdsmarkedsuddannelserne og indeholder en række anbefalinger til IF om at arbejde for at udvikle nye AMU-uddannelser, der retter sig mod industrielle funktioner inden for postområdet.

IKV – Individuel kompetencevurdering – Evaluering af IKV i AMU på Industriens Fællesudvalgs uddannelsesområde

IF fik ved den seneste TUP-runde bevilget midler til udvikling af brancherettet IKV-vejledning. Udvalget ønsker under denne forhåndsansøgning at reservere midler til en evaluering af den praksis der må forventes at danne sig efter implementeringen af den nævnte vejledning.

FKB'er

Plastområdet

Behovet for udvikling eller revision af FKB inden for plastområdet vil afhænge af det ovenfor nævnte analysearbejde.

Elektronikområdet

Behovet for udvikling eller revision af FKB inden for elektronikområdet vil afhænge af det ovenfor nævnte analysearbejde.

Postale område

Behovet for udvikling af FKB inden for det postale område vil afhænge af det ovenfor nævnte analysearbejde

Området for "Arbejdets organisering i industrien"

Behovet for udvikling eller revision af FKB inden for "Arbejdets organisering i industrien" vil afhænge af det ovenfor nævnte analysearbejde.

Uddannelsesmål

Arbejdets organisering ved produktion i industrien

Der skal i 2008 nyudvikles på følgende uddannelser inden for området:

- Vareflow i forsyningskæden
- Informationsflow og samarbejde i forsyningskæden
- Synkronisering af forsyningskæderne efter Lean-principper

Plastområdet

Der skal i 2008 nyudvikles på følgende uddannelser inden for plastområdet:

- Enkel plastindustriel produktion for operatører
- Sortering af plast til genanvendelse
- Praktisk - sys. indkøring af nye sprøjtestøbeforme
- Plastproduktion, råvarevalg og -håndtering
- Systematisk vedligeholdelse af sprøjtestøbeforme
- Limeteknik i plastindustri
- Stuk-, muffle og elektrosvejsning
- Varmluft- og ekstrudersvejsning
- Svejsning af tykvæggede plastmaterialer
- Svejsning af plastplader
- Svejsning af polymermembraner
- Rørmontage i plast

Procesområdet

Der ansøges om midler til udvikling af følgende uddannelsesmål:

- 2 mål inden for energi, affald og miljø
- 2 mål inden for robotteknologi i relation til procesindustriel produktion i forlængelse af konklusioner fra analysearbejdet.
- håndtering af kemikalier (REACH)

Beklædning

Det er forventningen, at der skal udvikles i alt 6 AMU-mål i relation til Beklædnings- og Tekstilområdet. Der skal udvikles 4 AMU-mål inden for håndværksbaserede spidskompetencer og 2 AMU mål inden for industriel produktions- og processtyring i relation til fremstilling af beklædningsgenstande- og tekstiler.

Elektronikområdet

Grundlæggende svagstrømsteknik 1

Grundlæggende svagstrømsteknik 2

Grundlæggende svagstrømsteknik 3

Drift af el-produktionsanlæg

- Analyse, kontrol og behandling af råvarer til brændsel
- Betjening af SRO-anlæg
- Reparation og vedligeholdelse (mekaniske reparationer på f.eks. transportbånd, udskiftning af wirer på kraner, kontrol af PLC'er)

Postale område

- Håndtering af branchens teknologi
- Simpel betjening af postale anlæg
- Opstilling af maskiner, vedligehold og fejlsøgning
- Koordinatorfunktioner i de selvfungerende grupper

Undervisningsmaterialer

Plastområdet

Der ansøges om midler til udvikling af undervisningsmateriale til følgende uddannelsesmål inden for plastområdet:

- Enkel plastindustriel produktion for operatører
- Sortering af plast til genanvendelse
- Praktisk - sys. indkøring af nye sprøjtestøbeforme
- Plastproduktion, råvarevalg og -håndtering
- Systematisk vedligeholdelse af sprøjtestøbeforme
- Limeteknik i plastindustri

Elektronikområdet

Grundlæggende svagstrømsteknik 1

Grundlæggende svagstrømsteknik 2

Grundlæggende svagstrømsteknik 3

Metalindustriel bearbejdning

Undervisningsmaterialerne på CNC-området er ikke blevet ajourført i mange år og er derfor ikke up-to-date i relation til det indholdsmæssige. Desuden er materialerne i den nuværende form ikke særligt velegnede som opslagsværker, til selvstudium og til åbent værksteds undervisning.

Der søges om udvikling af 5 undervisningsmaterialer til kurserne:

45186 CNC-teknik

45187 CNC-drejeteknik, operatør

45188 CNC-drejeteknik, produktion/opstiller

45191 CNC-fræseteknik, operatør

45192 CNC-fræseteknik, produktion/opstiller

Der søges om oversættelse og produktion af 3 undervisningsmaterialer til uddannelsesmålene:

45186 CNC-teknik

45187 CNC-drejeteknik, operatør

45191 CNC-fræseteknik, operatør

Overfladebehandling

Der ansøges om midler til oversættelse af undervisningsmaterialet "Personlig sikkerhed ved arbejde med epoxyharpikser"

Kraner og riggerområdet

Der ansøges om udviklingsmidler til oversættelse af undervisningsmaterialerne til uddannelserne

- 43931 Anhugning af byrder
- 43932 Certifikatuddannelse C for kranførere
- 43933 Komplekse løfteopgaver for riggere

Procesområdet

Der ansøges om midler til udvikling af undervisningsmaterialer til nedennævnte uddannelsesmål

2 AMU-kurser inden for energi, affald og miljø

2 AMU-kurser inden for robotteknologi i relation til procesindustriel produktion

Håndtering af kemikalier (REACH)

Beklædning

Det er forventningen, at der skal udvikles undervisningsmidler til de ovenfor nævnte AMU-mål, dvs. i alt 6 AMU mål.

Læreruddannelse

Der ansøges om udviklingsmidler til udvikling af læreruddannelse med fokus på operatøropgaver i sammenhæng med supply chain management (SCM).

29. oktober 2007

Redegørelse for det arbejdsmarkedspolitiske bestemte behov for udviklingstiltag

Efteruddannelsesudvalget for Køkken, Hotel, Restaurant, Bager, Konditor & Kødb Branchen vil i det følgende redegøre for det arbejdsmarkedspolitiske bestemte behov for de udviklingstiltag, udvalget søger midler til i år 2008.

Redegørelsen opdeles i et afsnit omhandlende overordnede forhold, der er gældende for hele udvalgets område, efterfulgt af afsnit omhandlende de enkelte jobområder, der dækkes af udvalgets seks fælles kompetencebeskrivelser.

Overordnede forhold gældende for hele udvalgets område

Generelt ønsker udvalget at kvalitetssikre kompetenceudviklingen inden for udvalgets jobområder dels gennem en tæt opfølgning på kortlægningen af kompetencebehovene inden for de forskellige jobområder og dels ved udvikling af undervisningsmaterialer til nye AMU-uddannelser samt afholdelse af faglærerkonferencer i tilknytning til udbud af nye uddannelsesmål.

Initiativet skal ikke mindst ses i lyset af behovet for øget rekruttering og fastholdelse af medarbejdere inden for de enkelte jobområder. Udvalget ser kontinuerlig udvikling af aktuelle uddannelsesstilbud som en væsentlig parameter for, at arbejdsstyrken er i besiddelse af de kompetencer, der efterspørges inden for de forskellige områder.

Det branchespecifikke arbejdsmarked som knytter sig til Efteruddannelsesudvalgets område, set under et, har som arbejdsmarkedet generelt ganske vanskeligt ved at rekruttere medarbejdere. Det betyder bl.a. en stigende tilgang af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk. Medarbejdergruppens etniske sammensætning bliver bredere og bredere - især inden for industrislagting er medarbejdere fra østlandene i vækst.

Med ovenstående udvikling i medarbejdersammensætningen er der opstået et stigende behov for at få et nærmere kendskab til denne gruppes uddannelsesbehov set i forhold til de nuværende uddannelsesstilbud.

Udvalget finder, at undervisningsmateriale til nyudviklede arbejdsmarkedssuddannelser kan være en markant faktor til at sikre kvaliteten i de enkelte AMU-kurser.

Efteruddannelsesudvalget ønsker derfor at bidrage til, at deltagerne på arbejdsmarkedssuddannelserne får det optimale udbytte af kursusforløbene og understøtter det gerne ved at udarbejde fagligt og aktuelt undervisningsmateriale, hvor dette ikke allerede findes med henblik på at sikre ensartethed og kvalitet i uddannelserne uanset geografisk placering.

Endvidere vurderer udvalget, at den ændrede medarbejdersammensætning inden for visse jobområder afstedkommer behov for oversættelse af undervisningsmaterialer til brug på konkrete kurser.

Hotel- og Restaurantområdet

Efteruddannelsesudvalget har i 2007 igangsat ”Analyse af kompetencebehov inden for hotel og restaurationsbranchen”. Analysen forventes afsluttet ultimo 2007. Det foreløbige resultat af analysen udviser behov for medarbejderkompetencer, der sætter virksomhederne i stand til at efterleve gæsternes stigende efterspørgsel efter madoplevelser, hvor den kulinariske dimension er unik. Restauranterne skal gerne fremstå som innovative miljøer, hvor gæsterne føler sig tilpas, og der pirres til deres nysgerrighed. Menukortene bliver mere og mere omfattende, og de gastronomiske standarder forventes i top.

På conferenceområdet er der generelt fokus på planlægning og gennemførelse af udbytte- og oplevelsesrige arrangementer, hvor forplejning bliver et større og større aktiv, der skal understøtte konferencedeltagernes udbytte af conferenceforløbet.

Endvidere viser det foreløbige analyseresultat, at i takt med virksomhedernes udvikling af forskellige koncepter bliver arbejdsopgaverne i receptionen mere og mere komplekse. Det betyder, at der på receptionistområdet er stor efterspørgsel efter medarbejderne, der har nye/flere kompetencer i retning af, at receptionisterne i højere grad kan præsentere/sælge virksomhedernes tilbud som helheder – eksempelvis, at wellness/spaophold kobles med ernæringsrigtige måltider og salg af conferencefaciliteter går hånd i hånd med energiopbyggende forplejning. Arbejdet vil i vid udstrækning indbefatte opgaver i forbindelse med tilrettelæggelse, ophold, nationalt og internationalt salg og markedsføring af disse tilbud.

Udvalget har i 2007 også igangsat en analyse af dørmandsuddannelsen ”Analyse af kompetencebehov i dørmandsuddannelsen”, som forventes færdig marts 2008. Det må forventes, at resultatet af analysen nødvendiggør revision af det eksisterende undervisningsmateriale.

FKB Madfremstilling – restaurant, kantine og catering

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Hotel- og restaurantområdet oplever bl.a., at brugerne i stigende grad efterspørger totaloplevelser i forbindelse med spakonceptet, der i stigende omfang udbydes af flere virksomheder. Disse ønsker stiller nye krav til medarbejdernes kendskab til det gastronomiske koncept, som forener sundhed og kulinarisk nydelse. Udvalget søger derfor midler til udvikling af uddannelsesmål med titlen ”Spakøkken inden for hotel og restaurationsbranchen”.

Cafebrugere efterspørger igen smørrebrød som frokostret, om end i en lidt anden form en tidligere. Medarbejderne skal i denne sammenhæng ”tænke smørrebrød” på en lidt anden måde end den traditionelle. Her tænkes såvel på udseende og ernærings sammensætning m.m. Udvalget søger derfor midler til udvikling af uddannelsesmål med titlen ”Moderne smørrebrød inden for madfremstilling

Sushirestauranter bliver mere og mere almindelige i gadebilledet. Præsentation og hygiejne ved fremstilling af sushi kræver specielle kompetencer hos medarbejderne. Med henblik på at opfylde behovet for inspiration og hygiejnekrav ved fremstilling af sushi søger udvalget om midler til udvikling af uddannelsesmål med titlen ”Fremstilling af og hygiejne ved produktion af sushi”.

Som tidligere nævnt efterspørger et stigende antal conferencegæster i Danmark i højere grad servering af en sund og energiopbyggende forplejning til konferencer og møder. Conference-

deltagerne ønsker energioptimerende mad, som dels er sundt, men som også kan understøtte deltagerens udbytte af konferencen. Udvalget søger derfor om midler til udvikling af uddannelsesmål med titlen ”Fremstilling af energiofbyggende konferenceforplejning inden for hotel- og restaurationsbranchen”.

Molekylær gastronomiens tværfaglige område, favner kemi, fysik, sensorik og gastronomi. Det er en ny vinkel til forståelse og forbedring af gastronomisk madlavning. Medarbejderne skal have kendskab til de kemiske og fysiske processer, der udvikles i forbindelse med tilberedning af og lagring af mad. Udvalget søger derfor om midler til udvikling af uddannelsesmål med titlen ”Molekylær gastronomi inden for hotel og restaurant”.

Udvikling af undervisningsmateriale

Udvalget fik i 2007 bevilliget midlet til udvikling af et uddannelsesmål med titlen Praktikvejleder inden for professionelle køkkener. Efteruddannelsesudvalget finder ikke, at der p.t. forligger oplagt undervisningsmateriale, der kan understøtte praktikvejlederuddannelsen. Udvalget ønsker derfor at bakke op om uddannelsen med udvikling af undervisningsmateriale, der kan bidrage til en kvalitets-sikring af uddannelsen. Udvalget søger derfor midler til udvikling af undervisningsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelsen med arbejdstitlen ”Praktikvejleder inden for professionelle køkkener”.

Der søges ligeledes om midler til udvikling af undervisningsmateriale til følgende nye uddannelsesmål med arbejdstitlerne

- ”Fremstilling af og hygiejne ved produktion af sushi”
- ”Spækøkken inden for hotel- og restaurationsbranchen”
- ”Fremstilling af energiofbyggende konferenceforplejning inden for hotel- og restaurations-branchen”

”Almen fødevarerhygiejne - obligatorisk certifikat” er en arbejdsmarkedsuddannelse, der kan være af stor betydning for medarbejdernes tilknytning til arbejdsmarkedet. Igennem de sidste år er der en stigende tendens til, at medarbejdere med dansk som andet sprog har svært ved at gennemføre uddannelsen, når undervisningen afholdes på dansk. Skolerne afholder derfor nu kurser, hvor sproget er engelsk. Udvalget vil gerne bidrage til, at denne medarbejdergruppe kan opnå certifikat og dermed medvirke til at afhjælpe arbejdskraftmangelen på området. Udvalget søger hermed om udviklingsmidler til undervisningsmateriale på engelsk til ”Almen fødevarerhygiejne – obligatorisk certifikat”.

Faglærerkonferencer

For at udbrede kendskab til de nye arbejdsmarkedsuddannelser og formidle intentionerne med uddannelserne ønsker udvalget at gennemføre lærerkonferencer, hvor nuværende og kommende undervisere i et fælles forum kan få en nærmere indføring i baggrunden for og intentionerne med de nye arbejdsmarkedsuddannelser. Udvalget søger derfor om udviklingsmidler til lærerkonferencer der er knyttet til følgende arbejdsmarkedsuddannelser:

- Fremstilling af og hygiejne ved produktion af sushi
- Spækøkken inden for hotel- og restaurationsbranchen
- Fremstilling af energiofbyggende konferenceforplejning inden for hotel og restaurant
- Praktikvejleder inden for hotel- og restaurationsbranchen
- Almen fødevarerhygiejne obligatorisk certifikat e-learning

FKB Reception, servering og service

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Inden for denne FKB er der udviklet arbejdsmarkedsuddannelser rettet mod serveringsområdet, som udvalget finder, det vil være hensigtsmæssigt at omlægge, både hvad angår indhold som varighed. Dette skal bl.a. ses i lyset af de store problemer med at rekruttere faglært arbejdskraft til området, hvilket medfører, at arbejdet i stigende omfang varetages af ufaglærte, som for en dels vedkommende alene forestår enkeltstående arbejdsopgaver inden for serveringsområdet. Udvalget søger om udviklingsmidler til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser med følgende arbejdstitler:

- Grundservering ved gæstebetjening
Enkle former for opdækning og anretning samt medvirke til servering af morgenmad og tallerkenretter
- Grundtilberedning inden for gæstebetjening
Menuplanlægning ud fra grundlæggende tilberedningsmetoder. Kendskab til drikkevarer.
- Kalkulation ved gæstebetjening
Medarbejderne har behov for at opstille simple regnskaber ved almindeligt forekommende arrangementer og modtage forskellige former for betaling
- A la carte servering ved gæstebetjening
Når man arbejder i en a la carte restaurant forventer gæsterne forskellige typer af servering, alt efter hvilket arrangement de deltager i. Det kræver, at medarbejderne har kompetencer inden for a la carte og stikbordsservering og kan rådgive gæsterne i menusammensætning med udgangspunkt i sæson og anledning.
- Markedsføring inden for gæstebetjening
Medarbejderne er medvirkende til, at gæsterne opnår den optimale oplevelse, hvis medarbejderne aktivt kan deltage i de tematiseringer virksomheden brander sig på.

I takt med at hotellerne udbyder flere og flere forskelligartede produkter og gæsterne efterspørger individuelle produkter og løsninger, stilles der stadig større og større krav til medarbejdernes kompetencer, hvad angår præsentation og salg af individuelle ophold og produkter. Med henblik på at understøtte medarbejdernes kompetencer i at omsætte italesatte ønsker fra gæsterne til de produkter virksomheden udbyder, søger udvalget om udviklingsmidler til en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen ” Træning i salg af individuelle ydelser”

Konference og eventområdet er i kraftig vækst. Antallet af konferencer i Danmark er steget eksplosivt. Efterspørgslen efter medarbejdere, der er i besiddelse af kompetencer, der kan imødekomme de krav, der stilles i forbindelse med disse produkter er tilsvarende store. Dette marked forventes at stige yderligere, og udvalget ønsker at imødekomme dette kompetencebehov ved at søge om udviklingsmidler til arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen ”Konference og event inden for hotelbranchen”

Inden for hotel og restaurationsbranchen er det overordentligt vigtig, at medarbejderne kan se virksomheden som en økonomisk helhed. Revenue management er en strategi, der i stigende grad bliver anvendt inden for branchen. Det er vigtigt, at medarbejdernes har kendskab til grundprincipperne inden for revenue management – altså, rigtigt produkt, rigtigt tidspunkt, rigtig kunde og rigtig pris. Udvalget søger om udviklingsmidler til en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen ”Revenue management inden for hotel og restaurant”

Udvikling af undervisningsmateriale

Udvalget har i efteråret igangsat en analyse af dørmandsuddannelsen. Analysen forventes afsluttet i marts 2008. Udvalget forventer, at analyseresultatet vil medføre, at det eksisterende undervisningsmateriale skal revideres. Udvalget søger om udviklingsmidler til revision af eksisterende undervisningsmateriale til Dørmand - der danner grundlag for autorisation.

Udvalget fik i 2007 bevilliget midler til udvikling af et uddannelsesmål med titlen ”Praktikvejleder inden for professionelle køkkener”. Efteruddannelsesudvalget finder ikke, at der p.t. forligger oplagt undervisningsmateriale, der kan understøtte praktikvejlederuddannelsen og ønsker derfor at understøtte uddannelsen med udvikling af undervisningsmateriale, der kan bidrage til at kvalitetssikre uddannelsen. Udvalget søger derfor midler til udvikling af undervisningsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelsen med arbejdstitlen ”Praktikvejleder inden for reception, servering og service”.

Faglærerkonference

I relation til evalueringen af dørmandsuddannelsen finder udvalget det hensigtsmæssigt at afholde en faglærerkonference for faglærere og uddannelsesansvarlige på de skoler, der er godkendt til at udbyde FKB Reception, servering og service. En faglærerkonference vil give udvalget mulighed for at formidle analysens resultater og dermed sikre kvaliteten i arbejdsmarkedsuddannelsen. Desuden er der stor efterspørgsel efter erfaringsudveksling blandt undervisere på arbejdsmarkedsuddannelsen Dørmand – der danner grundlag for autorisation. Udvalget søger om udviklingsmidler til afholdelse af faglærerkonference med arbejdstitlen ”Opdatering af dørmandsuddannelsen”.

Udvalget søger ligeledes om midler til afholdelse af faglærerkonference i relation til den nye arbejdsmarkedsuddannelse ”Praktikvejleder inden for reception, servering og service”.

FKB Madfremstilling - Institutionskøkkener

Analyse

Institutionskøkkener har som det øvrige arbejdsmarked svært ved at rekruttere og fastholde medarbejdere. Disse omstændigheder kan få effekt på de kompetencer, ernæringsassistenterne skal besidde fremover. Som følge af kommunalreformen og den nye sundhedslov skal kommunerne overtage områder fra de tidligere amter i forhold til folkesundhed, og der skal i højere grad tænkes i forebyggelse og sundhedsfremme i alle forhold, der har betydning for sundheden. De omlægninger medfører, at ernæringsassistenterne især på sygehusene skal varetage nye jobfunktioner. Der ses en tendens til, at ernæringsassistenterne i nogle kontekst fungerer som ”måltidsværter” på afdelingerne, hvor de arrangerer drikkevarer, herunder brygger kaffe, anretter og serverer morgenmad samt andre lette måltider.

Ud fra en betragtning om, at både jobfunktion og arbejdsorganisering inden for institutionskøkkenområdet står foran en omlægning dels med baggrund i ændringer som følge af reformen og sund-

hedsloven, og dels foranlediget af arbejdskraftmangel på sundhedsområdet, ønsker udvalget at søge om udviklingsmidler til ”Analyse af de fremtidige kompetencebehov inden for institutionskøkkenområdet”.

Udvikling af nye arbejdsmarkedsuddannelser

Et område, hvor ernæringsassistenterne bliver udfordret på deres kompetencer, er inden for høj- og efterskoleområdet. De unge på høj- og efterskoler skal have sund og velsmagende mad. Den mad der serveres på skolerne kan påvirke de unges fremtidige madvaner.

På høj- og efterskoler er det raske unge, der tilberedes mad til. Deres behov er anderledes, end de behov syge og plejehjemsbeboere har. Derudover er det også vigtigt, at brugerne af høj- og efterskole får vagt deres interesse for sund kost og dermed blive motiveret og inspireret til et sundt madliv når skolen forlades. Udvalget søger derfor midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse med arbejdstitlen ” Sund mad til unge på høj- og efterskoler”.

Udvikling af undervisningsmateriale

Udvalget finder det hensigtsmæssigt, at understøtte den nye arbejdsmarkedsuddannelse ved at udvikle undervisningsmateriale hertil. Udvalget søger således om midler til udvikling af undervisningsmateriale til ”Sund mad til unge på høj- og efterskoler”.

Efteruddannelsesudvalget finder ikke, der p.t. forligger oplagt undervisningsmateriale, der kan understøtte praktikvejlederuddannelsen og ønsker derfor at udvikle undervisningsmateriale, der kan bidrage til at kvalitetssikre uddannelsen. Udvalget søger derfor midler til udvikling af undervisningsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelsen med arbejdstitlen ”Praktikvejleder inden for institutionskøkkener”.

Faglærerkonferencer

For at udbrede kendskab til de nye arbejdsmarkedsuddannelser og formidle intentionerne med uddannelserne ønsker udvalget at gennemføre lærerkonferencer, hvor nuværende og kommende undervisere i et fælles forum kan få en nærmere indføring i baggrunden for og intentionerne med de nye arbejdsmarkedsuddannelser. Udvalget søger derfor om udviklingsmidler til faglærerkonferencer, der er knyttet til følgende arbejdsmarkedsuddannelser:

- ”Sund mad til unge på høj- og efterskoler”
- ”Praktikvejleder inden for institutionskøkkener”.

FKB Brød-, kage-, dessert- og konfektrefremstilling

Der er i 2005-2006 foretaget en revision af arbejdsmarkedsuddannelserne inden for FKBen, hvorfor det skønnes, at det arbejdsmarkedspolitiske behov for kompetenceudvikling p.t. kan dækkes ved anvendelse af eksisterende arbejdsmarkedsuddannelser i FKBen.

FKB Detailforarbejdning og forædling af ferskvarer

Udvikling af undervisningsmateriale

Efteruddannelsesudvalget finder ikke at der p.t. forligger oplagt undervisningsmateriale, der kan understøtte praktikvejlederuddannelsen inden for området og ønsker derfor at udvikle undervis-

ningsmateriale, der kan bidrage til at kvalitetssikre uddannelsen. Udvalget søger midler til udvikling af undervisningsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelsen med arbejdstitlen ”Praktikvejleder inden for detailslagtere”.

Faglærerkonference

For at udbrede kendskab til den nye arbejdsmarkedsuddannelse og formidle intentionerne med uddannelserne ønsker udvalget at gennemføre en lærerkonference, hvor nuværende og kommende undervisere i et fælles forum kan få en nærmere indføring i baggrunden for og intentionen med praktikvejlederuddannelsen. Udvalget søger derfor om udviklingsmidler til en sådan faglærerkonference, med arbejdstitlen ”Praktikvejleder inden for detailslagtere”.

FKB Industrislagtning og forædling af kødprodukter

Analyse

Inden for industrislagtning er der mangel på arbejdskraft, og det betyder, at arbejdsområdet i en vis grad varetages af medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk. Antallet af udenlandske medarbejdere ser ud til fortsat at stige, og udvalget ser denne ændrede i medarbejdersammensætning som en udfordring for branchen og AMU-systemet. En øget tilgang af udenlandske medarbejdere betyder også en øget deltagelse af udenlandske medarbejdere i AMU.

Dansk Industri oplyser, at der på nuværende tidspunkt er ca. 500 polakker og ca. 200 tysker i arbejde på de danske slagterier. Dette antal forventes at stige med 200-300 inden for det næste år.

Udvalget finder det hensigtsmæssigt at få et nærmere billede, af hvilke specifikke forhold der gør sig gældende ved udenlandske medarbejders deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser inden for industrislagtning og forædling af kødprodukter. Her tænkes ikke mindst på erhvervelse af kvalifikationer af relevans for at kvalitetssikre produkter set i forhold til nationale som internationale standarder samt hvilke hensyn, det kan være aktuelt at tage i udgangspunktet for undervisningen. Udvalget ønsker at søge om udviklingsmidler til en ”Analyse af barrierer og udfordringer ved import af arbejdskraft inden for industrislagtning”.

Udvikling af undervisningsmateriale

I tilknytning til ovenstående viser tallene fra Dansk Industri, at mængden af udenlandsk arbejdskraft allerede nu er stor. Import af arbejdskraft fra Østeuropa kræver en særlig indsats med hensyn til at bibringe denne medarbejdergruppe de kompetencer, deres jobfunktion kræver. Der er derfor et stort behov for at få oversat undervisningsmaterialet til andre sprog. Størstedelen af de udenlandske medarbejdere, der er beskæftiget inden for slagting kommer fra Tyskland og Polen. Udvalget ønsker at støtte op om, at udenlandske medarbejdere på lige fod med danske medarbejdere kan opnå de kompetencer, der efterspørges. Udvalget søger derfor om udviklingsmidler til udvikling af undervisningsmateriale på tysk og polsk til arbejdsmarkedsuddannelse

- Grunduddannelse for industrislagtning

Efteruddannelsesudvalget finder ikke, at der p.t. forligger oplagt undervisningsmateriale, der kan understøtte ”Praktikvejlederuddannelsen”, ”Dyreadfærd og etik inden for industrislagtning” og ”Hygiejneledelse inden for industrislagtning” og ønsker derfor at udvikle undervisningsmateriale, der kan bidrage til at kvalitetssikre uddannelserne. Udvalget søger derfor midler til udvikling af undervisningsmateriale til arbejdsmarkedsuddannelser med arbejdstitler:

- Praktikvejleder inden for industrislagtning
- Dyreadfærd og etik inden for industrislagtning
- Hygiejneledelse inden for industrislagtning

Faglærerkonference

For at udbrede kendskab til ovenstående nye arbejdsmarkedsuddannelser og formidle intentionerne med uddannelserne ønsker udvalget at gennemføre lærerkonferencer, hvor nuværende og kommende undervisere i et fælles forum kan få en nærmere indføring i baggrunden for og intentionen med ”Praktikvejlederuddannelsen”, ”Dyreadfærd og etik inden for industrislagtning og ”Hygiejneledelse inden for industrislagtning”. Udvalget søger derfor om udviklingsmidler til 3 faglærerkonferencer.

5. august 2008

Notat

Arbejdsmarkedsredegørelse for Metalindustrien

Indledning

Metalindustriens uddannelsesudvalg har gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt virksomheder i metalindustrien. Besvarelserne har generelt fordelt sig jævnt over de brancher metalindustrien dækker, og andelen af besvarelser afspejler også størrelsen af branchen¹. Spørgeskemaet blev besvaret af 326 virksomheder, hovedparten af virksomhederne er store virksomheder da 81 % af virksomhederne har over 10 ansatte. De små virksomheder er altså ikke velrepræsenteret i denne undersøgelse. Dette skyldes formodentligt, at mindre virksomheder har færre ressourcer til at svare på spørgeskemaet.

Spørgeskemaundersøgelsen er delt op i to hovedområder. Et delområde med generelle spørgsmål og et med specifikke udviklingstendenser inden for hver FKB, som ligger til grund for forhåndsansøgelsen.

I den overordnede del af undersøgelsen er der blandt andet blevet spurgt til forventning i udviklingen i antallet af medarbejdere over de næste 2-5 år, forventning til nye krav til medarbejdernes kompetencer og hvilke kompetencer, det er der nu efterspørges. Der blev også spurgt ind til betydning af globaliseringen i forhold til medarbejdernes kompetencer, samt virksomhedens kompetencebehov inden for IT området. Til sidst spurgte vi også ind til behovet for øget IT kompetencer.

Konklusioner i forhold til kompetencebehov

Virksomhedernes besvarelser viser, at der overvejende er en forventning om, at der vil ske en stigning i antallet af medarbejdere over de næste 2-5 år som det

¹ F.eks. er 48 % af besvarelserne fra det store smedetekniske område, mens et lille område som det cykelmekaniske område dækker 1 % af de samlede besvarelser.

fremgår af nedenstående tabel. Der er dog en mindre procent af virksomhederne, der forventer, at medarbejderskaren vil forblive uændret. Der er meget få, der forventer fald i antal beskæftigede inden for de næste 2-5 år. (jf. nedenstående tabel).

Hvad er din forventning til udviklingen i antallet af medarbejdere over de næste 2-5 år?	Total	
	Procent	Antal
Øges	54%	173
Mindskes	6%	19
Uændret	40%	130
Total	100%	322

Tabellen viser, at Metalindustriens virksomheder formodes at vokse eller bevare deres beskæftigelsesgrundlag fremover eller positive forventninger til virksomhedens forretningsgrundlag, da kun 6 pct. af virksomhederne forventer at have færre ansatte fremover.

Undersøgelsen viser, at der vil blive stillet nye krav til medarbejdernes kompetencer, og at disse kompetencer primært vil være: kvalitetsbevidsthed, selvstyring og helhedsforståelse i forhold til virksomheden. (jf. nedenstående tabel).

Hvilke nye kompetencer efterspørges som følge af ændringer af virksomhedens organisationsform?	Antal
Selvstyring	144
Behov for helhedsforståelse i forhold til virksomheden	138
Projektarbejde/projektledelse	90
Økonomiforståelse	47
Kvalitetsbevidsthed	173
Andet	17
Total	609

Disse nye krav skal ses i lyset af udviklingen i metalindustrien, hvor de opgaver, som det kan betale sig at udføre i Danmark, bliver mere komplekse og avancerede. Udviklingsopgaver vil fremover blive en større del af det arbejde, der udføres i Danmark, end i dag. Der er også en forventning om, at øget brug af helhedsorienterede produktionsstyringskoncepter vil stille øgede krav til de faglærte inden for metalindustrien.

Vi ser altså, at de faglærte inden for metalindustrien også skal opnå andre kompetencer end de mere høj specificeret faglige kompetencer.

Internationalisering

Den overvejende del af virksomhederne (69 %) angav, at de arbejdede internationalt. Den primære internationale kontakt er via udenlandske kunderelationer, udenlandske underleverandører og udenlandske afdelinger eller filialer. Det stiller krav til medarbejdernes sprogkunderskaber og dette behov er stigende. Behovet for de faglærte i metalindustrien er dog primært evnen til at kunne læse manualer, dokumentation mv. på fremmedsprog. Færre virksomheder har behov for, at medarbejderne kan kommunikere mundtligt med internationale kontakter på fremmedsprog. Det vil sige fokus er på læse- og tale evner og primært på engelsk. (jf. de to tabeller nedenfor)

Hvilke former for internationale aktiviteter eller kontakter har virksomheden?	Antal
Udenlandske underleverandører	135
Udenlandske kunderelationer/salg	155
Udenlandske filialer eller afdelinger	116
Arbejdsopgaver i udlandet	107
Andet	9
Total	522

Virksomhederne har kunnet svare i mere end én kategori.

Til hvilke formål har medarbejderen behov for kompetence i fremmedsprog?	Antal
At læse manualer, dokumentation mv. på fremmedsprog	173
Mundtlig kontakt med udenlandske samarbejdspartnere	137
Udarbejdelse af skriftlig dokumentation, instrukser mv. til udenlandske samarbejdspartnere	74
Andet	10
Total	394

Virksomhederne har kunnet svare i mere end én kategori.

IT i Metalindustrien

Virksomhederne peger også på en stigning i brugen af IT i hverdagen i metalindustrien og dette stiller igen øgede krav til de faglærte i industrien. De mest efterspurgte kompetencer er primært brugen af IT som kommunikationsredskab (86 % pegede på et stigende behov her) og i lidt mindre grad (60 %) brug af IT i forhold til teknisk-faglige opgaver (f.eks. CAD/CAM). (jf. tabel nedenfor).

Hvilke typer af opgaver har medarbejderen behov for øgede IT-kompetencer til at løse?	Antal
Anvendelse af IT til kommunikation (f.eks. e-mail, internet mv.)	199
Anvendelse af IT til teknisk-faglig opgaver (f.eks. CAD/CAM)	139
Anvendelse af IT til andet	41
Total	379

Virksomhederne har kunnet svare i mere end én kategori.

Opsummering

- Positiv forventning til fremtiden, få mener de bliver færre medarbejdere inden for 2-5 år

- Ud over de fagspecifikke kompetencebehov er der i høj grad brug for bredere kompetencer inden for produktionsplanlægning og selvstyring.
- Fortsat brug for sprogkunderskaber på højere niveau.
- Fortsat brug for IT-kunderskaber på højere niveau.

Metalindustriens uddannelsesudvalg (MI) ansøger om midler til at møde de udviklingstendenser, som metalindustriens område dækker. Delområdernes fagspecifikke behov er beskrevet nedenfor.

Kompetence behov for de enkelte områder

FKB 2603 Automatik og procestekniske område

I forhold til foregående år forventes aktiviteten i 2008 at være uændret begrundet i, at der for automatikområdet er stor travlhed i virksomhederne som midlertidigt udsætter efteruddannelsen af deres medarbejdere.

Der skal udvikles 4 uddannelsesmål og en TAK inden for området omhandlende kombinationen af automatik, elektronik og industrideknisk (mekatronik), samt udvikling af 3 uddannelsesmål inden for kraftvarme området.

Udvikling af webbaseret og interaktivt simuleringss- og træningssystem til 3 uddannelsesmål inden for PLC samt udvikling af webbaseret undervisningsmateriale til bus- og netværkssystemer til 3 uddannelsesmål.

FKB 2626 Elektronik- og svagstrømstekniske område

Der er med baggrund i den stigende anvendelse af datakommunikation behov for udvikling af uddannelser rettet mod datakommunikations teknologier der anvendes inden for elektronikområdet. Der udvikles 4 uddannelser inden for emnet. Gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor de udviklede og reviderede uddannelsesmål vil være temaet.

FKB 2627 FKB Data- og kommunikationstekniske område

Der er med den stigende anvendelse af nye trådløse teknologier, netværk og datasikkerhed i virksomheder og institutioner et stigende behov for efteruddannelse og dermed opdatering af medarbejdernes teknisk faglige kompetencer inden for sikkerhed ved anvendelse af data- og informationsteknologi.

Endvidere gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor de udviklede og reviderede uddannelsesmål vil være temaet.

FKB 2651 Teknisk design og tegning i industrien (ny 2779 Teknisk dokumentation i industriel produktion)

Der er udarbejdet en ny struktur for AMU-uddannelser inden for ovennævnte fælles kompetencebeskrivelse som medfører at der skal udvikles nye mål inden for teknisk produktionsplanlægning, produktionsstyring og projektgennemførelse.

FKB 2601 Transportteknisk område

Den teknologiske udvikling på mekanikerområdet (person- og lastvogn) går nu så stærk inden for elektronik, komfort og klargøring, at nye arbejdsmarkedsuddannelser er påkrævet. Der søges om udvikling af 3 arbejdsmarkedsuddannelser med tilhørende undervisningsmateriale og lærerseminar.

Der er desuden behov for udvikling af en selvstændig TAK til motorcykelområdet, som på mange områder udvikler sig forskelligt fra person- og lastvogne, og som beskæftigelsesmæssig er placeret separat fra disse. De motorcykelrelaterede arbejdsmarkedsuddannelser flyttes til den nye TAK. Hertil knyttes et antal forretningsforståelsesmål, som skal give mulighed for opkvalificering i en branche, der er præget af (nye og gamle) virksomheder med få ansatte.

Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser til mekanikerområdet:

Turbo
Fiberoptik
Klargøring

Udvikling af ny TAK (motorcykel)

FKB 2706 Entreprenør- og landbrugsteknisk område

Entreprenørbranchen er inde i en rivende udvikling. Som følge af en profilering i EUD-uddannelsen er der opstået et behov for en selvstændig

efteruddannelsesbeskrivelse for de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer ind for **personliftsområdet** og **kranområdet** (hydraulik). Disse hører i dag under entreprenørområdet, men da det er selvstændige kompetenceområder vil udvikling af de ny TAKer fremme branchens efteruddannelsesopmærksomhed og øge deltagerantallet. Branchen har undersøgt markedet i forbindelse med etableringen af profilerne på EUD-området og har samtidig afdækket et opkvalificeringsbehov inden for de samme områder for nuværende medarbejdere i branchen.

Der er behov for udvikling af 6 arbejdsmarkedsuddannelser med tilhørende undervisningsmateriale og læreruddannelse under de nye TAKer **personlift og hydraulikkran**:

- Hydrauliske kraner
- Hydrostatisk transmission
- El-styring
- Trinløs transmission
- Gaffeltruckservice
- Personliftservice

FKB 2604 Flyteknisk område

Flyområdet opfyldelse af de internationale krav kræver konstant opkvalificering og nye områder kræver nyudvikling af arbejdsmarkedsuddannelser. Der er behov for udvikling af 2 arbejdsmarkedsuddannelser med tilhørende udvikling af undervisningsmateriale og lærerseminar:

- Kvalitet på flyværkstedet
- Flykomposit

FKB 2606 Guld- og sølvområdet

Guld- og sølvområdet er præget af omstilling og opkvalificering. Der er behov for udvikling af specialistuddannelser, der kan konkurrere med de mere produktionsorienterede arbejdsmarkedsuddannelser.

Der er behov for udvikling af 2 mål inden for juvelerområdet samt behov for 3 arbejdsmarkedsuddannelser inden for trendsætning, elektronisk salg og

smykkevurdering. Hertil skal der udvikles undervisningsmaterialer og lærerseminar:

Juvelleteknik
Juvellerhåndværk
Trendsetting
Smykkevurdering
E-salg af smykkeproduktion

Desuden er der på de traditionelle sølvområder (korpus og bestik) behov for udvikling af undervisningsmaterialer og læreruddannelse til de eksisterende 6 arbejdsmarkedsuddannelsesområder under TAKen sølvsmedeteknik. Da mange af teknikkerne i dette område er ved at uddø, vil materialet i høj grad være digitaliseret, således at teknikkerne bevares og kan genskabes.

FKB 2705 Cykelteknisk område

Cykelbranchen har behov for større sammenhæng mellem salg og service/reparation. Derfor ønskes der udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser, der kan stimulere dette.

Desuden er knallerter og scootere igen blevet populære, hvilket øger presset på efteruddannelse inden for det nyeste i disse områder.

Der ønskes udviklet 3 arbejdsmarkedsuddannelser med tilhørende undervisningsmateriale og lærerseminar:

Teknisk salg
Scooterreparation
Knallertreparation

FKB 2761 Opbygning og drift af offshore installationer

Der er et stigende behov for opkvalificering af medarbejdere inden for Offshoreområdet, herunder virksomheder inden for vindmøllebranchen. Der forventes et stigende aktivitetsniveau inden for opbygning og drift af offshore installationer. Dette både inden for montage, installation, drift, reparation og vedligeholdelse. Der er behov for en udvikling af de kurser, der udbydes inden for Skibs- og offshore hydraulik, således at de målrettes offshorebranchen og indholdsmæssig bliver differentieret i forhold til de øvrige kurser i FKB'en. Der er endvidere behov for udvikling af undervisningsmateriale til disse kurser. En spørgeskemaundersøgelse, vedrørende kompetencebehov i vindmøllebranchen, viser at der er behov for efteruddannelseskurser, der er målrettet vindmøllebranchen. Dette særligt inden for området opstilling og vedligehold. Undersøgelsen viser, at der er behov for udvikling af FKB 2761 med henblik på at etablere en TAK, der er målrettet vindmøllebranchen. Etableringen af en TAK, der er rettet mod vindmøllebranchen vil sikre at branchens efteruddannelsesbehov dækkes, fremme branchens efteruddannelsesopmærksomhed og øge deltagerantallet.

Udvikling af ny TAK (vindmøllebranchen)

Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser:

Skibs- og offshore hydraulik, store installationer
Skibs- og offshore hydraulik, service
Skibs- og offshore hydraulik, ops. Indkøring og aflev.
Skibs- og offshore hydraulik, mindre installation
Opstilling, vindmøller
Vedligeholdelse (systematisk), vindmøller
Montageteknik, vindmøller
Fejlfinding og dokumentation, vindmøller
Reparation, vindmøller

FKB 2610 Smedeteknisk område

En undersøgelse af det smedetekniske område viser, at området er præget af ordrefremgang og et stort behov for kvalificeret arbejdskraft. Et overordnet træk er bl.a. at virksomhedernes kunder stiller nye og mere komplicerede krav. Dette kan medføre behov for afdækning af kompetencebehov gennem efteruddannelse. Undersøgelsen viser, at udbudet af kurser, inden for området, i

høj grad, dækker behovet i branchen på nuværende tidspunkt. Der er dog behov for revision og nyudvikling af kurser inden for områderne: Måleteknik, Materialeteknologi, Montageteknik samt hydraulik og pneumatik. Behovet for nye kurser kan primært henledes til arbejdsprocesser i virksomheder, der er beskæftiget inden for montage, service og vedligeholdelse. Det aktuelle udbud af kurser retter sig i høj grad mod virksomheder, der primært beskæftiger sig med industriel produktion. Der er derfor behov for udvikling af kurser, der retter sig mod den del af branchen, der primært beskæftiger sig med montage, service og vedligeholdelse.

Yderligere er beslagsmedeområdets efteruddannelsesbehov ikke dækket på nuværende tidspunkt.

Vedtagelsen af lov 528 – 2007 – "Lov om hold af heste", har åbnet et generelt problem for branchen, i det mange uddannede beslagsmede ikke har mulighed for at blive efteruddannet og mange ikke-uddannede beslagsmede har stort behov for efteruddannelse. Der kan her henvises til lovens § 28 stk. 2 hvor kravet om uddannelse er beskrevet.

"Kapitel 8

Hovpleje og mærkning § 28. Beskæring eller anlæggelse af beslag på heste skal ske efter behov.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler om, at beskæring eller anlæggelse af beslag kun må foretages af personer, der har den relevante faglige uddannelse hertil. Justitsministeren kan desuden fastsætte krav til uddannelsen."

Udvalget har i perioden august-september 2007 gennemført fokusgruppeinterview for branchen med henblik på at få afdækket kompetencebehov i forbindelse med etablering af et egentligt efteruddannelsesprogram for branchen.

En af konklusionerne fra denne undersøgelse er, at kun meget få personer bliver efteruddannet efter en lærlingeuddannelse, der kan være mange år gammel.

Med udgangspunkt i, dels i den gennemførte undersøgelse og dels i en efterfølgende analyse gennemført i samarbejde med KU/Life – Institut for Produktionsdyr og Heste, har udvalget defineret et antal kompetenceområder, der skal danne grundlag for 5 uddannelsesmål for branchen.

Udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser:

Hydraulik og pneumatik
Montageteknik (montage/demontage)
Materialeteknologi
Måleteknik
5 mål til beslagsmedeområdet

FKB 2624 Maskin- og værktøjsteknik

Bearbejdningsteknik, hvor aktiviteten forventes svagt faldende på grund af datastyringsteknologiens indførelse i flere og flere virksomheder. Der er ikke behov for udvikling af nye uddannelser.

Datastyringsteknik, hvor aktiviteten forventes svagt stigende af samme årsag. Der er behov for udvikling af uddannelser inden for MTM-teknik.

Fagtegning og dokumentation, hvor aktiviteten forventes uændret. Der er ikke behov for nye uddannelser.

Værktøjsteknik, hvor aktiviteten forventes svagt stigende som følge af fremgang i beskæftigelsen inden for området. Der forhånds anmeldes udvikling af 6 nye uddannelser og udvikling af undervisningsmaterialer til 5 uddannelser.

Vedligeholdelsesteknik, hvor aktiviteten forventes uændret lav p.g.a. ekstrem travlhed i branchen.

Løseteknik, hvor aktiviteten forventes uændret. Der er behov for at justere eller nyudvikle en enkelt uddannelse.

FKB 2607 Køleteknisk område

Aktiviteten inden for det køletekniske område er inde i en svag fremgang, der forventes at fortsætte i 2008. Det er et område, der konstant påvirkes af nye sikkerheds- og miljøregler og deraf følgende uddannelses- og certificeringskrav. Der forhånds anmeldes udvikling af uv-midler til 4 uddannelser.

FKB 2608 Klimatekniske område

Aktiviteten inden for det klimatekniske område forventes svagt stigende. Det klimatekniske område er underlagt konstante tilpasninger af regler og normer, hvilket medfører periodiske stigninger i uddannelsesbehovene.

FKB 2609 Varmetekniske område

Aktiviteten inden for det varmetekniske område forventes svagt stigende. Det varmetekniske område er underlagt konstante tilpasninger af regler og normer, senest i form af skærpede certifikatkrav, hvilket medfører periodiske stigninger i uddannelsesbehovene.

Forhåndsansmeldelse af Fælles kompetencebeskrivelser

Smedetekniske område

Opbygning og drift af offshore installationer

Udvikling af FKB 2761 med henblik på etablering af TAK inden for vindmøller.

Transportteknisk område

Udvikling af **FKB 2601** med henblik på etablering af TAK inden for motorcykel.

Entreprenør- og landbrugsteknisk område

Udvikling af **FKB 2601** med henblik på etablering af TAK inden for motorcykel.

Beslagsmed området

Udviklingen af efteruddannelsesprogrammet bygger på FKB 2610 - det smedetekniske område som omfatter beslagsmedområdet.

Der er i relation til beslagsmedområdet ikke behov for at korrigere FKB 2610.

De maritime håndværksfag.

Det maritime område omfatter brancheområderne bådbygger/skibstømrer samt sejlmager, der også temamæssigt vil blive opdelingen i den fælles kompetencebeskrivelses planlagte to tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer.

Dels på grund af at branchen selv har henvendt sig til udvalget og dels baseret på egne undersøgelser tegner der sig et billede af, at der er behov for en særlig fælles kompetencebeskrivelse for dette maritime brancheområde. Både de teknologiske betingelser samt de særlige faglige kompetenceområder gør det vanskeligt at integrere dette brancheområde naturligt i en af de eksisterende fælles kompetencebeskrivelser.

Denne manglende integrering har medført, at brancheområdet på nuværende tidspunkt ikke er dækket af nogen form for hverken generel eller fagspecifik efteruddannelsesaktivitet.

Imidlertid har den teknologiske udvikling inden for nye sejltyper og fremstilling, vedligeholdelse og reparation af mindre både medført et stort uddannelsesmæssigt efterslæb for branchens virksomheder og ansatte.

Udvalgets analyse omfatter følgende temaer:

- Typiske arbejdspladser inden for jobområdet
- Medarbejderne på arbejdspladserne inden for jobområdet
- Arbejdsorganisering på arbejdspladserne inden for jobområdet

Beskrivelsen af de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer vil blive opdelt i følgende to temaer med en beskrivelse af kompetencen og dens anvendelse i jobområdet, teknologi og arbejdsorganisering samt kompetencens udbredelse på arbejdspladser i jobområdet.

- Bådebygger/skibstømrer
- Sejl og rig

FKB 2624 Maskin- og værktøjsteknik

Revision af FKB 2624 Maskin- & værktøjsområdet med henblik på etablering af en ny TAK inden for MEKATRONIK.

Forhåndsansøgning af uddannelsesmål

Automatikområdet

Der er grundet udvikling på området med stigende anvendelse af kombinationer af automatik, elektronik og industrideknisk (mekatronik) behov for opkvalificering af medarbejderne inden for dette område. Udviklingen på kraftvarmeværkerne har medført et behov for opkvalificering af medarbejderne, med fokus på værkernes samlede funktion og virkemåde ved behandling af affald m.v.:

- Kraftvarmeværkets delelementer og funktioner
- Turbiner og kedler på kraftvarmeværker
- Miljø og røgrensning på kraftvarmeværker
- Mekatronik teknisk dokumentation
- Mekatronik montage/demontage
- Mekatronik svagstrømsteknik analog-digitalteknik
- Mekatronik lodning og montage med EMC og ESD

Dataområdet

Den stigende anvendelse af nye trådløse teknologier, netværk og datasikkerhed i virksomheder og institutioner medvirke til, at der er et stigende behov for efteruddannelse og dermed ajourføring af medarbejdernes teknisk faglige kompetencer inden for sikkerhed ved anvendelse af data- og informationsteknologi.

arbejdstitler

- Netteknik, sikkerhed på komplekse netværk
- Netteknik, vedligeholdelse og opdatering af sikkerhed
- Netteknik, serversystemer, teknologisk opdatering
- Operativsystem teknologisk opdatering

Elektronikområdet

Der er med baggrund i den stigende anvendelse af datakommunikation behov for udvikling af uddannelser rettet mod datakommunikations teknologier der anvendes inden for elektronikområdet

- Datakommunikation, opbygning af skalerbar datastruktur
- Datakommunikation, opbygning af multilags datastruktur
- Datakommunikation, implementering af sikker datastruktur
- Datakommunikation, optimering af konvergent datastruktur

Teknisk Designer

arbejdstitler

Udarbejdelse og anvendelse af tekniske projektplaner

Udarbejdelse og administration af projektdokumentation

Teknisk designer som projektassistent

FKB 2761 Opbygning og drift af offshore installationer

Skibs- og offshore hydraulik, store installationer

Skibs- og offshore hydraulik, service

Skibs- og offshore hydraulik, ops. Indkøring og aflev

Skibs- og offshore hydraulik, mindre installation

Opstilling, vindmøller

Vedligeholdelse (systematisk), vindmøller
Montageteknik, vindmøller
Fejlfinding og dokumentation, vindmøller
Reparation, vindmøller

FKB 2610 Smedeteknisk område

Hydraulik og pneumatik
Montageteknik (montage/demontage)
Materialeteknologi
Måleteknik
Beslagsmedeområdet 1
Beslagsmedeområdet 2
Beslagsmedeområdet 3
Beslagsmedeområdet 4
Beslagsmedeområdet 5

FKB 2601 Transportteknisk område

Turbo
Fiberoptik
Klargøring

FKB 2706 Entreprenør- og landbrugsteknisk område

Hydrauliske kraner
Hydrostatisk transmission
El-styring
Trinløs transmission
Gaffeltruckservice
Personliftsservice

FKB 2604 Flyteknisk område

Kvalitet på flyværkstedet
Flykomposit

FKB 2606 Guld- og sølvsmedeområdet

Juvelerteknik
Juvelerhåndværk
Trendsetting
Smykkevurdering
E-salg af smykkeproduktion

FKB 2705 Cykelmekanisk område

Teknisk salg

Scooterreparation

Knallertreparation

Maritime håndværksfag

Som en konsekvens af etableringen af den nye fælles kompetencebeskrivelse "De maritime håndværksfag" samt de tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetencer, skal der udvikles et antal uddannelsesmål.

Disse mål vil omhandle dels et antal fagrettede kompetencemål og dels et antal generelle kompetencemål for brancheområderne.

Områderne omhandler følgende temaer:

- Produktionsopgaver, tegning og kalkulation
- Moderne og traditionelle rigtyper (fritidsbåde, sport og erhverv)
- Nye fremstillingsmetoder af skrog og aptering i epoxy, polyuretan og polyester.
- Nye materialer og fremstillingsmetoder for sejl (fritidsbåde og sport)
- Beregning af tilbud og drift af virksomhed

For en del af disse områders vedkommende vil det være muligt at tilknytte allerede eksisterende mål til den kommende FKB.

Beslagsmed området

Med udgangspunkt i dels i den gennemførte undersøgelse og dels i en efterfølgende analyse gennemført i samarbejde med KU/Life – Institut for Produktionsdyr og Heste, har udvalget defineret et antal kompetenceområder, der skal danne grundlag for en række uddannelsesmål for branchen.

FKB 2624 Maskin- og værktøjsteknik

Centerlesslibning

Honing

GPS måleteknikstandard

3d måleteknisk dokumentation

Prototyping og 3D print

Værktøjsteknik, reparation og vedligeholdelse

MTM 1. (multi tasking machine) med en spindel

MTM 2. (multi tasking machine) med to spindler

Vedligeholdelsesteknik, drift, ventiler

FKB 2608 Klimateknik

Måling og bestemmelse af bygningers lufttæthed

FKB 2609 Varmeteknik område

Almindeligt kedelpassercertifikatkursus

Udvidet Kedelpassercertifikatkursus

Forhåndsansmeldelse af Undervisningsmateriale

Beslagsmed området

Efteruddannelse af beslagsmede er et helt nyt område, og der eksisterer på nuværende tidspunkt ikke noget relevant undervisningsmateriale rettet mod denne målgruppe.

Automatik området:

Udvikling af webbaseret og interaktivt simulerings- og træningssystem til følgende uddannelsesmål:

44644 PLC anlæg idriftsæt/fejlf og identifikationssystemer

44645 Fejlfinding/idriftsætning på komplekse PLC anlæg

44646 PLC anlæg fejlf. På bus, analog og frekv. omformer

Udvikling af webbaseret grundlæggende undervisningsmateriale om bus- og netværkssystemer til følgende uddannelsesmål:

44646 PLC anlæg fejlf. På bus, analog og frekv. omformer

44505 Fieldbussystemer progr, fejlf. og idriftsætning

40132 Installation/idriftsættelse Ethernet

FKB 2601 Transportteknisk område

Turbo
Fiberoptik
Klargøring

FKB 2706 Entreprenør- og landbrugsteknisk område

Hydrauliske kraner
Hydrostatisk transmission
El-styring
Trinløs transmission
Gaffeltruckservice
Personliftsservice

FKB 2604 Flyteknisk område

Kvalitet på flyværkstedet
Flykomposit

FKB 2606 Guld- og sølvsmedeområdet

Juvelerteknik
Juvellerhåndværk
Trendsetting
Smykkevurdering
E-salg af smykkeproduktion
Sølvsmedeteknikker
Optrækning og planering
Udformning af rør
Gravering
Ciselering
Filigran

FKB 2705 Cykelmekanisk område

Teknisk salg
Scooterreparation
Knallertreparation

FKB 2761 Opbygning og drift af offshore installationer

Skibs- og offshore hydraulik, store installationer
Skibs- og offshore hydraulik, service
Skibs- og offshore hydraulik, ops. Indkøring og aflev
Skibs- og offshore hydraulik, mindre installation

FKB 2624 Maskin- og værktøjsteknik

Til:

Værktøjsteknik, reparation og vedligeholdelse
44706 Trådnistbearbejdning af værktøjsdele
Avanceret cnc-trådnistning
45825 Sænkgnistbearbejdning
45826 Sænkgnistbearbejdning af komplekse aværktøjskomponenter
45827 Optimering af sænkgnistprocessen

FKB 2607 Køleteknisk område

44715 Køleteknik, valg af kølemidler
Lovgivning, anlægshåndtering
41336 regulering og overvågning
Kompetenceafklaringsystem, opgaver til flere uddannelser, der sigter mod certificering

Maritime Håndværksfag

Efteruddannelse af beslagsmede er et helt nyt område, og der eksisterer på nuværende tidspunkt ikke noget relevant undervisningsmateriale rettet mod denne målgruppe.

Forhåndsansmeldelse af Læreruddannelse

Automatikområdet

Der er i 2007 gennemført en udvikling af interaktivt undervisningsmateriale til anvendelse i forbindelse med 12 uddannelsesmål omfattende automatiske maskiner og anlæg. vi skal derfor anvende midler til gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor det udviklede undervisningsmateriale i papir og webbaseret samt de tilhørende uddannelsesmål gennemgås.

Elektronikområdet

Der er i 2006/07 gennemført en udvikling/revision af uddannelsesmål som skal gennemgås ved gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor de udviklede og reviderede uddannelsesmål vil være temaet.

Dataområdet

Der er i 2006/07 gennemført en udvikling/revision af uddannelsesmål som skal gennemgås ved gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor de udviklede og reviderede uddannelsesmål vil være temaet.

FKB 2601 Transportteknisk område

Turbo

Fiberoptik

Klargøring

FKB 2706 Entreprenør- og landbrugsteknisk område

Hydrauliske kraner

Hydrostatisk transmission

El-styring

Trinløs transmission

Gaffeltruckservice

Personliftsservice

FKB 2604 Flyteknisk område

Kvalitet på flyværkstedet

Flykomposit

FKB 2606 Guld- og sølvsmedeområdet

Juvelerteknik

Juvelerhåndværk

Trendsetting

Smykkevurdering

E-salg af smykkeproduktion

Sølvsmedeteknikker

Optrækning og planering

Udformning af rør

Gravering

Ciselering

Filigran

FKB 2705 Cykelmekanisk område

Teknisk salg

Scooterreparation

Knallertreparation

Teknisk Design område

Der er gennemført en udvikling/revision af uddannelsesmål, samt analyse af AMU strukturen for Teknisk designer som skal gennemgås ved gennemførelse af et eller flere **læreruddannelses kurser/seminarer** hvor de udviklede og reviderede uddannelsesmål vil være temaet.

Evaluerings af IKV i AMU inden for metalindustriens uddannelser

Evalueringen har til formål at kortlægge skolernes første erfaringer med IKV i AMU.

Metalindustriens uddannelsesudvalg synes, at det er vigtigt at få gennemført en evaluering af skolernes praksis og erfaringer med IKV i AMU således, at efteruddannelsesudvalget hurtigt kan bidrage til at udbrede den gode praksis samt gå i dialog med skolerne om, hvordan IKV i AMU bedst kan gennemføres inden for metalindustriens uddannelsesområde.

Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalg

Mejeriområdet

Dette område er fortsat inde i en udvikling, hvor fokus ud over at omhandle de traditionelle mejeridiscipliner (produktion og pakning af mejeriprodukter) går i retning af, at flere og flere medarbejdere i branchen er beskæftiget som procesoperatører, lager/terminalarbejdere, chauffører inden for mælkeindsamling og distribution, laboranter, elektrikere, smede, og automationsmekanikere, og der vil således i fremtiden være et øget behov for uddannelse medarbejdergrupper, og her tænkes på såvel rent teknisk faglige emner som en "mejerivinkel", såfremt der fortsat tilstræbes en dynamisk udvikling af mejeriproduktion i Danmark.

På mejeriområdet har der i det seneste år pågået et målrettet arbejde med at skabe rammerne for at kunne kompetenceudvikle og uddanne de "nye" medarbejdergrupper, der er beskrevet ovenfor. Der er bl.a. pr. 1. juli 2007 etableret en ny struktur og organisering af de værende udvalg og arbejdsgrupper på mejeriområdet, således at der fremover kan sikres uddannelse for samtlige medarbejdere ansat i mejeriindustrien.

Indenfor mejeriområdet er den internationale konkurrence og den løbende teknologiske udvikling med til at stille større og større krav til medarbejderne. Disse krav kan AMU i de fleste tilfælde være med til at imødekomme, og på den måde sikre medarbejdernes kvalifikationer. Men, det er en kendt udfordring at kortuddannede, og specielt medarbejdere med læse-, skrive- og regnesvaghed, deltager mindre i efteruddannelse end andre. Indenfor mejeriområdet der er i øjeblikket ikke noget overblik over den udfordring, der er i forhold til omfanget og karakteren af læse-, skrive-, regneproblematikken, derfor mener branchen, at en analyse af området vil kunne skabe klarhed over problematikken.

De sidste mange år har udviklingen inden for mejeriindustrien gået i retning af færre og større driftsenheder. Denne udvikling vil sandsynligvis også fortsætte de kommende år i takt med øget konkurrence og udflytning af produktionsenheder fra de store mejerier. Parallelt med denne tendens har der vist sig en øget interesse i befolkningen for at købe lokalt producerede mejeriprodukter fra små mejerier. På få år er der således opstået en underskov af små mejerier med mindre end 100 ansatte. I 2007 er antallet af små mejerier opgjort til 47. Det er karakteristisk for de små mejerier, at det er iværksættervirksomheder, der har oplevet en vækst i medarbejderantal såvel som i produktionsvolumen. De små mejerier er typisk drevet af medarbejdere, der har mange forskellige "kasketter" på. Det betyder, at jobbene i mejerivirksomhederne er meget brede og rummer mange kvalifikationskrav.

Det er Mejeri- og Jordbrugets Efteruddannelsesudvalgs erfaring, at de små mejerier kun i meget beskeden grad benytter sig af de mange tilbud om efteruddannelse, der er målrettet mejeriindustrien. Dette faktum kan tilskrives forskellige forhold. Blandt andet kan en del af forklaringen henføres til, at der kun i meget begrænset omfang anvendes målrettet uddannelsesplanlægning for medarbejdere på små virksomheder. En anden sandsynlig forklaring er, at de tilbud, der er målrettet mejeriindustrien, ikke i tilstrækkeligt omfang adresserer de kvalifikationsbehov, der findes i de små mejerier, hvor jobbene favner langt bredere end på de større driftsenheder.. Der er derfor behov for at gennemføre en analyse af de kvalifikationskrav, der stilles til medarbejdere ansat i de små mejerier.

Her og nu er der tillige behov for at få udviklet nye korte arbejdsmarkedsuddannelser for såvel uaglærte medarbejdere som faglærte mejerister. Behovet og efterspørgslen for efteruddannelse er i dag i højere grad end tidligere rettet mod kortere uddannelser på 1-3 dage og med emner der er meget specifikke og afgrænsede. De nyudviklede uddannelser vil på sigt betyde, at et par af de nuværende arbejdsmarkedsuddannelser vil blive nedlagt. Der vil i forbindelse med udviklingen af de nye uddannelsesmål ligeledes være behov for udvikling af nyt undervisningsmateriale.

Landbrugs/dyrepasserområdet

Der er behov for at få udviklet uddannelsesmål, som kan tilgodese behovet for efteruddannelse af personer inden for dyrepasserområdet, specielt inden for forsøgsdyrsbranchen, hvor der er et øget behov for viden omkring adfærdsproblemer hos større forsøgsdyr. Inden for veterinærsygeplejerskeområdet er der behov for efteruddannelse vedrørende tandpleje hos dyr.

Der er behov for at få udviklet anvendeligt undervisningsmateriale til 3 eksisterende arbejdsmarkedsuddannelser inden dyrepasserområdet, idet der p.t. ikke forefindes tilsvarende undervisningsmaterialer, der kan anvendes i arbejdsmarkedsuddannelser. Det eksisterende materiale er udviklet til undervisning på videregående uddannelser, eksempelvis universitetsuddannelser.

Delprøverne, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat inden for landbrugsområdet skal tilsvarende tidligere år revideres.

Skovbrugsområdet

Der er behov for kurser, som kan give deltagerne færdigheder i bygning af shelters og mindre bygninger i tilknytning til skoven og med anvendelse af træ direkte fra skoven.

Flere af deltagerne på kurserne vedrørende blokhusbyggeri og andre har givet udtryk for at måden at bygge shelter, jagthytter og andre mere simple bygninger på, i form af blokhusteknikken, ikke kan gennemføres inden for bestemte områder, eksempelvis statsskovdistrikterne. Blokhusteknikken tager for lang tid og bliver dermed for ressourcekrævende. Disse bygninger skal derfor opbygges på en hurtige og billigere måde. Der er p.t. en stor interesse for, både udenfor og indenfor skovgærdet, at anvende eget træ direkte fra skoven til disse bygninger. Træet til bygningerne opskæres eksempelvis på mobile savværker på byggepladsen. Der er derfor ikke tale om almindelige bygningskonstruktioner i opskåret tømmer.

Der er desuden behov for et kursus inden for fremstilling af bord og bænkesæt og tilsvarende til opsætning i skoven eller andre steder i naturen. Til fremstilling anvendes træ direkte fra skoven evt. opskåret på mobilt savværk. Der anvendes hovedsageligt motorsav til fremstilling af bord og bænke. Skovdistrikterne, Skov- og naturstyrelsen m.fl. opsætter flere og flere steder den form for bord og bænkesæt i skoven og naturen til anvendelse for publikum.

Delprøverne inden for skovbrugsområdet, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat skal revideres.

Gartnerområdet

De eksisterende uddannelser inden for havecenterområdet kan med de nuværende mål og varighed ikke dække behovet for efteruddannelse på området. Der er behov for en nye korte uddannelser inden for havecenterområdet omhandlende pasning af planter, planteanvendelse og vejledning om planter. Uddannelserne skal delvist erstatte de eksisterende uddannelser på området.

Der er tilsvarende behov for en nye korte uddannelser inden for væksthushusgartnerområdet omhandlende produktion af planter i væksthuse. Der er behov for brede men korte uddannelser med mål, som gør det muligt for skolerne at udbyde uddannelser med aktuelle og specifikke emner omkring produktion af potteplanter. Uddannelserne skal delvist erstatte de eksisterende uddannelser på området. De eksisterende uddannelser, eksempelvis produktionsforhold i væksthuse, pottekulturer i væksthuse m.fl. kan med de nuværende mål og varighed ikke dække behovet for efteruddannelse på området.

Delprøverne, der fører frem til erhvervelse af sprøjtecertifikat inden for væksthushusgartner- og produktionsgartnerområdet skal tilsvarende tidligere år revideres.

Anlægsgartnerområdet

Udvalget oplever fortsat stor tilgang til faget, hvilket giver behov for grund- og efteruddannelse for de mange medarbejdere, der starter i faget, som ufaglærte uden fastlagte uddannelsesforløb.

I samarbejde med skolerne er udvalget påbegyndt en opsplitning af de mange lange kurser, der findes inden for fagets delområder. Samtidig får skolerne og faget fortsat indmeldinger om lokale og specielle efteruddannelsesbehov, om udbygning af efteruddannelses tilbudene inden for faget.

Udvalgets indsats i de kommende år vil derfor rette sig mod:

- fastholdelse og øget synliggørelse af de længerevarende voksenuddannelsesforløb, der gennemføres inden for AMU aktiviteten, samt muligheden af at kombinere efteruddannelse med erhvervsuddannelsesmuligheden for voksne.
- udbygning af korte efteruddannelsesmål, der øger interessen og mulighederne for deltagelse i efteruddannelse, både for fagets faglærte, samt fagets mange tillærte.
- påvirke skolerne til at gennemføre efteruddannelsesmålene året rundt, enten i åben værksted eller i forbindelse med gennemførelse af erhvervsuddannelsesforløb, således at fleksibiliteten med hensyn til gennemførelse af efteruddannelsesaktiviteter øges.
- udvikling af undervisningsmaterialer til de korte uddannelsesmål, således at der sikres ens fagligt indhold, samt sikres af gennemførelsesopgaven er håndterbar på den enkelte skole.

Med de ansøgte midler er der lagt op til at fortsætte denne indsats. Men en samlet udvikling og omstilling af fagets områder vil strække sig over flere år.

Individuel kompetencevurdering på anlægsgartnerområdet

- Projektplan/-beskrivelse

Baggrund

Med indførelsen af den individuelle kompetencevurdering (IKV) og muligheden for at få merit på baggrund af opnået realkompetence, er der behov for klare retningslinier for hvordan det nye koncept skal forvaltes.

Formål

Formålet med projektet er at udarbejde en vejledning til de personer på uddannelsesinstitutionerne, der i praksis skal gennemføre individuel kompetencevurdering. Vejledningen skal medvirke til at sikre en fælles forståelse af IKV inden for anlægsgartner- og greenkeeperområdet og minimere vurderinger som alene baseres på individuelle skøn.

Tilgang og afgrænsning

Fokus i projektet er at udarbejde en ramme for vurderingerne, herunder en metode/et redskab og konkrete retningslinier i forhold til "ideelle forløb" der kan bruges som afsæt i vurderingerne.

Udfordringer og præmisser

Den individuelle kompetencevurdering er netop individuel fordi realkompetence ikke lader sig "sætte på formel". De realkompetencer som den enkelte har opnået kan være vanskelige at dokumentere og selve dokumentationen kan have meget varierende karakter og kvalitet. Inden for anlægsgartner- og greenkeeperområdet kan en person have arbejdet som ufaglært og have realkompetencer som svarer til en række AMU kurser og/eller – forløb, men kompetencerne kan være vanskelige at dokumentere og må derfor efterprøves af en faglærer.

Vejledning

Den endelige vejledning forventes at indeholde en række konkrete anvisninger på hvordan man gennemfører en IKV. Vejledningen vil ikke indeholde en facitliste men give en række konkrete eksempler på relevante vurderingssnit på baggrund af "ideelle forløb" som en bred kreds af faglærere har vurderet. Vejledningen vil løbende kunne opdateres og justeres og er derved tænkt som et produkt der bestandigt kan udvikles og forbedres.

Tidsplan

Fase 1: Metode- og redskabsudvikling (marts 2008- juli 2008)

I denne fase udarbejdes et udkast til et praktisk redskab til brug ved gennemførelse af IKV. Det kan fx være en række obligatoriske spørgsmål kombineret med uddannelsesmål, selvsvurdering under vejledning samt model for afvikling, el. lign

Fase 2: Afprøvning af koncept (august-oktober 2008)

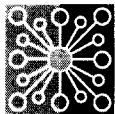
De redskaber som er blevet udarbejdet afprøves på fire udvalgte skoler.

Fase 3: Evaluering og justering af koncept (oktober-november 2008)

Efteruddannelsesudvalget gennemfører en række fokusgruppeinterview/workshops med henblik på at evaluere, justere og færdigudvikle konceptet.

Fase 4: Afrapportering (december 2008)

Projektet sammenfattes og der udarbejdes en endelig vejledning.

25. oktober 2007

Ansøgning om tilskud til udvikling af arbejdsmarkedsuddannelser m.v. 2008

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse

Efteruddannelsesudvalgets målgrupper omfatter time- og månedslønnede, mellemledere og ledere inden for følgende meget forskellige brancher: *Rengøring, ejendom, vagt, vask, festudlejning, optik, ur, tandteknik, frisører og kosmetikere.*

For følgende brancher udvikles der efteruddannelse for faglærte: Optikere, tandteknikere, frisører og kosmetikere og urmagere. For rengørings-, ejendoms- og vagtbranchen udvikles der grunduddannelser for ufaglærte og efteruddannelser for faglærte, mens der for vaskeri- og festudlejningsbranchen alene udvikles grunduddannelser for ufaglærte.

Rengøring og service

Rengøringsbranchens medarbejdere er især voksne kvinder, kortuddannede, mange med læse-, stave- og regneproblemer. Der er stigende fokus på almene og personlige kvalifikationer og behov for uddannelse inden for hele det rengøringsteknisk faglige område.

Branchen er kendetegnet ved en hastig personalerotation og en høj gennemsnitsalder, hvilket bevirker et øget rekrutteringsbehov – **især** af medarbejdere med en anden etnisk baggrund.

Uddannelsesaktiviteten har været svagt faldende fra 14.905 elevuger i 2005 til 13.964 elevuger i 2006. AMU uddannelserne fungerer som introduktion til rengøringsbranchen, men er også et væsentligt element ved udvikling af erfarne medarbejders kompetencer. Det er meget vigtigt, at AMU's uddannelsesudbud er attraktivt og relevant. Der er nu en faldende uddannelsesaktivitet og det giver anledning til overvejelser om årsagen.

Hvad er grunden til at ledige, medarbejdere, virksomheder, institutioner, jobcentre og andre aktører fravælger AMU's uddannelser?

Analyse

Der er behov for at afprøve hypoteserne i form af en analyse, som også vil bidrage med information om handlemuligheder som f.eks. konkrete forslag til nye uddannelsestemaer, revision og tilpasning af de eksisterende uddannelser, udvikling af markedsførings- og kommunikationsstrategi.

Udvikling af undervisningsmateriale – flygtninge og indvandrere

Med den **stærkt stigende** tilgang af medarbejdere med anden etnisk baggrund er der behov for viden om denne medarbejdergruppe. Opfylder de nuværende uddannelsestilbud uddannelsesbehovene for rengøringsmedarbejdere med en meget bred etnisk sammensætning? Efteruddannelsesudvalget har derfor i 2006 igangsat et TUP projekt: "AMU-indsats for rengøringsassistenter med anden etnisk baggrund". Projektet forventes afsluttet ultimo 2007. I forbindelse med projektets gennemførelse, har både skoler og virksomheder nævnt et stort behov for nyudvikling og/eller tilpasning af undervisningsmidler på rengøringsuddannelserne.

Der er aktuelt behov for udvikling af et grundlæggende undervisningsmateriale tilrettelagt med særligt fokus på flygtninge og indvandrere på uddannelsen på bl.a. ”Daglig rengøring” og tilsvarende korte rengøringsfaglige uddannelser.

Udvikling af uddannelse – ”Specialrengøring”

En skole har fra flere virksomheder fået henvendelse om udvikling af en specialuddannelse indenfor rengøring af de såkaldte ”rene rum”. Der tænkes ikke på specielle desinfektionsmetoder men uddannelse i at udføre erhvervsmæssig rengøring i den bredeste forstand på specielle områder de såkaldte ”rene rum”.

Ejendomsservice

Serviceerhvervenes Efteruddannelsesudvalg har i 2005 gennemført en analyse af de fremtidige uddannelsesbehov inden for ejendomsserviceområdet: ”Mellem håndværk og service – fremtidige uddannelsesbehov inden for ejendomsservice”.

Analysen havde til formål at give grundlag for at vurdere eksisterende uddannelsestilbud og behovet for at udvikle nye tilbud. På den baggrund drøfter Efteruddannelsesudvalget fortsat udviklingen af nye uddannelser og undervisningsmaterialer.

Uddannelsesaktiviteten har været svagt stigende fra 2298 elevuger i 2005 til 2412 elevuger i 2006

Udvikling af undervisningsmateriale – Institutionsservice

Der er stigende uddannelsesinteresse fra medarbejdere i den offentlige sektor beskæftiget på institutioner som f.eks. plejeboliger, bofællesskaber, plejeinstitutioner i vid forstand m.v. Der ønskes udviklet et undervisningsmateriale til dette specielle uddannelsesområde.

Udvikling af uddannelse – revision/nyudvikling

Der er på baggrund af den tekniske og arbejdsmiljø- og energimæssige udvikling behov for en gennemgribende revision/nyudvikling af uddannelsen ”Drift og vedligehold af ufyrede varmeanlæg”.

Udvikling af uddannelse

Landsbyggefonden stiller om kort tid en større pulje penge til rådighed for byfornyelse i socialt udsatte boligområder. Udover konkrete byrenoveringsprojekter vil der også være fokus på og forventning til, at de medarbejdere her bl.a. ejendomsfunktionærer, der har deres daglige arbejde i disse områder, medvirker både praktisk, kommunikativt og socialt. Der er behov for udvikling af en uddannelse til denne specielle del af en ejendomsfunktionærs arbejdsområde.

Vagtservice

Beskæftigelsen forventes stigende, idet markedet for vagt og sikkerhedsydelser er voksende i Danmark. Branchens medarbejdere er primært voksne mænd, hvor en del har en anden uddannelsesmæssig baggrund. Der forventes ansat et stigende antal medarbejdere med anden etnisk baggrund.

Det er et lovgivningskrav, at alle nyansatte i private firmaer skal gennemføre ”Grundlæggende vagt” inden godkendelse af Rigspolitiet. Uddannelsen udbydes pt. på to skoler og Efteruddannelsesudvalget er meget opmærksom på undervisningens form, indhold og kvalitet. Uddannelsesaktiviteten har i 2006 været på i alt 5346 elevuger lidt færre end i 2005 6799 elevuger.

Udvikling af undervisningsmateriale – Prøve til Grundlæggende Vagt

Efteruddannelsesudvalget er meget opmærksom på kvaliteten af undervisningen og har derfor bl.a. gennemført en ”Evaluerings af arbejdsmarkedsuddannelsen ”Grundlæggende Vagt” i 2006. En af analysens konklusioner gav især anledning til overvejelser. Det blev nemlig fremhævet fra lærere, elever og virksomheder, at den eksisterende elektronisk baserede prøve er problemfyldt såvel pædagogisk, som fagligt og teknisk.

Da alle er af den opfattelse, at der skal være en prøve og at den tillægges stor værdi, så er der nu igangsat en mere præcis analyse af prøvens indhold, form og praktiske gennemførelse. Analysen vil også indeholde en opsamling af erfaringer, men har – men især også koncentrere sig om erfaringsindhentning fra andre tilsvarende brancher f.eks. politi og forsvar, hvor denne prøveform også anvendes. Denne analyse forventes afsluttet medio 2008. Der vil så være et solidt grundlag for produktion af en ny prøve.

Udvikling af undervisningsmateriale – Film med temaet butikskontrol

Der er i 2007 udviklet en ny uddannelse til området butikskontrol. Der har vist sig et behov for udvikling af nogle filmiske sekvenser, der viser kunders adfærd i forskellige butikssvindrelaterede situationer. Der er givet udtryk for, at disse sekvenser kan understøtte undervisningen også på andre vagtuddannelser.

Der er indledt drøftelser med HAKL, der er ved at udvikle en ny uddannelse for butiksansatte omhandlende butikssvind. Der er en forventning om, at der også på denne uddannelse vil være brug for tilsvarende filmsekvenser, der kan understøtte undervisningen.

Vagtudvalget har selv udviklet et foreløbigt storyboard, der omfatter 30 min. film. Dette storyboard vil blive bearbejdet til forventelig 15 min. film. Det skal nævnes, at der ikke på grund af tidspres – er indregnet en præcis tilpasning til HAKL områdets uddannelse.

Frisør og kosmetiker

Frisørbranchen er en branche med begrænset brug af AMU.

Der er knapt 12.000 beskæftigede inden for branchen og der er ca. 17.500 beskæftigede uddannede frisører. En relativ stor andel af de uddannede har således beskæftigelse inden for andre fag end frisørområdet, f.eks. pædagogisk arbejde eller kontorarbejde.

Det eksisterende uddannelsesudbud i AMU-regi udgøres af FKB'en "*Pleje af hår, hud og negle*", hvortil der er tilkoblet en lang række mål. Uddannelsesstraditionen – i AMU-regi – er relativt begrænset. I forhold til de ca. 12.000 beskæftigede er det ca. 8 pct., der har deltaget i AMU-uddannelse og deltagerne har i gennemsnit deltaget i AMU af ca. tre dages varighed.

Uddannelsesaktiviteten foregår på ti uddannelsesinstitutioner, spredt ud over landet, dog med en relativ stor andel i København (ca. 40 pct.).

Der er i branchen usikkerhed om, hvorvidt det eksisterende uddannelsesudbud matcher det aktuelle og fremtidige uddannelsesbehov i branchen. Der er endvidere et ønske om at sætte fokus på kompetenceudvikling for at imødegå uhensigtsmæssige udviklingstendenser i forhold til arbejdsmiljøet. Branchen er præget af problemer med store fysiske og kemiske belastninger i arbejdsmiljøet.

Der er i 2007 igangsat en brancheanalyse, som forventes afsluttet primo 2008.

Udvikling af uddannelse

Der forventes på baggrund af analysen at være behov for udvikling/revision af to uddannelser.

Tandteknik

Tandteknikere i aftagelig protetisk (trin 1) og laborietandteknikere er typisk ansat på dentallaboratorier, men der er også nogle ansat på bl.a. Tandlægehøjskolen i Aarhus, hos private tandlæger samt på sygehuse. Der er ca. 1.000 laborietandteknikere og 200 tandteknikere i aftagelig protetisk (trin 1).

Det eksisterende offentlige efteruddannelsesudbud består af en række uddannelser tilkoblet FKB'en "*Tandteknik*". Uddannelsesuddannelsen bliver imidlertid kun anvendt i yderst begrænset omfang – der var i 2006 kun en aktivitet på 10 elevuger.

Den stærkt faldende interesse for uddannelse blandt laborietandteknikerne og tandteknikerne i aftagelig protetisk (trin 1) samt en begrænset viden om uddannelsesbehovene og brugen blandt medarbejderne inden for jobområdet, har været drøftet.

Der er peget på barrierer bl.a. i forhold til afholdelsen og tilrettelæggelsen af uddannelserne. Uddannelserne udbydes af Københavns Tekniske Skole, Odense Tekniske Skole og Aalborg Tekniske Skole.

På den baggrund er der i 2007 igangsat en analyse af branchen, hvor også de barrierer for anvendelsen af uddannelsen bliver afdækket.

Analysen forventes afsluttet primo 2008

Udvikling af uddannelse

Der forventes på baggrund af analysen at være behov for udvikling af en uddannelse.

Festudlejningsbranchen

Efteruddannelsesudvalget har gennemført en analyse af det brede og lidt diffuse brancheområde ”festudlejning”. Analysen har ultimo 2006 været grundlaget for godkendelse af en ny FKB med foreløbig fem kerneuddannelser til festudlejningsbranchen.

Uddannelserne er udbudt til branchen medio 2007 og der skal måske suppleres med endnu en uddannelse indenfor sikkerhedsområdet. Branchen afventer en afklaring om en eventuel certificeringsordning.

Udvikling af uddannelse

Der forventes på baggrund af analysen at være behov for udvikling af en uddannelse.

Optik

Udvikling af uddannelse

Der er – i AMU systemet givet mulighed for udvikling af en uddannelse for praktikvejleder i EUD. Der er behov for udvikling af en sådan uddannelse til optikerbranchen.

Træets Efteruddannelser (TE)

Den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse 2008

Indledning

Den omfattende revision af uddannelser, der blev ansøgt om bevilling af udviklingsmidler til for 2006-2007 er pt. ved at blive afsluttet. Det betyder, at de fem hidtidige FKB'er fra januar 2008 er reduceret til tre. Antallet af AMU-mål er i forbindelse med denne revision ændret fra tidligere 72 til fremover at bestå af 110 mål. Langt størstedelen af arbejdet har drejet sig om at tilpasse de eksisterende efteruddannelsesmål til branchens behov for øget fleksibilitet og er i praksis sket ved at gennemføre en opsplitning helt ned til ½ dags varighed på nogle mål. Samtidig er der i forbindelse med udviklingsarbejdet nyudviklet en række mål inden for områderne: køkkenmontering, trætørring, styrkesortering af træ samt airback.

Det betyder, at behovet for nyudvikling af uddannelser i 2008 på forhånd vurderes at være relativt beskedent. Der ansøges om udviklingsmidler til analyse og efterfølgende udvikling af AMU-mål inden for henholdsvis:

- Produktion af møbler, orgler, døre, vinduer mv. (Ny FKB 2780)
- Savværk (FKB 2702)

TE har i 2007-2008 bevillingen fået midler til at undersøge træ- og møbelindustriens behov for udvikling af nye kompetencemål set i relation til henholdsvis den stigende brug af automatiserings- og robotudstyr samt den øgede globaliserings betydning for nye medarbejderkompetencer.

Det endelige resultat af de to analyser foreligger endnu ikke i deres fulde ordlyd. TE kan dog på baggrund af de foreløbige konklusioner inden for robotanalysen fastslå, at der ikke bliver tale om ansøgning om nyudvikling af nye AMU-mål inden for robotområdet i 2008. Resultatet og de efterfølgende initiativer, der vil blive igangsat på baggrund heraf vil imidlertid vise, om TE i 2009 ønsker at udvikle mål inden for dette område.

Tilsvarende peger de foreløbige resultater af globaliseringsanalysen på, at der hos virksomhederne eksisterer en betydelig uklarhed omkring AMU-målgruppens nye kompetencebehov, som opstår i forbindelse med globaliseringens indtog. På den ene side kan analysen ikke alene give et entydigt grundlag for at påbegynde udvikling af konkrete arbejdsmarkedssuddannelser målrettet produktionsmedarbejderens konkrete involvering i globalisering i træ- og møbelindustrien. På den anden side peger de omfattende globaliseringsaktiviteter blandt træ- og møbelvirksomheder samt erfaringerne fra andre industribrancher på, at der er et behov for relevant kompetenceudvikling blandt produktionsmedarbejdere. TE lægger i forlængelse heraf op til, at den foreliggende analyse uddybes i samarbejde med andre dele af industrien i det kommende år. Formålet er at opstille og afprøve nogle målrettede kompetencepakker hos de såkaldte "first-movers" i industrien bredt set i DK. Først på baggrund heraf vil udviklingen af konkrete AMU-mål kunne komme på tale.

Oversigt over behovsopsamling til 2008-2009

Sekretariatet for Træets Efteruddannelser har siden forhåndsansøgningen for 2007 registreret følgende analyser og rapporter, der specifikt giver status og peger på udfordringer og efteruddannelsesbehov inden for træ- og møbelindustrien.

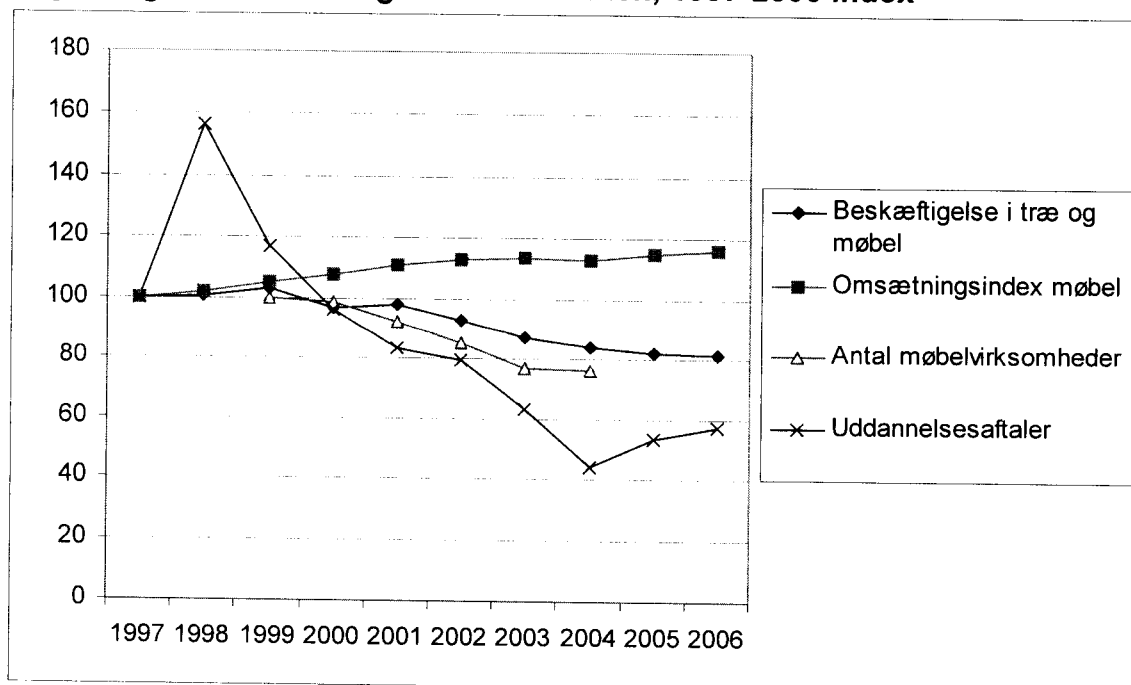
- Top-Skud. En analyse af og handlingsplan for træ- og møbelbranchen i DK. Udviklingscenter for Møbler og Træ. Marts 2007
- Kvalitetscheck på maskinsnedkeruddannelsen
Foranlediget af Træets Uddannelser. Udført af Advance/1. September 2007
- Globaliseringsanalyse, COWI, (foreløbig 1. udgave). Oktober 2007
- Robotanalyse, COWI, (foreløbig 1. udgave). Oktober 2007
- Forundersøgelse Foreningen Arbejdskraft. Udført af PS Gruppen, Århus. 2007
- Supply Chain analyse af den danske nåletræssektor, Skov og naturstyrelsen. 2006
- Experian analyse. 2006

Dertil kommer forespørgsler rettet til virksomheder og uddannelsesledere inden for TE's område.

Brancheudvikling i træ- og møbelindustrien – Status og et view

Træ- og møbelindustrien er – lige som mange andre erhverv og industrier – inde i en stærk strukturudvikling. Som figuren nedenfor viser, reduceres antallet af virksomheder i branchen. Også den samlede beskæftigelse har gennem en del år gradvist været på retur. Samlet set beskæftiger træ- og møbelindustrien i 2006 lige knap 34.000 medarbejdere.

Nogle nøgletal for træ- og møbelindustrien, 1997-2006 index

Kilder: www.statistikbanken.dk og Træ- og Møbelindustriens Kompetencecenter

Trods den vigende beskæftigelse er der ikke en tilbagegang i industriens produktion. Tværtimod stiger omsætning og aktivitet. Andre oplysninger fra Danmarks Statistik viser, at især eksporten har taget et skridt fremad. Det har således været muligt at høste nogle ret solide produktivetsgevinster i branchen. Der er blevet investeret i nyt produktions- og automatiseringsudstyr og tal fra Danmarks Statistik viser, at der fandt en stor bølge af investeringer sted i 2000 og 2001. Vi kan se, at det slår igennem på, at industrien har kunnet spare på arbejdskraften i de efterfølgende år.

Nøgletallene i figuren demonstrerer også, at antallet af virksomheder er for nedadgående. Der finder opkøb og fusioner sted i branchen, og produktionen samles på færre enheder. I træ- og møbelindustrien var der i 2004 i alt omkring 1700 firmaer, og dette tal er reduceret siden da.

Tallene dækker over, at der er to hovedgrupper af virksomheder i branchen: På den ene side findes de håndværksprægede og typisk mindre virksomheder, der fremstiller møbler, inventar mv. i mindre serier. De er typisk koncentreret på øerne og i Østjylland. I Vestjylland er der derimod en del virksomheder, der fremstiller døre og vinduer, køkkener m.v. De er oftest større, og deres produktionsform er noget mere industrialiseret.

Virksomhedernes efterspørgsel

I en række af de pladefremstillende industrier er den håndværksmæssige ingrediens i det faglige arbejde på retur. CNC-styrede maskiner og robotter har overtaget noget af det manuelle arbejde. Disse maskiner er med tiden blevet nemmere at programmere og omstille, og mange virksomheder vælger at oplære andre medarbejdere (for eksempel ufaglærte eller folk med andre uddannelser) i brugen af dem. Man ser i mindre grad et behov for den brede kompetenceprofil, som maskinsnedkerne repræsenterer. Nogle af virksomhederne har af disse årsager også ladet medarbejdere uddanne i den kortere produktionsassistentuddannelse, som matcher denne form for højteknologisk produktion særligt godt. Det drejer sig særligt om virksomheder inden for den specialiserede del af industrien. Siden det første indtag i januar 2005 er der igangsat i alt ca. 120 uddannelsesaftaler inden for denne uddannelse. Til gengæld vurderer TE, at den succesfulde introduktion af den nye korte uddannelse kan være en medvirkende årsag til, at deltagerantallet på en række af AMU-uddannelsesmål er reduceret betydeligt. Der er specielt tale om betydelige fald inden for de tre FKB'ere og de uddannelsesmål, der dækker produktionsassistentuddannelsens tre specialer: nemlig henholdsvis plademøbler, massivtræsmøbler og døre/vinduer.

Antal kursister	Kurstype	2004	2005	2006
Træets Efteruddannelser	ALLE	3.333	2.251	1.629
Boligmonteringsområdet	ALLE	29	104	45
Massivtræmøbel	ALLE	1.679	900	506
Savværk og halvfabrikata	ALLE	513	310	457
Vinduer, døre og bygningskomponenter	ALLE	262	657	417
Plademøbel	ALLE	850	280	204

Kilde : UNI-C - AMU – kursister 2004-2006 (4. kvartal 2006)

TMK og styrket indsats på efteruddannelsesområdet

TE arbejder målrettet på at øge virksomhedernes brug af efteruddannelse. Behovet for øget kompetenceudvikling inden for branchen, er direkte årsag til, at man i sommeren 2006 valgte at oprette den selvejende institution Træ- og Møbelindustriens Kompetencecenter (TMK). TMK har en meget aktiv og udadvendt rolle som proaktiv partner og igangsætter af udviklingstiltag både på den enkelte virksomhed og i forbindelse med opstart og gennemførelse af tværgående udviklingsprojekter. En hel medarbejderressource er afsat til opsøgende virksomhedsbetjening. Det sker i dagligdagen gennem opsøgende virksomhedsbesøg og konsulentbistand til afklaring af kompetencebehov og igangsætning af konkrete efteruddannelsestiltag, der dækker virksomhedens kompetencegap. Kombineret med rollen som sekretariat for henholdsvis Træets Uddannelser (TU) og Træets Efteruddannelser (TE) har TMK derfor en god position for at sikre gennemførelse af målrettet erhvervsuddannelse og efteruddannelse, der matcher virksomhedernes behov.

For at imødegå den meget lave efteruddannelsesaktivitet har TE herudover besluttet at oprette ét samlet og koordineret landsdækkende "udbudskatalog" af efteruddannelseskurser. Det skal ske gennem TU/TE's hjemmeside og forventes igangsat primo 2008. Baggrunden herfor er, at den lave efteruddannelsesaktivitet desværre har vist sig at have en selvforstærkende effekt, som populært sagt bidder sig selv i halen. En lang række kurser er over de seneste år blevet aflyst på grund af for få tilmeldte rundt på de enkelte skoler, ligesom kvaliteten af det faktisk gennemførte forløb desværre har vist sig utilfredsstillende sammenlignet med tal for andre efteruddannelsesområder – og dermed er en ond cirkel startet.

Gennem en koordineret indsats forventer TE på sigt både at kunne hæve kvaliteten og antallet af gennemførte antal årselever på efteruddannelsesområdet. Skolerne forventes at deltage og støtte positivt op omkring dette udviklingstiltag, der ligeledes vil fordre en forståelse og et tæt samarbejde om, at skolerne alt efter antallet af tilmeldinger, kan være nødt til at dele kursusafvikling mellem sig.

Automatisering og robotteknologi

Som anført indledningsvist i denne redegørelse, er den endelige afrapportering inden for den såkaldte robot- og automatiseringsanalyse endnu ikke forelagt TE. De rådata, der foreligger på baggrund af gennemførte virksomhedsinterviews, og de foreløbige konklusioner kan dog ikke entydigt fastslå, at der på nuværende tidspunkt er et dokumenteret og klart defineret behov for at udvikle nye AMU-mål på dette område. Analysen afdækker imidlertid en række interessante forhold og paradokser i virksomhedernes tilgang til køb af dyrt automatiserings-/robotudstyr på den ene side og deres brug af målrettet efteruddannelse og oplæring af medarbejdere til betjening heraf på den anden.

Baggrund for undersøgelsen

Inden for træ- og møbelindustriens virksomheder har der altid været en løbende og en høj grad af anvendelse af ny teknologi. Hvor det tidligere har været forbeholdt større virksomheder at anvende robotteknologi, gør det sig nu også gældende for de mindre virksomheder i branchen. Det sker på grund af kravet om minimering af lønomkostninger, og fordi den avancerede teknologi er blevet relativt billigere. Inden for træ- og

møbelindustrien har der inden for de seneste 5 år været massiv vækst på 227% i antallet af robotter, mens den øvrige industri herhjemme til sammenligning har oplevet en vækst på 85%. Mange virksomheder bygger deres kompetencer på instruktion og leverandørkurser i forbindelse med indkøb af hardware (robotten) og efterfølgende sidemandsoplæring.

Resultater og pejlemærker

Et af de mest slående foreløbige resultater peger på, at der ikke er sket de store ændringer i virksomhedernes tilgang til kompetenceudvikling på dette felt. Det til trods for de massive investeringer på automatiseringsområdet. Resultaterne er stort set sammenlignelige med de resultater, som man kom frem til, da man for 6 år siden gennemførte en tilsvarende analyse under projektet Fremtræ. På den ene side svarer næsten halvdelen af virksomhederne, at der ikke er behov for udvikling af nye uddannelsesmål inden for dette felt, mens kun 16% svarer, at der er behov for udvikling af nye mål. Sammenholder man dette svar med kendskabet til de eksisterende AMU-mål inden for robotteknologi, så bliver resultatet "grumset" og paradoksalt. Kun 18% af de adspurgte virksomheder har nemlig et stort eller nogenlunde kendskab til de eksisterende kurser, mens hele 83% af de adspurgte har lille, minimalt eller intet kendskab hertil. Den manglende viden gør det svært at pege på, om virksomheden i dag kan få opfyldt sit behov for efteruddannelse på dette område.

Resultatet peger på endnu et paradoks, da 27% af virksomhederne anfører, at efteruddannelse inden for robot bør ligge inden for rammerne af henholdsvis erhvervsuddannelsessystemet og AMU-området. 42% peger på leverandørkurser.

Interviews med Uddannelsescenter Herning, der udbyder både AMU-kurser og IDV-aktiviteter på dette felt, underbygger, at problemet gør sig særligt gældende inden for træ- og møbelindustrien sammenlignet med de øvrige dele af industrien, hvor der i større grad køres en af de to former for efteruddannelse inden for området.

Indsats

TE vurderer på det foreliggende grundlag, at der i første omgang er et stort uudnyttet potentiale. Der er i første omgang behov for en målrettet indsats fra skolernes og TE's side for at øge kendskabet til og brugen af efteruddannelsesmulighederne på dette område. Behovet for udvikling af nye specifikke efteruddannelsesmål foreligger derfor ikke på det nuværende grundlag.

Globalisering – Tiltrækning af arbejdskraft og outsourcing af arbejdsopgaver

Baggrund for undersøgelsen

Den stigende globalisering, som ses inden for træ- og møbelindustrien, men også inden for en lang række andre områder, stiller nye krav, når medarbejdere fra to kulturer og sprog skal samarbejde.

På den ene side outsources en større del af produktionen til underleverandører eller datterselskaber, der kan producere billigere uden for landets grænser. Det giver nye kompetencebehov hos de danske medarbejdere i produktionen, som får nye arbejdsopgaver.

På den anden side, er der også virksomheder herhjemme, der har behov for at tiltrække arbejdskraft udefra. Et behov, der, som den ovenstående figur også illustrerer, har vist sig vanskeligt at dække på kort sigt pga. lille elevindtag på maskinsnedkeruddannelsen samt tilsvarende øget afgang blandt de eksisterende maskinsnedkere på grund af højt aldersgennemsnit.

TE har derfor fundet det vigtigt at få afklaret om, der er opstået særligt udækkede kompetencebehov på virksomhederne i denne forbindelse. De foreløbige resultater af analysen peger på, at der udover de rent sproglige behov også er en række mere kulturelt betingede forhold, hvor virksomhederne gerne ser udvikling af tilpassede efteruddannelsestiltag.

Resultater og pejlemærker

41% af alle møbelvirksomheder havde i år 2006 flyttet dele af produktionen. Det betyder at næsten halvdelen af alle møbelvirksomheder jævnligt har kontakt til deres udenlandske fabrikker - og altså indgår i en globaliseringsproces. Antallet blandt træindustrivirksomheder er noget mindre.

Virksomheder påpeger, at de ofte har sproglige og kommunikationsmæssige vanskeligheder når der tages kontakt med fabrikkerne. Men samtidig mener over halvdelen af virksomhederne ikke, at der er behov for nye kompetencer hos medarbejderne i forbindelse med udenlandske fabrikker. Dette skal sammenholdes med at i alt ca. 20% af virksomhedernes fortæller at produktionsmedarbejdere jævnligt eller af og til har kontakt til udenlandske fabrikker.

Det kan altså konkluderes, at globalisering er et ret omfattende fænomen - især blandt møbelvirksomheder, men at produktionsmedarbejderne på nuværende tidspunkt kun i mindre omfang involveres i denne proces.

Kursusbehov

21 % af virksomhederne svarer ja til at der er behov for nye kursustilbud til medarbejdere med internationale kontakter. Interessen går mest på sproglige kompetencer, men også generelle kommunikationskompetencer og international kulturforståelse er kompetencer som efterlyses i kurser. Da den internationale kommunikation primært foregår via e-mail eller telefon, skal der være tale om både skriftlige og mundtlige kompetencer.

På trods af, at medarbejdere i virksomhedernes produktion kun i mindre omfang involveres direkte i globaliseringsprocesserne, så er der en vis interesse for at disse medarbejdere får kompetencer til at håndtere internationale kontakter. Det kan dog ikke forventes at virksomhederne generelt og på eget initiativ vil opsøge et kursustilbud i håndtering internationale relationer. Dertil er uddannelsestraditionerne i træ- og møbelindustrien for svage, hvilket bekræftes af den forholdsvist lave udnyttelse af de eksisterende efteruddannelsestilbud.

Kendskab til uddannelsesmuligheder

Over halvdelen af de adspurgte virksomheder har et lille, meget lille eller intet kendskab til AMU-kurser. Samtidig mener virksomhederne dog i høj grad, at de kurser som AMU-uddannelserne tilbyder i forbindelse med træ- og møbelbranchen er overvejende gode.

Der er behov for synliggørelse af de uddannelser og kurser, som tilbydes under arbejdsmarkedsuddannelserne og løbende tilpasse udbuddet til virksomhedernes behov. Der er også behov for at fremme uddannelsesplanlægningen i træ- og møbelvirksomhederne, således at der skabes reel sammenhæng mellem virksomhedernes kompetencebehov og uddannelsesaktiviteterne i træ- og møbelindustrien.

International rekruttering

Et stigende antal industrivirksomheder rekrutterer udenlandsk arbejdskraft fra både gamle og nye EU lande. Der er også mange eksempler på dette i danske træ- og møbelvirksomheder. Dansk Industri peger på, at rekruttering af udenlandsk arbejdskraft er forbundet med en række opstartsvanskeligheder vedrørende sprog og bureaukrati, men at virksomheder som har gjort sig erfaringer med udenlandsk rekruttering oftest vil gøre det igen.

Det bør afdækkes, hvorvidt der er behov for at tilbyde både de nye medarbejdere og de allerede ansatte en "kompetencepakke" i rekruttering og integration af udenlandsk arbejdskraft.

Indsats

Undersøge konkrete "kompetencepakker"

TE ønsker derfor på denne baggrund at videreføre og følge op på det nuværende analysearbejde gennem **et Etape 2 projekt**, hvor vi afprøver nogle konkrete kompetencepakker hos de såkaldte first-mover-virksomheder. Undersøgelsen skal konkret afdække, hvilke særlige kompetencer virksomhederne har behov for, for at gennemføre forskellige typer globaliseringsprocesser, dvs. outsourcing, udflytning af produktion mv. Det skal i den sammenhæng også undersøges, om et udviklingsarbejde kan gennemføres i samarbejde med andre industribrancher med stor udflytning af produktion, outsourcing mv.

I forbindelse med dette afdækningsarbejde skal virksomhederne præsenteres for nogle konkrete "kompetencepakker", som kan forventes at matche virksomhedernes behov.

I disse kompetencepakker bør overvejelser om følgende forhold indgå:

- Målgruppeovervejelser inden for AMU-målgruppen: Kompetencer målrettet medarbejdere som rejser meget, medarbejdere/værkførere i Danmark, medarbejdere i visse stabsfunktioner (PTA, kvalitetsafdeling, indkøbsfunktion mv.) osv.
- Kompetenceovervejelser: Forslag til en række konkrete kompetencemål inden for sprog, international kulturforståelse, projektledelse, IT kompetencer, kontraktforhold osv.
- Overvejelser vedrørende kursusform: kursernes varighed, praktisk gennemførelse mv.

Fokus på rekruttering af udenlandsk arbejdskraft

Rekruttering af udenlandsk arbejdskraft sker i stigende omfang blandt danske industrivirksomheder.

Det kan derfor anbefales at også denne globaliseringsdimension afdækkes nærmere og at virksomheder, som har erfaringer med eller planer om internationale rekrutteringer præsenteres for nogle konkrete kompetencepakker, som kan forventes at matche virksomhedernes behov.

I disse kompetencepakker bør følgende forhold indgå:

- Målgrupper: værkførere, personaleansvarlige eller uddannelsesansvarlige
- Kompetencer: sprog, international kulturforståelse, kompetenceafklaring af udlændinge mv.
- Overvejelser vedrørende kursusform, kursernes varighed, praktisk gennemførelse mv.

1. del af Globaliseringsundersøgelsen forventes færdig primo november, men vil herefter overgå til 2. del som vil omhandle det ovenstående. Undersøgelsen fortsættes inden for den nuværende budgetramme, der er bevilget til 2007/2008 analysen. Der vurderes dog at være behov for at supplere det nuværende budget ved at supplere med økonomi gennem 2008/2009 tilskud til analyser mv.

Analyse af behovet for efteruddannelsesmodul inden for Træ-ALU

(Ny FKB 2780)

Et stigende antal virksomheder inden for vinduesindustrien producerer i dag de vedligeholdelsesfri træ- og aluminiumsvinduer. TE har modtaget forespørgsler om efteruddannelsesmuligheder og ønsker i lyset heraf at undersøge, hvorvidt der er behov for udvikling af nye efteruddannelsesmål på dette specifikke område. Hertil kommer, at kombinationen træ/aluminium samt andre materialer i stigende omfang også anvendes på nye måder i forbindelse med møbler og interiørløsninger.

TE vil i første omfang gennemføre en afgrænset analyse af behovet på dette område og vil på baggrund heraf vurdere om, der skal igangsættes udvikling af nyt AMU-mål i samarbejde med skole eller anden ekstern part.

Savværksområdet

(FKB 2702)

Savværksbranchen i DK har inden for de senere år generelt haft svære vilkår og en del af de mindre savværker er lukket inden for den sidste 10 års periode. Siden medio 2006 er prisen på råtræ steget og økonomien forbedret betydeligt for de danske savværker.

Omsætningen i træindustrien er ifølge Danmarks Statistik steget med ca. 800 mio. kr. over de sidste fire år.

Årsagen hertil er bl.a. den stigende aktivitet inden for byggeriet herhjemme og den faldende eksport af fra Østeuropa og Rusland, der i højere grad forsyner nye vækstmarkeder i Østeuropa og Asien.

De analyser, der er foretaget af skov- og savværksdriften peger desuden på, at der er væsentlige optimeringsmuligheder og dermed øget merindtjening at hente inden for træ- og savværksområdet herhjemme, fordi den danske industri har en lavere effektivitet sammenlignet med f. eks. den finske og svenske. Det lave uddannelsesniveau udpeges i denne sammenhæng som en særskilt faktor, som det vil være nødvendigt at satse yderligere på.¹

Hvis man betragter efteruddannelsesaktiviteten inden for savværksområdet har den i de seneste år ligget relativt stabilt, men med en klart nedadgående retning. TE vurderer, at der på nuværende tidspunkt er behov for en nærmere afdækning heraf. Og ønsker derfor at gennemføre en analyse af, om de nuværende AMU-mål dækker branchens behov

Man ønsker indenfor branchen, at skabe muligheder for at uddanne "medarbejderen" til det moderne savværk anno 2007. Der er gennem årene gennemført en modernisering af savværkerne, som samtidig har medført, at de kompetencer man skal tilføre branchen ikke findes. Der er efter sigende et udbredt ønske fra branchen om, at man tager en vurdering af eksisterende kurser og sammenholder disse med de nye behov, så man via en eventuel trindeling og sammensætning af AMU-moduler kan sammensætte et målrettet forløb for den enkelte medarbejder, der er svarende til den medarbejder der er brug for på savværket.

Faglæreruddannelse

TE har i mange år haft stor succes med afholdelse af en årlig faglærerkonference. Planlægningen foretages i samarbejde med en mindre gruppe faglærere, der bidrager med input. På baggrund af dette års erfaringer, vurderer TE derfor, at der også i 2008 er et stort ønske og behov for at afholde konferencen og derigennem understøtte udviklingen af lærerkvalifikationer, fælles interesser og skabe mulighed for erfaringsudvekslinger. Der ønskes derfor midler til udvikling af en 2-3 dages conference.

¹ Supply Chain analyse af den danske nåletræssektor, Skov og naturstyrelsen 2006 samt Experian analyse 2006

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2008

Indledning

Transporterhvervets konkurrenceevne og kompetencer er af stor betydning for, at Danmark fortsat kan befinde sig i top-10 blandt de mest konkurrencedygtige lande i verden.

Transport & Energiministeriet skriver i sit oplæg til Vejgodsstrategi 2007 således:

Godstransporter og logistik er centrale hjørnestene i den fortsatte udvikling af vores velfærd og velstand. Nødvendigheden af en velfungerende transport og logistiksystem er afgørende for den videre vækst og velfærd. En løbende effektivisering af transporterne og en udvikling af rammevilkårene for transporterhvervet er således en afgørende forudsætning for produktivitet og beskæftigelse.

Danmark har et velfungerende transporterherv, der bidrager til at, Danmark har et af de mest effektive distributionssystemer i verden. Regeringens mål er, at denne position fastholdes og udvikles i de kommende år, og det kræver et vedvarende fokus, ikke mindst i lyset af stigende godsmængder og voksende international konkurrence.

Effektive vejgodstransporter understøtter ikke blot virksomhedernes vækstmuligheder og skaber velfærd for borgerne. Et effektivt vejgodstransporterherv har også betydning for internationalt orienterede virksomheders lokalisering.

Transportbranchens udfordringer

Inden for de sidste år er der sket en markant udvikling i rammebetingelserne, ikke kun for transportområdet, men for hele det danske erhvervsliv: Det er blevet svært at rekruttere nye medarbejdere og fastholde de medarbejdere, som allerede er beskæftiget inden for branchen. Inden for transportområdet gælder dette især for chaufførområdet.

Transportbranchen mister medarbejdere, først og fremmest til byggeriet, men også på grund af en høj gennemsnitsalder og stigende tilbagetrækning. Branchen oplever stigende vanskeligheder med at rekruttere nye medarbejdere; der er færre unge at tage af, og de unge vælger typisk fag med højere status, men det er også i stigende grad umuligt at rekruttere fra puljen af arbejdsledige, hvilket især busbranchen mærker.

Erhvervet står med en udfordring i form at udvide medarbejderrekrutteringen til persongrupper, som erhvervet traditionelt har haft svært ved at tiltrække. Der skønnes at eksisterer et potentiale blandt kvinder og personer med anden etnisk oprindelse end dansk. Disse grupper er i dag svagt repræsenteret i erhvervet.

Der er fortsat danskere uden beskæftigelse; mange af disse er dog karakteriseret ved svage personlige, almene og faglige forudsætninger. Transportbranchen har altid været god til at rumme beskæftigede, der ikke har kunnet finde plads i andre brancher. Denne praksis bør styrkes og udvikles, således at der også kan foretages yderligere rekruttering fra denne gruppe.

Herudover bør branchen være opmærksom på tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft på danske overenskomstmæssige vilkår.

Transportbranchen har som nævnt altid haft tradition for at kunne rumme personer med kompetencer, der betragtes som mangelfulde inden for andre brancher. Det er en god tradition, som fortsat lever i bedste velgående, men mulighederne for at rumme denne type personer blive sted-

se mere vanskelige, dels fordi forudsætningerne hos dem, der nu søger transportområdet er mere mangelfulde, dels fordi kravene for at få fodfæste inden for transportområdet er vokset.

Dette forhold stiller transportuddannelserne over for en stor udfordring, nemlig at kunne kvalificere personer med mere mangelfulde forudsætninger, herunder personer med anden etnisk baggrund, til et job inden for transportbranchen. Lykkes det, er der til gengæld normalt også fast beskæftigelse.

Lykkes det ikke, er vejen banet for en større import af udenlandske chauffører.

Transportbranchens uddannelsesmæssige fordele

AMU er fortsat den uddannelsesordning, som har størst betydning for transporterhvervet som kilde til kvalificering af medarbejdere, både som grunduddannelse og som efter- og videreuddannelse. Der er en veludviklet kursusstruktur inden for området, som det via de gode betingelser for udvikling og ajourføring har været muligt at fastholde og gøre attraktiv for branchens virksomheder og medarbejdere.

Der findes tillige på mange skoler et godt og veludviklet fagligt miljø, som i stor udstrækning er parate til at påtager sig de nye udfordringer, som den rekrutteringsmæssige situationen giver – men der er brug for nyudvikling og nytænkning.

Det er derfor TURs forhåbning, at der også i 2008 bliver mulighed for at fortsætte den løbende udvikling og ajourføring af uddannelserne og forudsætningerne for at udbyde uddannelser (gode undervisningsmaterialer, analyser og ajourførte faglærere) inden for AMU til transportområdet.

Der findes næppe noget andet beskæftigelsesområde, der er så belagt med krav om certifikater og beviser til varetagelse af forskellige arbejdsområder, som transportområdet. Denne udvikling er i meget kraftig vækst. Samtidig fastsættes nye standarder på mange områder, eksempelvis lastsikring, dyretransporter, sværgodstransport, farligt gods, transport af animalske foderstoffer, terrørsikring m.m. På disse områder stilles ofte krav om dokumenteret uddannelse til de operative medarbejdere i transportbranchen.

TUR har i mange arbejdet med den tvungne grund- og efteruddannelse, som indføres i hele EU. I 2008 bliver det alvor, i første omgang med busområdet, hvor ordningen indføres fra september måned. På sigt omfatter ordningen ca. 75.000 chauffører, der over en 5-årig periode skal på efteruddannelse samt ca. 7.000 nye chauffører årligt, der skal gennemføre grunduddannelsen.

Transporterhvervets UddannelsesRåd kan derfor konstatere, at i et overordnet perspektiv, findes der et entydigt arbejdsmarkedspolitisk behov for ikke blot en fastholdelse, men en direkte forstærket uddannelsesindsats.

For Transporterhvervets UddannelsesRåd er den store udfordring at udstikke mål og rammer for de fremtidige uddannelser, som skal bidrage til en kompetence- og kvalifikationsudvikling i transporterhvervet, og som kan medvirke til en fortsat rekruttering af nye medarbejdere til branchen.

I det følgende vil der blive givet en arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for de enkelte brancheområder inden for transportområdet med en angivelse af udviklingsbehovet.

Indholdsfortegnelse

Ansøgning om midler til udvikling af AMU 2008.....	1
Indledning	1
Indholdsfortegnelse.....	3
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for godschaufførområdet	4
Godstransportområdet (generelt)	11
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for specialbefordring af personer.....	24
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for redderområdet	25
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse FKB 2715 grundkompetence lager og terminal, og FKB 2716 lager og logistik	29
Personbefordringsområdet, FKB 2714, 2729 & 2731	32
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse: FKB 2721 Post	38
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse: FKB 2723 Transportarbejde i lufthavne	39
Togklargøring, FKB 2717 Klargøring af togmateriel.....	40
Erhvervsfiskerområdet, FKB 2737	42
Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for behovet for kompetenceudvikling inden for transport- og logistikledelse	46

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for godschaufførområdet

Transportministeriet fremlagde i september 2007 en analyse af de udfordringer som vejgodstransportbranchen står over for og som har dannet grundlag for regeringens samlede godsstrategi. En væsentlig del af analysen ligger til grund for den efterfølgende vurdering af nødvendige udviklings tiltag på godschaufførområdet.

Et af transporterhvervets største problemer i øjeblikket er den udtalte mangel på arbejdskraft inden for vejgodstransportområdet. **Rekruttering af kvalificerede chauffører** udgør derfor en stor udfordring for transportfirmaerne og alt tyder på at det også på længere sigt vil blive vanskeligt at finde egnede medarbejdere til branchen. Dette skyldes, at der de kommende år vil blive markant færre personer i de alders- og uddannelsesgrupper, hvorfra branchen i dag foretager rekruttering.

Vejgodstransportområdet har hidtil ikke haft stort held med at tiltrække nydanskere. Samtidig er nedslidningen stor i branchen, hvilket afstedkommer at chauffører påbegynder førtidspensionering tidligere end andre erhvervsgrupper.

Stigende international konkurrence har endvidere betydet udflugning og der forsøges ofte med rekruttering af chauffører fra andre lande.

Uddannelsesniveau i vejgodstransportbranchen

Hvad angår uddannelsesniveauet er det lavere i transporterhvervet end i økonomien som helhed. Knap 40 % af de beskæftigede har ikke modtaget uddannelse ud over grundskolen.

Ser man isoleret på vejgodstransport, dækker disse 40 % over stor forskel på beskæftigede hos hhv. speditører og hos vognmænd, idet 55 % af de beskæftigede hos vognmændene alene har grundskoleuddannelse, hvor tallet for beskæftigede hos speditører er 30 %.

Det er klart, at uddannelsesniveauet hos alle medarbejdergrupper i transportbranchen har betydning for branchens evne til at klare sig i den internationale konkurrence og i forhold til produktiviteten som sådan.

Der er i de senere år opstået en større bevidsthed om betydningen af uddannelsesniveauet i branchen i forhold til konkurrenceevnen.

Problemstillingen betyder også noget for rekrutteringen af nye og kommende medarbejdere. Når det generelle uddannelsesniveau stiger i samfundet da bliver det også vanskeligere at tiltrække arbejdskraft med det nuværende rekrutteringsmønster.

Det aldersmæssige moment spiller også en rolle, da man primært ansætter medarbejdere i aldersgruppen 30-49 år (uden kompetencegivende uddannelse). Denne aldersgruppe vil i de kommende år blive mindre.

Udviklingstendenser inden for godstransportområdet:

Det samlede antal fuldtidsbeskæftigede professionelle chauffører inden for erhvervet udgør i dag ca. 70.000.

Godschauffør-målgruppen består af:

- Chauffører ansat i vognmandsforretninger og beskæftigede ved firmakørsel med lastbil over 3,5 t. totalvægt. Målgruppen indeholder såvel privat som offentligt ansatte. I målgruppen indgår:
 - Godschauffører
 - Tankvognchauffører
 - Flyttearbejdere
 - Distributions- og salgschauffører
 - Renovationschauffører

Endvidere består målgruppen bestående af:

- Chauffører, beskæftiget med godstransport med lastbil under 3,5 tons totalvægt.
- Kørselsledere, disponenter og selvstændige, som har behov for uddannelse inden for operative funktioner.

Vejgodstransporten er karakteriseret ved at lastbiltransporterne fortsat er den volumenmæssigt største og langt foretrukne godstransportform.

Markedet for lastbiltransport omfatter både national og international transport af tre typer:

- 1) Hellæs
- 2) Stykgods
- 3) Specialtransport

Disse tre transportformer konkurrerer ikke med hinanden.

Til alle tre transportformer kræves særlige kompetencer hos chauffører og operatører.

Transporter af hellæs (dvs. hele vognladninger) består normalt i totale "dør til dør løsninger", samt i visse tilfælde mere afgrænsede transportydelser til især industrielle transportkøbere.

Hellæs-transporter foregår oftest som vognmandskørsel og kun i sjældne tilfælde som firmakørsel.

Transport af stykgods (dvs. transport af flere stykker gods herunder pakker med samme lastbil) kan opdeles i en lang række forskellige markedssegmenter. Disse transporter varetages af specialiserede transportfirmaer.

Specialtransporterne er ofte store transportere på blokvogn eller særligt opbyggede lastbiler. Dette område kræver meget avancerede kompetencer og omfatter typisk transport af meget store enheder.

Vejgodstransporten har i de senere år oplevet markante **strukturforandringer**:

Udenlandske lastbiler vurderes således, at have vundet betydelige markedsandele sammenholdt med danske lastbiler. Danske lastbilers markedsandel lå tidligere på 70 pct. i international transport til og fra Danmark, hvilket er faldet til under 50 pct.

I samme periode har mange danske transportvirksomheder outsourcet eller etableret sig i udlandet.

Afledt heraf udgør antallet af udenlandske chauffører ansat i danske (udenlandsk etablerede) eller udenlandske firmaer inden for EU et stadigt stigende antal.

Fremskrivninger foretaget af Danmarks Transportforskning viser, at under forudsætning af en økonomisk vækst svarende til den nuværende, vil international godstransport med danske lastbiler ikke desto mindre vokse med 2,8 % frem til 2025. Disse tal indikerer, at vi ikke skal forvente en nedgang i uddannelsesbehovene for godschauffører de kommende år. Snarere tværtimod.

TURs arbejdsmarkedspolitiske redegørelse for 2006 påviste en række af disse udviklingstendenser som således siden hen er blevet underbygget gennem forskning og analyse.

Godstransport med danske lastbiler øgedes i perioden fra 1990 - 2005, fra godt 18 mia. tonkm til over 23 mia. tonkm. (en tonkm = det transportarbejde som udføres når ét ton gods flyttes én km). Samtidig har den internationale godstransport i mange tilfælde evnet at udnytte liberaliseringen af EU-markedet efter bortfald af kvoteordningen og den (trinvis) liberalisering af adgangen til cabotagekørsel i medlemslandene.

Cabotagekørsel (hvor national transport udføres af vognmand/køretøj, hjemmehørende i et andet land) forventes at blive en stigende aktivitet for danske vognmænd i fremtiden.

Dette betyder øgede krav til **chaufførernes sociale og sproglige færdigheder**.

Ser man nærmere på kvalifikationskravene til de internationale transportere kan det konstateres, at der især på de lange transportere er stærk fokus på **logistikken**.

Få erhverv har som vejgodstransporten et så omfattende samspil med andre erhverv. Vognmænd og speditører udgør således et meget vigtigt bindeled mellem virksomheder, der er afhængige af leverancer af råvarer til produktion og transport af produkter til andre virksomheder. Således er det ikke ualmindeligt, at vognmænd køber transportydelser hos andre vognmænd og at der etableres stærke logistikstyringssystemer i transportvirksomhederne, som ikke blot håndterer og udfør-

rer selve transportydelsen, men også varetager logistik fra ordremodtagelse, til igangsættelse af produktion og styring af varestrømmende helt ud til den enkelte kunde. Således bliver chaufførhvervet også præget af væsentligt større fleksibilitet samt øget mobilitet mellem virksomheder. Kravene til chaufførkompetencerne udvides selv sagt også på ovennævnte grundlag.

Et moment som bliver stadigt mere fremherskende er, at færdigproducerede varer ikke længere nødvendigvis skal transporteres til lager eller lagerhoteller. Varerne går direkte fra produktionen direkte ud til kunderne, hvorfor nutidens lagerkapaciteter er rykket fra in-house til on-the-road. Forholdet mellem chauffør, kørselsleder og speditør er ofte glidende. Den enkelte chauffør skal i nogle tilfælde udfylde elementer fra alle tre tidligere faste jobprofiler. Derfor ændres kompetence-niveauet hos chaufførerne.

Den **øgede fokus på logistik** er et gennemgående træk i transportbranchen. Den alment kendte just-in-time levering, den ovenfor nævnte nedbringelse af lagrene, hvor forskellige råvarer eksempelvis først leveres præcist på det tidspunkt de indgår i den konkrete produktionsproces, betyder krav om større leveringsfrekvenser, mindre mængde pr. levering og ekstrem leverings præcision. Derfor bliver logistikbegrebet af central og afgørende betydning for de enkelte transportvirksomheder, da de såkaldte "tids-vinduer" bliver mindre, forstået som begrænsninger i hvornår varer kan afhentes fra lagre til hvornår færdigt produkt leveres hos kunder, butikker m.v.

Nye koncepter ændrer også transportsystemernes rolle. Fra at være bærer af transport, bliver transportsystemerne også bærer af information mellem virksomhederne og gennem integration med virksomhedernes planlægningssystemer bidrager transportvirksomhederne til nedbringelse af **"tidsvinduerne"** (just in time, ECR).

Gennemførelsen af det indre marked og øget kapacitet i transportsystemerne betyder, at godset flyder mere frit afhængigt af, hvor der udbydes kapacitet og af omkostningerne i de enkelte systemer. Godset finder altid en vej - ikke altid den korteste, men typisk den letteste.

Gods fra Frankrig til Rusland kan således gå via Sønderjylland, fordi det er lagt ind i en trafik mellem Frankrig og Padborg og en trafik mellem Padborg og Moskva.

Frossen fisk, der er landet på Grønland og spises i Canada, kan have været forbi et frysehus i Rotterdam.

Det kan derfor sammenfattende siges, at kompleksiteten i forsyningskæderne og det samlede transportsystem er stigende. De traditionelle modeller til forklaring af "godsets veje" mister i stigende grad deres evne til at forklare udviklingstendenserne og sammenhænge mellem investeringer i f.eks. infrastruktur og ændringerne i logistik-/forsynings-/transportsystemerne.

Herved bliver logistikken mere kompleks og den enkelte chauffør skal derfor kunne forstå sin rolle i et system under stadige forandringer.

Hele denne proces stiller øgede krav til virksomheder og personale, herunder chaufførerne. De vel-fungerende logistik- og produktionssystemer er en forudsætning for at kunne leve op til fremtidens krav om sporbarhed. Især på fødevareområdet hvor et produkt skal kunne identificeres fra produktion gennem hele transportkæden til forbrugeren.

Tillige **tilrettelægges arbejdet efter nye mønstre**. Dette betyder eksempelvis oprettelse af chaufførstationer på internationale transporter hvor chauffører "står på" eller "af" køretøjer efter hvil, med henblik på overholdelse af køre-hviletid. Dette betyder, at chaufføren ikke som tidligere har sin "egen" lastbil, men bestandigt skal skifte mellem forskellige køretøjer. Anvendelsen af chaufførvikarer fremskynder også denne udvikling.

Målt efter den pålæssede godsmængde er national godstransport dog dominerende med omkring ni tiendedele af den fragtede godsmængde. De store godsmængder på det nationale vejnet stiller store krav til godsbehandling/håndtering samt ikke mindst lastsikring både af hensyn til færdselssikkerheden, men også af hensyn til godsets kvalitet og minimeringen af forsikringskader under transport. Netop **lastsikring** har således såvel EUs som de danske myndigheders, Vejdirektoratet og Rigspolitiets, store bevågenhed. Og tankevækkende er det, at antallet af registeret tabt gods på det statslige vejnet årligt udgør mange tusinde enheder. Udover privatbiler er det dog primært de **små lastbiler/varevogne fra kat. C til kat. B/E** ("håndværkerbilerne") m.v. som er involveret i hændelser med tabt gods.

Den øgede godsmængde på vejnettet sammenholdt med den øvrige trafik (privat- og offentlig) betyder et stærkt øget pres på **infrastrukturen**. Dette pres påvirker naturligvis de enkelte virksomheders konkurrenceevne. Samtidig påvirkes trafiksikkerheden og de arbejdsmiljømæssige belastning for chaufførerne er store.

En større del af transporterne sker nu med vogntog. I 2004 blev 71 pct. af godset fragtet med vogntog mod 58 pct. i 1990. Hvor der tidligere især kørtes med påhængsvogntog, er **sættevogntog** nu den mest hyppige transportform.

Sættevogntog anvendes noget mere end påhængsvogntog på længere strækninger og får derfor en større andel af det samlede transportarbejde. I 2004 blev 48 pct. af det samlede transportarbejde udført med sættevogntog. For påhængsvogntog var andelen på 34 pct. og for solovogne 19 pct. Håndteringen af sættevogne (af- og tilkobling) samt af- og pårigning af presenninger/gardintrailere m.v. udgør en væsentlig del af chaufførens arbejdsopgaver i dag som kræver særlig opmærksomhed p.g.a. arbejdsopgavernes kompleksitet og farlighed.

I ovennævnte sammenhæng vil fremkomsten af **modulvogntog** (særligt lange vogntog på op til 25,5 meters længde) som må transportere særligt store godsmængder (op til 60 tons) givetvis blive en kommende transportform, der på grund af især miljømæssige fortrin, finder indpas på hele det europæiske vejnet. Indtil videre kører de første modulvogntog på forsøgsbasis i Danmark. Men alt tyder på at disse er kommet for at blive, hvorfor der stilles øgede krav til chaufførernes kørselsfærdigheder.

Udviklingen for lastbiler og tunge påhængsvogne sammenholdt med udviklingen for **trækkere og sættevogne** viser en klart større præference i transporterhvervene for den mere fleksible transportform, som sættevognskombinationen udgør. Sættevognstrækkerne udgør i 2005 således 30 pct. af den samlede bestand af trækere og tunge lastbiler mod 15 pct. i 1990. Indførelse af modulvogntog vil helt sikkert forstærke denne udvikling. Og samtidigt vil kompetencekravene til chaufførerne vokse, fordi disse køretøjstyper simpelthen stiller større krav til chaufførernes køretekniske og manøvreringsmæssige kompetencer. Endvidere er der sket en stor stigning i den samlede lastekapacitet, hvilket understreger behovet for uddannelse i lastsikring.

Omkring to femtedele af den samlede transporterede godsmængde var grus, sand, jord og sten samt

salt, cement og mursten mv. Det er gods, som overvejende transporteres som vognmandskørsel over forholdsvis korte afstande. Gods til bygge- og anlægsindustrien svinger med konjunkturerne og influerer på grund af sin store andel af godset på omfanget af den samlede transport med lastbil.

En femtedel af godset var næringsmidler og foder, som pga. gennemsnitligt længere transportafstande udgjorde en fjerdedel af transportarbejdet. Tilsvarende dækkede stykgods, halvfabrikata mv. en femtedel af godset, men en fjerdedel af transportarbejdet.

De transporterede godsmængder finder således deres veje via ofte specialbyggede og indrettede køretøjer. Dette kræver chaufførkompetencer af særlig karat hvad enten der er tale om **auto-transport, kørsel med rullebure/rullecontainere, sværgods eller internationale transporter med fødevarer eller andre temperaturfølsomme produkter**.

En fjerdedel af turene var uden læs (26 pct. i 2005). Andelen varierer bl.a. med omfanget af kørsel med grus, sand, jord og sten samt salt, hvor der som hovedregel ikke er mulighed for returkørsel med læs.

I 2005 var der farligt gods på ca. 5 pct. af turene med læs. Der blev i alt pålæst 10 mio. ton farligt gods, svarende til 6 pct. af det samlede gods i national transport. **Det farlige gods** bestod typisk af brandfarlige, flydende stoffer, såsom benzin mv., der i 2005 udgjorde ca. 85 pct. af det farlige gods. Men også mængden af klasse 7 transporter (radioaktive transporter) er i markant stigning om end de kun udgør en meget lille del af den samlede mængde farligt gods transporter.

Væksten i antallet af køretøjer til godstransport stiger fortsat. Pr. 1. januar 2005 passerede bestanden af motorkøretøjer 2,5 mio. enheder. Heraf er antallet af lastbiler over henholdsvis 3,5 ton og over 6,0 ton faldet, mens antallet af sættevognstrækkere fortsat vokser.

De benyttede trækkere og lastbiler er af forholdsvis nyere dato. 82 pct. af transportarbejdet blev således udført med lastbiler eller trækkere, som var under 5 år gamle, og 55 pct. med biler, der var under 3 år gamle. Hver 4. lastbil er under 2 år gammel!!!! Netop dette forhold sætter umiddelbart fokus på den **nye teknologi i nye lastbiler**, som omfatter nye bremsesystemer, automatisk nedbremsning, miljøadditiver tilsat dieselolien, it-teknologi samt meget mere. Alt sammen elementer som kræver forøgede chaufførkompetencer samt større investeringskraft i vognmandsvirksomhederne.

Den nye teknologi bidrager selvsagt til bedre produktivitet. Men den omfatter også elementer som styrker trafiksikkerheden såsom ESP (Elektronisk Stabilitets Program) der kan modvirke væltning/udskridning ved hjælp af afbremsning af ét eller flere hjul. Tillige indføres **elektroniske afstandsdetektorer, alkoholåse, træthedsdetektorer, alarmer mod utilsigtet vognbaneskit m.v.**

Den nye teknologi omfatter naturligvis også fleet-managementsystemer, vejafgiftssystemer, elektroniske fartskrivere, GPS osv. GPS rutevejledningssystemer har fået en meget central rolle i transporterne. Denne teknologi betyder øget produktivitet. Samtidig giver disse systemer chaufføren mulighed for at modtage trafikmeldinger således at kødannelse kan undgås og i visse tilfælde at chaufføren kan modtage aktuelle **meteorologiske** meldinger der kan advare om pludseligt islag, risiko for aquaplaning m.v.

Således bidrager de nye lastbilteknologier og motorernes klassificeringer (EURO 4 og 5) samt eksempelvis partikelfiltre til miljømæssige forbedringer. Det fordres dog, at chaufføren er uddannet til at udnytte disse teknologier optimalt.

Herudover har de senere år medført en stigning i opmærksomheden på de **intermodale transporters** indhold. Således er samspillet mellem de enkelte transportformer af yderste betydning for transportarbejdets kvalitet. Findes der således et svagt led i kæden, da bliver den samlede transportydelse af ringe kvalitet. Derfor arbejder brancherne, vejgods, fly, bane og skibsfart stadig tættere sammen. Herunder pålægges chaufføren nye væsentlige opgaver.

Transportbranchens stærke fokus på **trafiksikkerhed** og implementering af dette element i gods-transportuddannelserne tager sit afsæt i den kendsgerning at, uheld med lastbiler involveret er de farligste for de implicerede personer. Der har tillige været stærk politisk opmærksomhed på temaet både i Danmark og i EU som helhed.

I 1995 udgjorde uheld med lastbiler involveret 7,5 pct. af alle uheld, men de dræbte i lastbiluheld udgjorde 16,2 pct. af alle dræbte i færdselsuheld. I 2004 er dette mønster endnu tydeligere, idet uheld med lastbiler udgjorde 6,4 pct. og dræbte i lastbiluheld 17,6 pct.

Uheld med lastbiler er især farlige for cyklister og fodgængere og højresvingsulykker har været i stærkt fokus de sidste par år. I 2004 blev en tredjedel af de dræbte cyklister og en fjerdedel af de dræbte fodgængere dræbt i uheld med lastbiler, mens uheld med lastbiler involveret kun udgjorde 6 pct. af cyklistuheldene og 4 pct. af fodgængeruheldene. Det er indiskutabelt at chaufførernes **1. hjælps kompetencer** er helt evidente i forbindelse med trafikale hændelser, men naturligvis også i forhold til tilskadekomst på og ved køretøjet i forbindelse med godshåndteringen.

Desværre oplever vi i Danmark og i øvrigt i andre dele af Europa en stigning i antallet af trafikdræbte, hvorfor integrationen af hensigtsmæssig adfærd i trafikken bør være en uadskillelig del af enhver chaufføruddannelse. **"Smart" adfærd på vejen** er lig med defensiv og sikker kørsel.

Ikke mindst præger den europæiske transportpolitik defineret inden for rammerne af EU og i praksis med udgangspunkt i målsætninger allerede formuleret i Maastricht traktaten:

- meget store offentlige forventninger til **trafiksikkerhed**
- trafiksikkerhed har en gennemgribende høj prioritet blandt andet gennem The European road safety programme (2003-2010), hvorunder målsætningen er at halvere det årlige antal trafikofre i Europa (20.000 liv).

- **Færdselssikkerhedskommissionen** har i 2007 opstillet en meget omfattende handlingsplan som inkluderer en række initiativer som er rettet mod øget trafikssikkerhed i forhold til tunge køretøjer.
- EU har fastsat en række direktiver i denne sammenhæng, herunder: direktivet om grundlæggende kvalifikations- og efteruddannelse for godschauffører, guidelines for lastsikring, kørekortdirektiv (på vej), hvidbog om trafikssikkerhed, transport af levende dyr, fødevaretransport og sporbarhed, foderstoftransporter, kriminalitetsbekæmpelse og terrrorsikring m.m.
- Fokus på chaufføradfærd/image, køretøjer, infrastruktur og professionel/kommerciel logistiktilrettelæggelse. Dette indeholder blandt andet:
 - o Køre/hviletids bestemmelser og anvendelse af nye kontrolapparater (digital tachograf)
 - o Godspapirer og tilladelser
 - o Arbejdstidsregler
 - o Regler for surring og stuvning
 - o Regler for farligt godstransport

Vedvarende fokus på **vejgodstransportens miljømæssige** forhold har tillige udgjort et kernepunkt i branchens bestræbelser de senere år. Ikke blot en erkendelse af, at transport afstedkommer forurening, hvilket indsatsen omkring partikelfiltre og "ad-blue" eksempelvis tydeliggør, men også ud fra en virksomhedsøkonomisk synsvinkel hvor sparet brandstof kan være et meget vigtigt parameter i forhold til rentabiliteten i transporterne.

Vejtransporten står i dag for over 80 pct. af transportens samlede energiforbrug.

Energiforbruget til vejtransporten er hovedsageligt fordelt på gas/diesellole og på motorbenzin.

Luftforurening i forbindelse med trafik opstår ved forbrænding af fossile brændstoffer i transportmidlernes motorer, og består af udledninger af en række stoffer med både lokale, regionale og globale effekter på miljøet. De lokale effekter er fx transportens bidrag til luftforureningen i byerne. De regionale effekter er fx transportens bidrag til sur nedbør og til forurening af grundvandet. De globale effekter betyder givetvis også at transporten bidrager til den globale opvarmning og tiltagende klimaforandringer.

Vejbenyttelsesafgifter findes i Danmark, Sverige, Benelux-landene og i flere østeuropæiske lande, mens kørselsafgifter, hvor der betales efter antal kørte kilometer, især er udbredt i Sydeuropa. På mange niveauer udgør disse forskellige ordninger tekniske barrierer i kraft af øget administration. Problemet mindskes dog fra 2009-2010, hvor nye EU-regler indebærer, at det enkelte køretøj skal have en OBU (**On Board Unit**) der vil være kompatibel til alle systemer. Dette system vil omfatte uddannelse, således at chaufførerne er gearret til at betjene dette.

De offentlige reguleringer i transporterhvervet følger nationale bestemmelser samt EU-regulering. I tidligere behovsredegørelse (2005, 2006 og 2007) har disse reguleringer været omtalt. Men flere kommer løbende til. Således har 2007 været præget af et meget stærkt fokus på transport af levende dyr. De første certifikatuddannelser er implementeret i AMU-systemet og skolerne har magtet at sikre det nødvendige udbud af disse inden for et meget kort tidsinterval. Dette har således udløst et udtalt behov for efteruddannelses tilbud til chauffører som udfører **dyretransporter**.

Den største offentlige regulering i mange år inden for chaufførhvervet har været **EU-direktivet om grundlæggende kvalifikations- og efteruddannelse for chauffører**.

For godschaufførernes vedkommende træder den danske lovgivning i kraft pr. 1. september 2009 og det betyder at de obligatoriske **efteruddannelsesordninger** hvert 5. år for alle chauffører skal etableres. Transporterhvervets hilser disse reguleringer velkomment og mener over en bred kam, at dette tiltag vil øge professionalismen i erhvervet, trafikssikkerheden samt branchens image.

Disse politisk overordnede forhold har udmøntet sig i en handlingsplan, som TUR har udarbejdet sammen med skolerne, for bedre undervisning i trafikadfærd. Denne handlingsplan, er blevet til virkelighed i løbet af 2004, hvor en lang række tiltag er blevet implementeret på skolerne. I løbet af

2005/06 videreførtes arbejdet som gav sig udslag i en lang række initiativer i uddannelsessystemet lige fra nye investeringer i materiel til målrettet implementering af sikkerhedsadfærd, trafikultur m.v. i uddannelserne. TUR har ligeledes, i denne sammenhæng, etableret tætte bånd til myndigheder, institutioner og organisationer: politi, myndigheder (ministerier, styrelser), Rådet for større Færdselssikkerhed, Danmarks Transportforskning, Branchearbejdsmiljørådet for transport og en gros, Arbejdstilsynet m.fl.

TUR vil i 2007 fortsætte dette arbejde med målrettet fokus på særligt udvalgte områder, således at en fælles indsats i uddannelsessystemet kan medvirke til at professionelle erhvervschauffører nærmer sig målsætningen i handlingsplanen, nemlig 0 ulykker.

Sammenfattende:

Som det fremgår iagttaget Transportbranchen en vedvarende opdukken af **nye uddannelseskrav**. Nogle af disse stilles af virksomhederne som et led i kvalitetssikring af transportydelserne, således at disse bliver attraktive og konkurrencedygtige. Andre stilles eksempelvis af arbejdstagerne og udtrykker ønsket om kvalificerede og fleksible kompetenceprofiler, der kan agere på et arbejdsmarked præget af højteknologiske tiltag, globalisering og vidensdeling. Branchen viser tillige øget fokus på arbejdsmiljømæssige faktorer, sundhed/velvære og forebyggelse af ulykker, nedslidning m.v.

Nye uddannelseskrav stilles også fra myndigheder og internationale organisationer. Dette er, i visse tilfælde, uddannelseskrav som afspejler den nye internationale arbejdsdeling, den globale politiske udvikling og almene ændringer i kompetenceprofilerne på det nationale arbejdsmarked, hvor den enkelte medarbejders rolle har ændret sig og hvor nye kvalifikationskrav stilles og nye organiseringsformer ser dagens lys.

Der findes næppe noget andet beskæftigelsesområde, der er så belagt med krav om **certifikater og beviser** til varetagelse af forskellige arbejdsområder, som transportområdet. Denne udvikling er i meget kraftig vækst. Nye standarder fastsættes på mange områder, eksempelvis lastsikring, sværgodstransport, farligt gods, transport af animalske foderstoffer, modulvogntog, **sporbarhed**, terrorsikring, **dyrevelfærd** m.m. På disse områder stilles ofte krav om dokumenteret uddannelse til de operative medarbejdere i transportbranchen.

Transporterhvervets UddannelsesRåd kan derfor konstatere, at i et overordnet perspektiv, da findes et entydigt arbejdsmarkedspolitisk behov for ikke blot en fastholdelse, men en direkte forstærket uddannelsesindsats. Dette understreges også af de statistiske kendsgerninger omtalt i starten af denne redegørelse der belyser den fortsatte vækst i vejtransportydelserne.

På det politiske niveau tilskynder den nuværende regering en øget indsats på efteruddannelsesområdet da dette er et afgørende konkurrenceparameter. Der findes derfor fortsat et meget stort behov, større end nogensinde, for kvalitetssikring af arbejdsmarkedetsuddannelserne inden for vejgodstransportområdet.

For Transporterhvervets UddannelsesRåd er den store udfordring derfor, at udstikke mål og rammer for de fremtidige uddannelser, som skal bidrage til en kompetence- og kvalifikationsudvikling i transporterhvervet.

Kvalifikationsbehov:

TUR skal i det følgende anføre konkrete kvalifikationsbehov inden for godschaufførbranchens delbrancher, således at, " ... alle de udviklingsopgaver, der søges om tilskud til... tydeligt er kædet sammen med den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse."

Godstransportområdet (generelt)

Godstransportområdet er det område under TUR, som opviser den største uddannelsesaktivitet. Området har derfor stor bevågenhed fra de skoler som er omfattet af FKB Grundkompetence chauffør gods og FKB Godstransport ad landevej.

Godstransportområdet omfatter national og international vejgodstransport, tanktransport, lastsikring, kran, farligt gods, renovation, flytte- og møbeltransport samt vintertjeneste.

Revision af Fælles Kompetence Beskrivelser (FKB)

Nummer: 2728

Titel: Grundkompetence chauffør gods

Nummer: 2730

Titel: Godstransport ad landevej

Der ansøges om midler til en revision af ovennævnte 2 FKB`ere

Analysér:

Fremtidens godsstrømme jf. Rapport nr. 1 fra Danmarks Transportforskning 2005, og hvordan disse strømme og infrastrukturelle ændringer vil påvirke uddannelsesbehovene hos godschaufførerne

Fremtidens godsstrømme og knudepunkter som beskrevet i jf. Rapport nr. 1 fra Danmarks Transportforskning 2005, angiver modelberegninger for hvordan vækststrømme og godsets forventelige bevægelser vil forme sig i fremtiden såvel i Danmark som i EU. Modelberegningerne har givet grundlag for såvel tværministerielle strategier for offentlige investeringer samt tilhørende vækst og investeringsscenarier i den private sektor inden for godstransportområdet.

Der findes således en række tendenser og volumenmæssige beregninger som angiver såvel behovet for chauffører, antallet af køretøjer samt udbygning af vejnettet i regionale områder. Endvidere tyder det på at globaliseringstendenser som materialiseres bl.a. i form af udflugning, betyder en udvikling i retning af styrkelse af speditørernes rolle og at selve transportydelsen flyttes til eller købes i udlandet. Der ser derfor ud til at fremtidens chauffører i Danmark vil få en ny kompetenceprofil. På denne baggrund kan der opstilles sandsynlige udviklingstendenser for de enkelte godstyper samt medfølgende krav til chaufføruddannelsernes indhold i relation til nødvendige kompetencer i medarbejderstyrken samt en eventuel placering af kompetencecentre/uddannelsesinstitutioner i fremtiden.

Analysen vil opstille en række scenarier efter ovenfor anførte model og dermed give et indblik i den forventede udvikling med vægt på chaufførkompetencer de kommende år i regionale områder af Danmark. Hensigten er at analysens resultater skal fremlægges for transportbranchen indeholdende anbefalinger i relation til uddannelsesindhold i nye og/eller eksisterende uddannelser, med henblik på kommende ændringer/nyudvikling.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af fremtidens godsstrømme og uddannelsesbehov hos lastbilchauffører.

Vejtransport: logistik- og terminalløsninger samt produktionsstyring og logistik herunder tidsvinde i forhold til kunderne. Hvilke uddannelsesbehov knytter sig hertil?

Få erhverv har som vejgodstransporten et så omfattende samspil med andre erhverv. Vognmænd og speditører udgør således et meget vigtigt bindeled mellem virksomheder, der er afhængige af leverancer af råvarer til produktion og transport af produkter til andre virksomheder. Således er det ikke ualmindeligt, at vognmænd køber transportydelser hos andre vognmænd og at der etableres stærke logistikstyringssystemer i transportvirksomhederne, som ikke blot håndterer og udfører selve transportydelsen, men også varetager logistik fra ordremodtagelse, til igangsættelse af

produktion og styring af varestrømmende helt ud til den enkelte kunde. Således bliver chaufførhvervet også præget af væsentligt større fleksibilitet samt øget mobilitet mellem virksomheder. Kravene til chaufførkompetencerne udvides selv sagt også på ovennævnte grundlag.

Et moment som bliver stadig mere fremherskende er, at færdigproducerede varer ikke længere nødvendigvis skal transporteres til lager eller lagerhoteller. Varerne går direkte fra produktionen direkte ud til kunderne, hvorfor nutidens lagerkapaciteter er rykket fra in-house til on-the-road.

Hele denne øgede fokus på logistik er et gennemgående træk i transportbranchen. Den alment kendte just-in-time levering, den ovenfor nævnte nedbringelse af lagrene, hvor forskellige råvarer eksempelvis først leveres præcist på det tidspunkt de indgår i den konkrete produktionsproces, betyder krav om større leveringsfrekvenser, mindre mængde pr. levering og ekstrem leveringspræcision. Derfor bliver logistikbegrebet af central og afgørende betydning for de enkelte transportvirksomheder, da de såkaldte "tids-vinduer" bliver mindre, forstået som begrænsninger i hvornår varer kan afhentes fra lagre til hvornår færdigt produkt leveres hos kunder, butikker m.v.

Nye koncepter ændrer også transportsystemernes rolle. Fra at være bærer af transport, bliver transportsystemerne også bærer af information mellem virksomhederne og gennem integration med virksomhedernes planlægningssystemer bidrager transportvirksomhederne til nedbringelse af "tidsvinduerne" (just in time, ECR).

Analysen tager udgangspunkt i en nærmere undersøgelse af de ovenfor nævnte forhold i konkrete danske virksomheder og en afdækning af de uddannelsesbehov som knytter sig til denne avancerede logistikform, målrettet chauffører m.v. Det afdækkede uddannelsesbehov skal efterfølgende sættes ind i en kontekst hvor det vurderes om der skal udvikles nye uddannelsesmål til området, om eksisterende uddannelser skal justeres og om eventuelle uddannelsesstrukturer inden for godschaufførområdet skal tilpasses.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af logistik- og terminalløsninger i danske virksomheder – uddannelsesbehov og tilbud

Cabotagekørsel. Øgede krav til sprogfærdigheder hos chauffører og kørselsledere. Hvordan indfries disse?

Med liberaliseringen af EU-markedet, bortfald af kvoteordningen og liberalisering af cabotagekørsel i medlemslandene, viser prognoser at cabotagekørsel bliver en stærkt stigende aktivitet for danske vognmænd.

Dette er en ny og i realiteten længe ventet udvikling. Når danske chauffører således i fremtiden kommer til at udføre mere godskørsel internt i andre EU lande, øges kravene tilsvarende til chaufførernes sociale og sproglige færdigheder.

Analysen ønsker at give svar på følgende tre spørgsmål:

1. I hvilke lande (sprogområder) forventes danske virksomheder at komme til at udføre cabotagekørsel?
2. Hvordan kan uddannelsessystemet bidrage til en forbedring af chaufførernes transportfaglige fremmedsprogsfærdigheder?
3. Vil denne transportform afstedkomme et behov for yderligere social- og kulturel indsigt hos chaufførerne og kan dette rummes i uddannelsessystemet?

Måden hvorpå disse tre spørgsmål besvares, vil ske gennem en afdækning af problemstillingen (interviews) i relevante virksomheder og gennem en spørgeramme rettet mod udvalgte chauffører.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af cabotagekørsel. Øgede krav til sprogfærdigheder hos chauffører og kørselsledere. Hvordan indfries disse?

Analyse af chaufførens rolle i forhold til fødevarers sporbarhed og temperaturfølsomt gods

Fødevarerne er i centrum for europæisk kultur og civilisation og transporten af disse er af afgørende vigtighed, både ud fra et økonomisk og folkesundhedsmæssigt synspunkt. Målsætningen

er i dag at det garanteres at den enkelte borger i hele Europa modtager sikre og sunde produkter. Dette stiller store krav til transportvirksomhederne og chaufførerne.

I større transport- og logistikvirksomheder anvendes typisk stregkoder til mærkning og registrering af varer for transportkøberen. Data om ordregiver, modtager, godsart, temperaturkrav m.m. er indeholdt i stregkoderne.

Typisk er det transportkøbers valg af teknologi, som transportøren må forholde sig til med hensyn til datafangst. Transportører skal derfor vælge den teknologi, der gør det muligt at leve op til hans kundes (og myndigheders) krav om sporbarhed og kvalitetssikring samt evt. krav om positionering, POD etc.

Der er stor variation inden for transportbranchen med hensyn til hvordan den enkelte transportvirksomhed løser disse opgaver. Dermed stilles der også forskellige krav til chaufførerne, inden for samme lovgivningsmæssige rammer (EU og Fødevareministeriet).

Denne analyse skal afdække det konkrete indhold som er nødvendigt i chaufføruddannelserne inden for fødevarers sporbarhed og temperaturfølsomt gods. Analysen skal desuden anviser veje til hvordan de enkelte fagemner på området mest hensigtsmæssigt formidles til chaufførerne, således at disse efter endt uddannelse, behersker kvalitetsstyring, sporbarhed, risikovurdering, fødevarer-sikkerhed og certificering, for så vidt deres rolle i helheden.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af chaufførens rolle i forhold til fødevarers sporbarhed.

Rekruttering og fastholdelse af medarbejdere i godstransportbranchen

I den nuværende situation med høj beskæftigelse og lav ledighed, findes der en udtalt mangel på arbejdskraft inden for vejgodstransportområdet. Rekruttering af kvalificerede chauffører udgør en stor udfordring for transportfirmaerne og alt tyder på at det også på længere sigt vil blive endnu vanskeligere at finde egnede medarbejdere til branchen.

Dette skyldes, at der de kommende år vil blive markant færre personer i de alders- og uddannelsesgrupper, hvorfra branchen i dag foretager rekruttering. I dag ansætter man primært medarbejdere i aldersgruppen 30-49 år (uden kompetencegivende uddannelse).

Vejgodstransportområdet har hidtil ikke haft stort held med at tiltrække nydanskere. Samtidig er nedslidningen stor i branchen, hvilket afstedkommer at chauffører påbegynder førtidspensionering tidligere end andre erhvervsgrupper.

Stigende international konkurrence har endvidere betydet udflugning og rekruttering af chauffører fra andre lande.

Også uddannelsesniveaulet er det lavere i transporterhvervet end i økonomien som helhed. Knap 40% af de beskæftigede har ikke modtaget uddannelse ud over grundskolen.

Det er i undersøgelser vurderet, og i stadig flere transportvirksomhederne erkendt, at uddannelsesniveaulet hos alle medarbejdergrupper i transportbranchen har betydning for branchens evne til at klare sig i den internationale konkurrence og i forhold til produktiviteten som sådan.

Problemstillingen vil få betydning for rekrutteringen af nye og kommende medarbejdere. Når det generelle uddannelsesniveau stiger i samfundet da bliver det også vanskeligere at tiltrække arbejdskraft med det nuværende rekrutteringsmønster.

Rekrutteringsproblemstillingen vil derfor få central indflydelse på fremtidens chaufføruddannelser. Dette betyder, at nye profiler vil komme til at frekventere uddannelserne, hvorfor disse forventeligt skal justeres til nye målgrupper. Tillige vil sproglige barrierer i forhold til nydanskere samt udenlandske chauffører betyde at uddannelsessystemet skal præstere et beredskab til at modtage disse i chaufføruddannelserne. Chaufføruddannelserne skal også have en større fokus på arbejdsmiljø-mæssige problemstillinger således at nedslidning mindskes/undgås.

Analysen har således et bredt tema, der skal udmøntes i konkrete anvisninger til fremtidens chaufføruddannelser på grundlag af vurderinger af ovennævnte forhold. Analysen vil involvere udvalgte virksomheder, medarbejdere og uddannelsesinstitutioner.

Der ansøges derfor om midler til en analyse rekruttering og fastholdelse af medarbejdere inden for godstransport

Kortlægning af uhensigtsmæssige adfærdsmønstre i trafikale situationer hos godstransportchauffører og veje til ændret adfærd gennem uddannelse.

Uhensigtsmæssig trafikal adfærd hos professionelle godschauffører afstedkommer i mange tilfælde uheld, skader eller ulykker med personskade. Hvorvidt der foreligger en uhensigtsmæssig adfærd bag de enkelte ulykker afspejler sig delvist i statistikker og helt i skadestedsrapporter samt gennem domsfældelse (især i tilfælde med svær personskade eller død).

Ovennævnte problemkompleks analyseres med henblik på at finde de hyppigst forekommende ulykkestyper.

Herudover findes et stort forskningsmateriale på området, som både relaterer sig til ulykkestyper samt generel adfærd som måske ikke umiddelbart medfører ulykker, men som kan være ulykkesfremkaldende.

Disse uhensigtsmæssige adfærdsmønstre (dårlige vaner) analyseres.

Analysen skal tillige udmøntes i en anvisning til hvordan temaet "Smart på vejen" kan integreres i undervisningen.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af uhensigtsmæssige adfærdsmønstre i trafikale situationer hos godstransportchauffører og veje til ændret adfærd gennem uddannelse.

Simulator – type 2 og 3

Simulatorer til anvendelse i køreundervisning opdeles i forskellige såkaldte fidelity-grader. Fidelity-graden fastsættes på grundlag af flg. parametre:

- 1) den nøjagtighed hvormed simulatorpræsentationen kan sammenlignes med den virkelige verden
- 2) Den grad hvormed en simulation reproducerer en tilstand eller en adfærd fra den virkelige verden
- 3) Måling af simulationens troværdighed

Forskningsmæssigt har disse tre parametre været brugt til at inddele simulatorer i 4 fidelity klasser/niveauer. Disse omfatter:

- 1) Niveau 4: fuld skala simulator
- 2) Niveau 3: simulator med delvis bevægelighed
- 3) Niveau 2: simulator uden bevægelighed
- 4) Niveau 1: desk-top simulator

I 2002 undersøgte TUR i samarbejde med Danmarks Transportforskning en niveau 4 simulator. Undersøgelsen afdækkede en række fordele og ulemper ved denne simulator-type. Ikke mindst denne trods alt meget avancerede simulators begrænsninger.

I 2006 har TUR iværksat et forsøg med en niveau 1 simulator på en udvalgt skole. Denne simple simulator type afprøves p.t. i undervisningssituationer hvor kørselsadfærd indøves.

I mellemtiden har TUR, gennem besøg hos partnere i andre lande erfaret, at niveau 2 og 3 simulatorer breder sig med hast. Meget tyder på, at disse typer både er mulige at erhverve for begrænsede omkostninger, samt at de virker meget velegnede ud fra en række pædagogiske betragtninger.

Denne analyse skal derfor fokusere på pædagogiske principper ved anvendelse af simulatorer i køreundervisning og vil tage sit udgangspunkt i niveau 2 og primært niveau 3 simulatorer.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af simulatorer niveau 2 og 3 (middle fidelity).

On-board monitoring: Black Box

I 2003 og 2005 har TUR gennemført udviklingsprojekter med Black Box systemer. (On Board Monitoring – Data opsamling og registrering).

I 2003 omhandlede projektet, i samarbejde med udvalgte skoler, en række forsøg med en tidlig udgave af "Sort Box System", anvendt som pædagogisk værktøj i chaufføruddannelserne. Projek-

tet viste et stort potentiale for anvendelse af systemet, men afslørede samtidig visse nødvendige tilpasninger og udvidelser, i projektet beskrevet som en detaljeret kravspecifikation.

I 2005 omhandlede projektet yderligere overvejelser og afdækning af anvendelsesmuligheder for Sorte Boxe, inkluderende nye teknologier, udviklet til on board registrering af trafikale og/eller tekniske hændelser, der i udvikling har haft mere sigte på teknisk udvikling af køretøjer, eller optimering af fleet management, men som i flere tilfælde uden- eller i andre tilfælde med - mindre tilpasninger, med fordel kunne anvendes i undervisningssammenhæng, med henblik på optimering af chaufførers trafikale adfærd.

En lang række af de kravspecifikationer som TUR og skolerne således i 2003-2005 udarbejdede til et black-box system til brug i undervisningssammenhænge, har nu fundet en udformning i en DTA (Driver Training Assistant) udviklet af TSR International, som vi med dette projekt ønsker at vurdere og teste, med fokus på den pædagogiske anvendelighed i chaufføruddannelserne.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af on-board monitoring: black box

Analyse af den nationale handlingsplan for trafiksikkerhed

(Færdselssikkerhedskommissionens forslag 2007) og hvordan elementer herfra omfattende tunge køretøjer kan befordres gennem de enkelte chaufføruddannelser.

Færdselssikkerhedskommissionen fremsatte den 7. maj 2007 en ny og revideret national handlingsplan for trafiksikkerhed under overskriften: Hver ulykke er én for meget, trafiksikkerhed begynder med dig.

Handlingsplanen opstiller nye mål og målsætninger der består af et bruttokatalog med 100 forslag til væsentlige indsatsområder som samlet set skal udfylde missionen: at nedbringe antallet af dræbte og kvæstede som følge af trafikulykker.

Den tunge trafik er i høj grad involveret i mange af de ulykker som får en dødelig udgang. Trafiksikkerhed er derfor en integreret del af uddannelsen af professionelle chauffører.

Analysen består i en gennemgang af færdselssikkerhedskommissionens 100 forslag til forbedringer med henblik på, at sikre disse tiltags integration i de eksisterende chaufføruddannelser.

Analysen vil også vurdere i hvilken udstrækning, at den opstillede nationale handlingsplan giver grundlag for udvikling af nye uddannelsesmål eller revision af eksisterende.

Ud over selve analysen, vil der i tilknytning hertil blive udarbejdet et idékatalog til faglærere og undervisere som anviser hvordan de enkelte temaer naturligt kan indgå i chaufføruddannelserne.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af den nationale handlingsplan for trafiksikkerhed.

Analyse af uddannelsesområdet for flytte- og møbeltransport

I 2004 modtog TUR midler til at foretage en revision af uddannelsesstrukturen for flytte- og møbeltransportområdet. I den forbindelse blev der nedsat en branchegruppe med repræsentanter fra en række af landets største flyttevirksomheder samt repræsentanter fra 3F. Resultatet blev en ny uddannelsesstruktur til brancheområdet som imødekom præcist de uddannelser som virksomhederne og medarbejderne efterspurgte. Tillige udviklede TUR i 2005 en helt ny lærebog til området. Ikke desto mindre er aktiviteten på AMU-kurserne inden for flytte- og møbeltransport nærmest "gået i nul". Dette er en udvikling som ikke svarer til flyttebranchens aktivitet. Brancheområdet har godt nok travlt, men at ingen kursister frekventerer uddannelserne må også have andre årsager. Tillige oplever brancheområdet en stor stigning i indgåede uddannelsesaftaler på EUD området med speciale i flytte- og møbeltransport.

Således er der fuldstændig uoverensstemmelse mellem AMU og EUD på dette brancheområde og TUR anmoder derfor om mulighed for at analysere de præcise årsager til denne divergens. Målsætningen for analysen vil naturligvis være, at få foretaget en afklaring af uddannelsernes fremtidige status.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af uddannelsesområdet for flytte- og møbeltransport.

Nødbehandling ved tilskadekomst, adfærd i nødsituationer og chaufførens kompetencer i forhold til den færdselsrelaterede førstehjælp.

Ved årsskiftet (2006/07) træder en ny uddannelsesstruktur i kraft på førstehjælpsområdet. Strukturen er fastsat af Dansk Førstehjælpsråd under Beredskabsstyrelsen. Den nye struktur omfatter en ny og væsentlig mere fleksibel opbygning af 1. hjælpsuddannelserne i små korte moduler som kan tilpasses den enkeltes behov. Herudover indeholder den nye struktur mulighed for at tilføje såkaldte tillægsmoduler som målrettet fokuserer på specifikke emner eksempelvis: "hjertestarter", "Forbrændinger, ætsninger og forgiftninger" m.v.

Det findes således nødvendigt, at:

- 1) få kortlagt godschaufførernes reelle 1. hjælps kompetencer. Dette tænkes gennemført gennem korte test af igangværende kursister på efteruddannelsesforløb i AMU-uddannelsesforløb.
- 2) Bud på hvordan chaufførernes kan vedligeholde deres kompetencer i almen og færdselsrelateret 1. hjælp
- 3) Kortlægning af typiske chaufførrelaterede arbejdsituationer, hvor almindelig og livreddende 1. hjælp kan bidrage til at sikre liv og færdselssikkerhed.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af nødbehandling ved tilskadekomst, adfærd i nødsituationer og chaufførens kompetencer i forhold til den færdselsrelaterede førstehjælp.

Analyse af hvordan skoleudpegede censorer på kran- og gaffeltruckområdet kan indgå i et branchenetværk mellem efteruddannelsesudvalg, skoler og AT

I forbindelse med kran og gaffeltruckuddannelser, hvor skoleudpegede censorer (censorer fra erhvervet i skolernes lokalområde), indgår i bedømmelserne ved certifikatprøverne jf. Arbejdstilsynets retningslinjer, findes der behov for etablering/styrkelse af branchenetværk, med henblik på sikring af national ensartethed ved prøvevurdering, samt generel faglig ajourføring.

TUR anmoder derfor om mulighed for at analysere, hvordan branchenetværk mellem de skoleudpegede censorer, efteruddannelsesudvalg, skoler og Arbejdstilsyn, bedst etableres/styrkes.

Der ansøges derfor om midler til en analyse af ovennævnte (sammen med gaffeltruckområdet)

Nye uddannelsesmål:

Vejbenyttelses- og kørselsafgifter: OBU (on board unit)

I forbindelse med international godstransport, er vejbenyttelse typisk belagt med afgifter, der opkræves/vurderes forskelligt, mange lande imellem.

Ved kørsel i 5 EU-lande, Holland, Belgien, Luxembourg, Sverige og Danmark anvendes den såkaldte Eurovignet, der indebærer at, er afgiften betalt i hjemlandet kan lastbilen køre frit i de øvrige 4 lande.

I Tyskland opkræves der vejskat for lastbiler med tilladt totalvægt over 12 tons. Denne vejskat kan betales ved køb af billetter der gælder for en bestemt bil, på en bestemt strækning i et afgrænset tidsrum, eller via automatisk registrering ved monteret OBU enhed (on board unit), eller afgiften kan betales via Internettet.

I Tjekkiet og Østrig er der tilsvarende eller lignende regler og systemer.

En korrekt afgiftsberegning vil i mange tilfælde afhænge af chaufførens korrekte placering/montering og betjening/indstilling af "bokse" eller OBU's, vedrørende køretøjets kategori, ligesom fejlagtig anvendelse er behæftet med store bødestrafte mv.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af nyt uddannelsesmål i anvendelse af On Board Units mv. ifm. vejbenyttelsesafgifter.

Autotransport

Autotransport (transport af køretøjer) er en højt specialiseret transportform, med anvendelse af tilsvarende specialdesignede køretøjer, der stiller særlige krav til chaufførernes betjening af tekniske anordninger som hydrauliksystemer og særlige lastsikringsværktøjer, ligesom belæsning i forhold til placering af tyngdepunkt/ruteplanlægning er af særlig vigtighed. Endvidere er autotransport karakteriseret af arbejdsituationer, forbundet med særlige sikkerhedsrisici for chaufførerne, som lastning/losning af køretøjer - i højden (last i flere etager), om natten i ringe belysning og uden andre personer i umiddelbar nærhed mv.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et nyt uddannelsesmål i Autotransport

Cabotagekørsel

Cabotagekørsel (hvor national transport udføres af vognmand/køretøj, hjemmehørende i et andet land), har i mange år været underlagt særlige begrænsninger og restriktioner. I EU-sammenhæng har der siden 1993 været mulighed for udførelse af midlertidige, lejlighedsvis udførelser af cabotagekørsel indenfor EU. I forbindelse med de seneste EU-udvidelser har der været etableret overgangsordninger, med cabotage-kørselsforbud for flere af de nye EU-lande, men på sigt forventes også dette transportområde fuldt liberaliseret. Cabotagekørsel er altså indtil videre omfattet af diverse begrænsninger og regler, der jævnligt ændres/justeres, hvilket i sig selv stiller krav om indsigt for vognmænd og chauffører, men også udførelsen af cabotagekørsel fordrer kvalifikationer hos chaufføren, vedrørende sproglige og kulturelle forhold.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et nyt uddannelsesmål i Cabotagekørsel

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

Tre-dages obligatorisk for godstransport

Jf. Færdselsstyrelsens "Bekendtgørelse om kvalifikationskrav til erhvervschauffører (grundlæggende kvalifikationskrav og efteruddannelseskrav for førere af visse køretøjer, der benyttes til gods-transport eller personbefordring ad vej)", er det fastsat at alle chauffører skal fastholde deres kvalifikationsniveau gennem regelmæssig efteruddannelse hvert 5. år, således at vedkommende kan føre køretøjet rationelt og udføre alle chaufførens arbejdsfunktioner, med hovedvægt på sikkerhed, anvendelse af reglerne, sundhed, færdselssikkerhed, miljø sikkerhed, service og logistik.

Den 5. årlige efteruddannelse skal betragtes som en løbende vedligeholdelse af den grundlæggende kvalifikationsuddannelse for chauffører (fastsat i samme bekendtgørelse og foreskrevet jf. gældende EU direktiv herom).

Chaufføren og virksomheden kan vælge mellem 2 ordninger for efteruddannelse. Begge ordninger har samme indhold for 3 af dagene – det obligatoriske efteruddannelseskursus.

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage)

Hertil kan vælges blandt en række godkendte kurser (2 dage)

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af tre uddannelsesmål i efteruddannelse jf. EU-direktiv

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

To-dages valgfri branchepakke: godstransport/National godstransport

Der udbydes 4 brancherettede efteruddannelseskurser inden for følgende brancheområder:

- National godstransport
- International godstransport
- Tanktransport
- Specialtransport

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage).

Herudover sammensættes to uddannelsesmål for de resterende to dage som er brancherettet national godstransport.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af to uddannelsesmål i efteruddannelse jf. EU-direktiv

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

To-dages valgfri branchepakke: godstransport/International godstransport

Der udbydes 4 brancherettede efteruddannelseskurser inden for følgende brancheområder:

- National godstransport
- International godstransport
- Tanktransport
- Specialtransport

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage).

Herudover sammensættes to uddannelsesmål for de resterende to dage som er brancherettet international godstransport.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af to uddannelsesmål i efteruddannelse jf. eu-direktiv

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

To-dages valgfri branchepakke: godstransport/Tanktransport

Der udbydes 4 brancherettede efteruddannelseskurser inden for følgende brancheområder:

- National godstransport
- International godstransport
- Tanktransport
- Specialtransport

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage).

Herudover sammensættes to uddannelsesmål for de resterende to dage som er brancherettet tanktransport.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af to uddannelsesmål i efteruddannelse jf. EU-direktiv

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

To-dages valgfri branchepakke: godstransport/Specialtransport

Der udbydes 4 brancherettede efteruddannelseskurser inden for følgende brancheområder:

- National godstransport
- International godstransport
- Tanktransport
- Specialtransport

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage).

Herudover sammensættes to uddannelsesmål for de resterende to dage som er brancherettet specialtransport.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af to uddannelsesmål i efteruddannelse jf. eu-direktiv

Renovation – anbefalede forløb

I dag udbydes renovationsuddannelserne af 6 skoler. Uddannelserne har deres primære volumen på to skoler, hvorfor det findes hensigtsmæssigt at udarbejde anbefalede forløb byggende på den eksisterende kursusstruktur (FKB renovation) som inspirationsgrundlag for skolerne.

Branchen oplever p.t. en øget fokusering fra kommuner og regioner i forhold til de løbende licitationer, hvortil skærpede uddannelseskraav ofte indgår. Opstillingen af et anbefalet forløb kan få central betydning for markedsføring af uddannelserne i fremtiden.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et anbefalet forløb (uddannelsesmål) til renovationsområdet

Coaching i renovationsbranchen

Coaching er et begreb som finder sin anvendelse i stigende omfang i renovationsbranchen. Coaching finder sted i forholdet mellem kørselsleder/medarbejder og blandt medarbejderne indbyrdes.

Der findes behov for en særligt uddannelsesmål på dette område som tager højde for renovationsbranchen særlige arbejdsfunktioner og vilkår og som medindtænker at kommunikationsformer i branchen har særlige træk som er specifikke for renovationsarbejdet.

Det kommende uddannelsesmål skal omfatte flg. temaer:

- samspil mellem uddannelsesaktører og virksomheder omkring uddannelsesbehov og kompetenceudvikling i branchen (barriere i skolesystemet og i branchen)
- strategiprocesser i virksomheden
- nytænkning i arbejdsorganiseringen
- kvalitet og kvalitetskrav
- miljø og miljøkrav (miljøsystemer (ISO 9000 og ISO 14000), begrebsmodeller og udvikling.
- Miljøhåndbog, indhold og krav
- Kommunikation og kundeservice

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i coaching i renovationsbranchen

Trafiksikkerhed – Anvendelse af nye tekniske sikkerhedsanordninger.

I takt med den teknologiske udvikling, udstyres stadig flere køretøjer med nye tekniske sikkerhedsanordninger, som eksempelvis: Elektronisk afstandsdetektor, intelligent fartpilot, alarm ved utilsigtet vognbaneskift, GPS-baseret alarm ved meteorologiske observationer mv.

Nogle systemer fungerer fuldautomatisk, uden behov for chaufførinteraktion overhovedet, mens nogle er afhængige af efterfølgende chaufførrespons, og andre systemer igen fordrer chaufførers forudindstillinger/dataangivelse mv. For alle systemerne gælder, at det er af stor vigtighed at chauffører er bekendt med systemernes virkemåder, for opnåelse af påtænkt sikkerhedseffekt. Naturligvis gælder dette fortrinsvis systemer med nødvendig forudgående- eller efterfølgende chaufførinteraktion, men i nogen grad også de fuldautomatiske (hvor chaufføren forstår, *hvorfor* køretøjet reagerer på en særlig måde).

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i Tekniske sikkerhedsanordninger.

Dyretransport – intensivt kun én dyreart

Efteruddannelsesmulighederne for chauffører i dyretransporterne er nu etableret i AMU på grundlag af EU forordning om transport af dyr samt tilhørende bekendtgørelse fra Justitsministeriet om uddannelse til transport af dyr. Der findes således etableret en grunduddannelse og en kompetencebevisuddannelse. Sidstnævnte medfører at deltagerne efter aflagt prøve erhverver certifikat til transport af alle dyrearter.

Imidlertid er der opstået et behov for uddannelse af chauffører som kun og udelukkende transporterer én dyreart. Dette behov ønskes tilgodeset gennem udvikling af en intensiv kompetenceuddannelse som giver ret til at transportere én dyreart

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i intensivt kompetenceuddannelse i én dyreart.

Godstransport med B/E

Godstransporten med B/E har gennem de seneste år været stærkt stigende. Det gælder både den egentlige godstransport med sættevogntog til B/E kørekort og transport af materialer og materiel i forbindelse med byggeri og vejanlæg service mv..Chaufførerne på disse vogntog mangler i høj grad viden om lastsikring og reglerne for national godstransport. Desuden er en stor del af disse transporter underlagt køre- hviletidsreglerne. En egentlig uddannelse på området vil mindske antallet af uheld og nedbringe køre- hviletidsovertrædelserne.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et nyt uddannelsesmål i godstransport med B/E..

Transport af gods i rullebure/rullecontainere

I mange transportspecialer anvendes rullebure/rullecontainere til godshåndtering. Eksempelvis ved postale og/eller erhvervsmæssige pakketransporter, distribution af kolonial og dagligvarer, afhentning/udkørsel af hotel- og institutionslinned mv.

Ved denne transportform er der brug for særlige teknikker vedrørende lastsikring og håndtering, ligesom risikoen for fald- klem- (og ikke mindst) ergonomirelaterede skader for chaufførerne er særlig stor. Uddannelsen skal fokusere på lastsikring, såvel som særlige sikkerhedsmæssige og ergonomiske forholdsregler, chaufførerne skal iagttage ved disse transporter.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i Transport af gods i rullebure/rullecontainere

Færdselspsykologi

Kendskab til de psykologiske faktorer som påvirker adfærden i trafikken omfatter viden om førerens adfærd, køretøjets muligheder og begrænsninger samt infrastrukturen. En lang række psykologiske faktorer er således knyttet til trafik og færdsel.

Den professionelle chauffør har brug for kendskab til disse faktorer, således at vedkommende opnår viden om eksempelvis typiske adfærdsmønstre hos fx cyklister, alkohols betydning for reaktionstider, studier i hensigtsmæssigt farvevalg i lyskurve, regler om hensigtsmæssig skiltning mv.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i færdselspsykologi for lastbilchauffører.

International godstransport

Uddannelsesmålet ønskes revideret på grund af nye regler for cabotage-kørsel. Endvidere findes nye bestemmelser i forhold til vejafgiftssystemerne i Europa som ønskes indarbejdet i uddannelsesmålet.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Sværgods/ledsagebil

Med Transportministeriets nye bekendtgørelse BEK.nr 374 af 23/04/2007 om Særtransport, skal der foretages revision af uddannelserne inden for blokvogns og ledsagebilsområdet, således at de nye regler er indarbejdet i uddannelsesmålet.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Køre-hviletidsregler

Med de seneste lovgivningsmæssige ændringer pr. april 2007 på køre- hviletidsområdet skal der foretages en indarbejdelse af disse i det eksisterende uddannelsesmål. Tillige skal reglerne vedr. arbejdstid indarbejdes.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Brug af diagramark

Med de seneste lovgivningsmæssige ændringer pr. april 2007 på køre- hviletidsområdet skal der foretages en indarbejdelse af disse i det eksisterende uddannelsesmål. Tillige skal reglerne vedr. arbejdstid indarbejdes.

Tillige skal uddannelsen tilpasses således at det digitale kontrolapparat får en mere fremtrædende placering på uddannelsen.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Manøvrering, forsikringer og færdselsregler

Uddannelsesmålet skal revideres således at uddannelsens temaer vægtes anderledes. Dette betyder, at uddannelsen justeres, således at der lægges større vægt på skadesrapportering.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Udvidelse kran D

Udvidelsesuddannelsen til kran kategori D skal revideres på grund af lovgivningsmæssige ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 382 om førercertifikater til kraner og gaffeltrucks m.v.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Udvidelse kran E

Udvidelsesuddannelsen til kran kategori D skal revideres på grund af lovgivningsmæssige ændringer i Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 382 om førercertifikater til kraner og gaffeltrucks m.v.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

Undervisningsmaterialer

Kran B

Der ønskes midler til udvikling af undervisningsmaterialer til uddannelse af kranførere, certifikatgruppe B (Mobilkraner), omfattende de særlige forhold der gælder for denne krangruppe. Herunder:

- Krav til underlags bæreevne
- Vind- og vejrsmæssige forhold med indvirkning på kranarbejde (Montage i stor højde/omfangsrige emner mv.)
- Transport, opstilling og nedtagning af mobilkraner
- Særlige eftersyns- vedligeholdelses-, og dokumentationskrav mv.

Til det ovenfor anførte uddannelsesmål udvikles tilhørende undervisningsmateriale

Fødevarer/sporbarhed

Der ønskes midler til udvikling af undervisningsmaterialer til uddannelse i fødevarers sporbarhed omfattende:

- stregkoder til mærkning og registrering
- ordregivning, modtagelse, godsart, temperaturkrav m.m. indeholdt i stregkoder.
- sporbarhed og kvalitetssikring
- krav om positionering, POD etc.
- kvalitetsstyring, sporbarhed, risikovurdering, fødevarer sikkerhed og certificering.

Til det ovenfor anførte uddannelsesmål udvikles tilhørende undervisningsmateriale

Renovationsuddannelserne, materiale hertil

Der ønskes udviklet undervisningsmaterialer omfattende flg. emner, der alle korresponderer med den gældende uddannelsesstruktur under FKB renovation:

- Dagrenovation kørsel
- Dagrenovation sikkerhed
- Storskrald
- Erhvervsaffald
- Klinisk risikoaffald
- Flakkøretøjer

Til de ovenfor anførte uddannelsesmål udvikles tilhørende undervisningsmateriale

Praktiske EU-direktiv-kørelektioner: Best-Practice håndbog

Jf. Færdselsstyrelsens "Bekendtgørelse om kvalifikationskrav til erhvervschauffører (grundlæggende kvalifikationskrav og efteruddannelseskrav for førere af visse køretøjer, der benyttes til gods-transport eller personbefordring ad vej"), er det fastsat at alle chauffører på den grundlæggende

kvalifikationsuddannelse, skal gennemføre 10 individuelle kørelektioner. Disse kørelektioner skal have fokus på de elementer som i øvrigt indgår i den samlede kvalifikationsuddannelse og omfatter dermed kørselstræning i defensiv kørsel, trafiksikkerhed, energirigtig kørsel samt rutine.

TUR ønsker at udarbejde en vejledende håndbog, som kan anvendes af faglærerne ved afvikling af disse kørelektioner. Håndbogen skal indeholde forslag til lektioner, deres indhold og praktiske gennemførelse, herunder relevante observationspunkter under kørsel.

Til det ovenfor anførte uddannelsesmål udvikles tilhørende undervisningsmateriale

"Smart på vejen"

Der ønskes midler til udvikling af et undervisningsmateriale til fremme af professionelle godschaufførers hensigtsmæssige trafikadfærd, med baggrund i undersøgelser, statistikker mv., hvor uhenigtsmæssig trafikadlfærd hos professionelle godschauffører afstedkommer skader eller ulykker, eller hvor adfærden skaber formålsløs nervøsitet eller irritation blandt øvrige trafikanter.

Materialet udarbejdes med temaet "Smart på vejen", med fokus på uhensigtsmæssige adfærdssituationer, samt anvisninger på hensigtsmæssig og hensynsfuld trafikadlfærd, med dobbeltformålet: Trafiksikkerhed og højnelse af branchens image

Der ansøges om midler til udvikling af et undervisningsmateriale: "Smart på vejen"

Faglæreruddannelse

Der ansøges om midler til udvikling af flg. faglærerkurser:

Kran B

Der ønskes midler til at udvikle faglæreruddannelse, til Kran B (Mobilkraner)

Uddannelsen skal især fokusere på:

- Krav til underlags bæreevne
- Vind- og vejrsmæssige forhold med indvirkning på kranarbejde (Montage i stor højde/omfangsrige emner mv.)
- Transport, opstilling og nedtagning af mobilkraner
- Særlige eftersyns- vedligeholdelses-, og dokumentationskrav mv.
- Arbejdstilsynets krav til certifikatprøvers afholdelse mv.

Road-rage

Der ønskes midler til at udvikle faglæreruddannelse i temaet: Trafikale aggressioner / egenkontrol i tilspidsede situationer (Road Rage).

Uddannelsen skal fokusere på aggressiv adfærd i trafikken, årsager, hvordan man kan håndtere de påvirkninger som kan afstedkomme uhensigtsmæssige reaktionsmønstre.

Fødevarer/sporbarhed

Der ønskes midler til udvikling af faglæreruddannelse i fødevarers sporbarhed omfattende, kvalitetsstyring, sporbarhed, risikovurdering, fødevarersikkerhed og certificering.

Lastsikring, under 3.500 kg

Der ønskes midler til en faglæreruddannelse i lastsikring for køretøjer under 3500 kg.

Uddannelsen skal fokusere på brespændingssystemer (surring/stuvning), friktion under opbremsning m.v. målrettet typiske situationer og godsarter på mindre køretøjer.

Sikker parkering/overfald/tyveri/smugling

Der ønskes midler til en faglæreruddannelse med fokus på forholdsregler chaufførerne kan/skal iagttage, med henblik på eliminering af risikoen for kriminelle anslag ved parkering mv., samt an-

visninger på hensigtsmæssig adfærd, hvis man trods trufne forholdsregler bliver ramt, eller måske forsøgt inddraget i kriminalitet

Godstransport B/E

Der ønskes midler til en faglæreruddannelse i Godstransport B/E.

Uddannelsen skal fokusere på køreuddannelsen til kategori B/E, lastsikring for køretøjer under 3.500 kg, køre- hviletidsreglerne og national godstransport for mindre køretøjer.

Praktiske EU-direktiv-kørelektioner

Der søges om midler til at udvikle faglæreruddannelse som skal indeholde gennemgang af hvordan de individuelle kørelektioner kan gennemføres, deres indhold, herunder relevante observationspunkter under kørsel.

Uddannelse for skoleudpegede censorer (kran)

Der søges om midler til udvikling af uddannelse for skoleudpegede censorer, der medvirker ved kran D, E og B certifikatprøver. Uddannelsen skal fokusere på Arbejdstilsynets regelsæt for såvel kranarbejde som prøveafvikling og bedømmelse, samt medvirke til øget national ensartethed ved prøvebedømmelser, hvad angår fokuspunkter og niveau.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for specialbefordring af personer.

Målgruppe:

Chauffør-målgruppen består af:

- Chauffører ved siddende og liggende patientbefordring og kørsel af bevægelseshæmmede

Udviklingstendenser inden for specialbefordring:

Den demografiske udvikling i Danmark betyder at mængden af handicapkørsler vil vokse. Med flere og flere ældre medborgere får disse transporter med andre ord en stigende betydning i omfang. Der er tillige grund til at antage, at kravene til transporternes udførelse, hvad angår kvalitet og udstyr, vil vokse.

Branchen finder at de eksisterende uddannelsesmål i FKB Specialbefordring af personer, i høj grad er dækkende for behovene i dag.

Kvalifikationsbehov:

Ingen registrerede, da de etablerede uddannelser til fulde dækker uddannelsesbehovet. Der findes dog et behov for faglæreruddannelse i forhold til nyudviklet uddannelsesmål: befordring af psykisk syge.

Faglæreruddannelse

Der ansøges om midler til udvikling af flg. faglærerkurser:

Befordring af psykisk syge

I forbindelse med etableringen af nyt uddannelsesmål "Befordring af psykisk syge", ønskes udviklet et faglærerkursus omfattende en teoretisk gennemgang af problematikker vedrørende befordring af psykisk syge.

Der forventes at blive fokuseret på:

- 1) Gennemgang af almindeligt forekommende psykiske sygdomme og handicap hos børn, voksne og ældre.
- 2) Kommunikation med psykisk syge eller handicappede, herunder non-verbal kommunikation.
- 3) Vurdering af befordringen ud fra et sikkerhedsmæssigt synspunkt, samt kritiske situationer, som eks. pludselig opstående forværring af sygdommen eller opståede færdselsuheld, herunder chaufførens/kundens retsstilling.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for udviklingen inden for redderområdet

Målgruppe:

Redder-målgruppen består af:

- Reddere der udfører brand, rednings-, autohjælp- og ambulancetjeneste.

Udviklingstendenser inden for redderområdet:

Redderområdet har i de senere år været karakteriseret af en overgang fra håndværksmæssige traditioner til en væsentlig større fokus på sundhedsfaglige elementer i redningsarbejdet. Denne proces har uddannelsesmæssigt betydet nogle meget turbulente år, hvorefter branchen efter omstillingsprocessen, har fået en uddannelsesstruktur og et udbud som anses for at være meget tilfredsstillende.

Kvalifikationsbehov:

Fra 2008/9 vil en væsentlig del af redderne blive omfattet af krav om grundlæggende kvalifikationsuddannelse og efteruddannelse for chauffører. Dette gælder primært personel som udfører autohjælp og bjærgning.

Revision af Fælles Kompetence Beskrivelser (FKB)

Ingen

Analyser:

Ingen

Nye uddannelsesmål:

Personlig sikkerhed ved redningsarbejde

Arbejdsskadestatistikker og ulykkesregistreringer i virksomheder viser meget tydeligt en række sikkerhedsmæssige problemstillinger i redningsbranchen knyttet til områdets specifikke arbejdsfunktioner. Disse hændelser rammer tilsyneladende en meget stor del af redderne og har ofte på lang sigt væsentlige helbredsmæssige problemstillinger som medvirker til unødigt nedslidning. Samtidig er skaderne også i visse tilfælde sammenfaldende med materielle skader som påvirker virksomhedernes økonomi og belaster forsikringsordninger. Der ansøges derfor om midler til at udvikle et nyt uddannelsesmål målrettet de individuelle belastninger som er specifikke for redningsbranchen. Uddannelsesmålet skal have en forebyggende hensigt.

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af et uddannelsesmål i personlig sikkerhed ved redningsarbejde

Psykologi for ambulance og redningspersonel

Uddannelsesmålet psykologi for ambulance- og redningspersonel har fungeret efter hensigten i en lang årrække. Ikke desto mindre tyder alt på, at en revision af uddannelsen er på sin plads. Udviklingen i forskningsmæssig sammenhæng inden for redningspsykologien samt nye metoder i coaching (kammeratskabs-hjælp) betyder at kurset bør tilpasses disse nye indsigter. Kurset kan desuden med fordel inddrage senere års fornyede praksis hvad angår virksomhedernes håndtering af psykiske belastninger hos medarbejderne. Det forventes, at et nyt kursus efter revision vil have samme varighed som p.t.

Der ansøges om midler til revision af ovennævnte uddannelsesmål

EU kvalifikationsuddannelse - efteruddannelse

Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:

To-dages valgfri branchepakke: redder (autohjælp/bjærgning)

Der udbydes som bekendt en række brancherettede efteruddannelseskurser inden for følgende brancheområder gods, personbefordring. Også redderområdet har jobfunktioner som er omfattet af efteruddannelsesordningen.

Indholdet i det obligatoriske kursus vil være ajourføringer inden centrale områder jf. EU-direktivet. (3 dage).

Herudover sammensættes to uddannelsesmål for de resterende to dage som er brancherettet:

- autohjælp
- bjærgning

Derfor søger udvalget om midler til udvikling af to uddannelsesmål i efteruddannelse jf. eu-direktiv

Undervisningsmaterialer

Ingen

Faglæreruddannelse

Ingen

Sammenfatning:

Godstransport	
<u>Revision af FKB</u>	
2728 Grundkompetence chauffør gods	
2730 Godstransport ad landevej	
<u>Analyser</u>	
Fremtidens godsstrømme jf. Rapport nr. 1 fra Danmarks Transportforskning 2005, og hvordan disse strømme og infrastrukturelle ændringer vil påvirke uddannelsesbehovene hos godschaufførerne	
Vejtransport: logistik- og terminalløsninger samt produktionsstyring og logistik herunder tidsvinduerne i forhold til kunderne. Hvilke uddannelsesbehov knytter sig hertil?	
Cabotagekørsel. Øgede krav til sprogfærdigheder hos chauffører og kørselsledere. Hvordan indfries disse?	
Analyse af chaufførens rolle i forhold til fødevarers sporbarhed og temperaturfølsomt gods	
Rekruttering og fastholdelse af medarbejdere i godstransportbranchen	
Nødbehandling ved tilskadekomst, adfærd i nødsituationer og chaufførens kompetencer i forhold til den færdselsrelaterede førstehjælp.	
Kortlægning af u hensigtsmæssige adfærdsmønstre i trafikale situationer hos godstransportchauffører og veje til ændret adfærd gennem uddannelse.	
Simulator – type 2 og 3	
On-board monitoring: black box	
Analyse af den nationale handlingsplan for trafiksikkerhed (færdselssikkerhedskommissionens forslag 2007) og hvordan elementer herfra omfattende tunge køretøjer kan befordres gennem de enkelte chaufføruddannelser.	

Analyse af uddannelsesområdet for flytte- og møbeltransport	
Analyse af hvordan skoleudpegede censorer på kranområdet kan indgå i et branchenetværk mellem efteruddannelsesudvalg, skoler og AT	
Uddannelsesmål	Antal
International godstransport	1
Sværgods/ledsagebil	1
Køre-hviletidsregler	1
Brug af diagramark	1
Manøvrering, forsikringer og færdselsregler	1
Udvidelse kran D	1
Udvidelse kran E	1
Renovation – anbefalede forløb	1
Autotransport	1
Cabotagekørsel	1
Vejbenyttelses- og kørselsafgifter: on board unit (OBU)	1
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen: Tre-dages obligatorisk for godstransport	1
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen: To-dages valgfri branchepakke: godstransport/National godstransport	1
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen: To-dages valgfri branchepakke: godstransport/International godstransport	1
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen: To-dages valgfri branchepakke: godstransport/Tanktransport	1
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen: To-dages valgfri branchepakke: godstransport/Specialtransport	1
Coaching i renovationsbranchen	1
Trafiksikkerhed – Anvendelse af nye tekniske sikkerhedsanordninger	1
Dyretransport – intensivt kun én dyreart	4
Godstransport med B/E	1
Vejgodstransport og anvendelse af rullebure/containere (pakker)	1
Færdselspsykologi	1
Undervisningsmaterialer	
Kran B	1
Fødevarer/sporbarhed	1
Renovationsuddannelserne, materiale hertil	1

Praktiske EU-direktiv-kørelektioner: Best-Practice håndbog	1
"Smart på vejen"	1
<u>Faglæreruddannelse</u>	
Kran B	1
Road-rage	1
Fødevarer/sporbarhed	1
Lastsikring, under 3.500 kg	1
Sikker parkering/overfald/tyveri/smugling	1
Praktiske EU-direktiv-kørelektioner	1
Uddannelse for skoleudpegede censorer (kran)	1
Kvalifikationsefteruddannelse for chauffører	1
Godstransport B/E	1
Specialbefordring af personer	
<u>Faglæreruddannelse</u>	
Transport af psykisk syge	1
I alt	
Redning	
<u>Uddannelsesmål</u>	Antal
Personlig sikkerhed ved redningsarbejde	1
Revision	1
Psykologi for ambulance- og redningspersonel	
Nye Uddannelsesmål i forhold til EU-dir. Efteruddannelsesordningen:	1
To-dages valgfri branchepakke: redning/autohjælp	

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse FKB 2715 grundkompetence lager og terminal, og FKB 2716 lager og logistik

Inden for lager- & logistikområdet arbejdes der med håndtering og styring af varer og gods, samt kundebehandling og kundeservice. Der bestilles og modtages varer og gods, som oplagres eller om-læsses. Der modtages og bearbejdes ordrer, hvorefter godset fremtages, emballeres og mærkes og forsendes.

På visse lagre arbejdes der under særlige forhold, fx køle- og frysehuse, medicinske lagre med hygiejnekrav, forsvarrets lagre med sikkerhedskrav, kemiske lagre med miljøkrav mv.

Der findes ikke en egentlig definition af lagerbranchen idet lagerfunktionen, i bred forstand, indgår i stort set alle typer virksomheder og på tværs af de kendte og veldefinerede brancher. Man vil således kunne se lagerfunktioner i både produktions-, handels- og servicevirksomheder.

Lagerfunktionen har forskellig betydning afhængig af virksomhedens art og virksomhedens placering i forhold til afsætningsmønsteret på det pågældende marked.

Lagerfunktionen bliver imidlertid, som alle andre funktioner i en virksomhed, påvirket af den samfundsmæssige udvikling og deraf udledte ændringer i markedet.

Tendenserne globalt og i samfundet generelt (politisk/økonomisk) har siden slutningen 1980'erne været liberalisering og åbning af markederne.

Denne udvikling har betydet, at virksomhederne har forsøgt at specialisere sig og samtidig bevare en stor fleksibilitet. For medarbejderne betyder udviklingen jf. ovenfor, at de også må være fleksible dels i forhold til ansættelsesforhold (vikar, fastansat, selvstændig), og dels i forhold til kvalifikationer (nogle skal måske have flere og bredere kvalifikationer, andre færre kvalifikationer).

Dertil har der i de seneste år været en generel tendens til, at virksomhederne flytter dele af produktionen til udlandet. Dette vil formentlig medføre, at virksomhederne i højere grad må have fokus på kvalitetsstyring, certificeringer, serviceydelser og effektivitet.

Lagerfunktionen er, og vil sandsynligvis i endnu højere grad blive, en nøglefunktion i forbindelse med kvalitetsstyring og kontrol af varerne i forbindelse med modtagelse og afsendelse. Lagerfunktionen må endvidere forventes at ændre betydelig karakter som en konsekvens af den øgede anvendelse af tredjepartslogistik.

Systemgodkendelse

Af forskellige historiske årsager har TUR gennem en årrække varetaget en såkaldt "systemgodkendelse" på vegne af Undervisningsministeriet for Arbejdstilsynet i forbindelse med gaffeltruck-certifikatuddannelserne (og krancertifikatuddannelserne). TUR har i den forbindelse gennem flere år stået for tilrettelæggelse og afholdelse af censorkonferencer, efteruddannelse af faglærere, godkendelse af nye faglærere, registrering og vedligeholdelse af data om godkendte faglærere, samt registrering og vedligeholdelse af data om skoleudpegede censorer. Endvidere har TUR udarbejdet censorvejledninger – senest med økonomisk støtte fra Undervisningsministeriet – som danner grundlag for selve certifikatprøverne. I sagens natur er administrationen af denne systemgodkendelse omkostningstung, men arbejdsmarkedets parter i TUR har – hidtil – prioriteret dette område ud fra et ønske om at fastholde en høj og ensartet kvalitet af såvel selve certifikatuddannelserne som de godkendte censorer/undervisere. Dette uagtet at certifikatuddannelserne naturligvis også benyttes af alle andre brancheområder.

Af hensyn til den fortsatte udvikling inden for dette særlige område, ønsker udvalget derfor at søge om:

Analyser

Der udarbejdes en analyse af hvordan der kan ske en styrkelse og kvalificering af de skoleudpegede censorer som medvirker i censoratet ved certifikatprøverne. Disse censorer er typisk ansatte i det lokale erhvervsliv udpeget af skolen og godkendt af TUR. De skoleudpegede censorer udtrykker jævnligt ønske om "noget efteruddannelse" – og det er vores klare opfattelse, at der er et behov for en form for kvalificering. Analysen skal således primært afdække hvilken form for efteruddannelse eller kvalificering der er nødvendig og behov for, både set fra censorernes eget perspektiv og fra myndighedernes perspektiv (Arbejdstilsyn, Undervisningsministeriet, TUR, skolerne).

Analyse/andet

Som nævnt ovenfor fik udvalget i 2006 tilskud til revision af censorvejledningen til brug for gaffeltruckcertifikatprøven. Censorvejledningen blev revideret i foråret 2006 og efterfølgende præsenteret – og senest i august 2007 – evalueret på konferencer for faglærerne inden for gaffeltruckuddannelserne. Censorvejledningen er imidlertid ikke blevet præsenteret for de skoleudpegede censorer. Udvalget ønsker derfor at søge om tilskud til at afholde regionale møder med de skoleudpegede censorer hvor censorvejledningen præsenteres og gennemgås. Endvidere vil formålet med sådanne regionale møder være at komme i dialog med de skoleudpegede censorer om de foreløbige erfaringer med censorvejledningen. Møderne skal planlægges således at det bliver muligt for TUR også at præsentere den IT-plattform hvorpå teoridelen af gaffeltruckcertifikatprøven fra foråret 2008 skal aflægges.

Faglæreruddannelse

Udvalget ønsker at udvikle en faglæreruddannelse til brug for de skoleudpegede censorer. Uddannelsen skal imødekomme de væsentligste behov for efteruddannelse jf. analysen nævnt ovenfor.

Faglæreruddannelse

Udvalget ønsker desuden at få revideret og ajourført faglæreruddannelsen i forbindelse med den nuværende teoretiske prøve som er et af kravene for at blive godkendt til at fungere som Arbejdstilsynets censor (= faglæreren) ved gaffeltruckcertifikatprøverne. Den teoretiske prøve er oprindeligt udviklet i 1997 i samarbejde med Arbejdstilsynet, men der er nu behov for en grundlæggende ændring.

Videreudvikling af metoder

Udvalget fik i 2006 bevilget udviklingsmidler fra den tværgående udviklingspulje (TUP) til at udvikle metoder til bedømmelse af praktiske færdigheder. Projektet tog udgangspunkt i de to certifikatuddannelser gaffeltruckcertifikat B og krancertifikat D (og E). Der var tilknyttet et eksternt konsulentfirma og 10 faglærere fra de to faggrupper. Der blev udviklet - og efterfølgende afprøvet - en metodik til bedømmelse af praktiske færdigheder. De involverede faglærere (og deltagerne på uddannelserne) havde stor glæde af det udviklede. Projektet er nu afsluttet – den afsluttende rapport er til korrekturlæsning – og i forbindelse med det afsluttende seminar, hvor formålet var at konkludere og perspektivere, blev det især fremhævet at:

- 1) Den udviklede metode og de tilhørende "værktøjer" er enkelt at forstå og anvende af faglærerne som har været med til at udvikle dem, men det kræver en form for introduktion for andre faglærere.
- 2) Metoden og "værktøjerne" kan (pædagogisk) anvendes på forskellige måder afhængig af faglærerens tilrettelæggelse af undervisningen og deltagernes forudsætninger.
- 3) Der er behov for at fremstille noget (fysisk) materiale som er ensartet, og som kan anvendes på forskellige måder. Materialet kunne fx være laminerede plancher i A2 format, logbøger osv.

Udvalget ønsker derfor at søge om:

Faglæreruddannelse

Der ønskes udviklet en faglæreruddannelse til brug for faglærere som ønsker at anvende en velafprøvet metode til bedømmelse af deltagernes praktiske færdigheder.

Undervisningsmaterialer

Der ønskes udviklet undervisningsmaterialer som kan anvendes i forbindelse med den nævnte metode.

Analyser

I fortsættelse af ovennævnte beskrivelse af TUP projektet vedr. udvikling af metoder til bedømmelse af praktiske færdigheder, ønsker udvalget at foretage en analyse af:

- 1) Hvordan kan den udviklede metode anvendes således at uddannelsen får størst effekt – hvordan får deltagerne mest glæde af metoden?
- 2) Hvordan kan den udviklede metode videreudbygges?
- 3) Hvordan kan praksis ændres fra nuværende, hvor der kun er fokus på fejl, til en mere konstruktiv evaluering til deltagerne med fokus hvad deltageren gør rigtigt?

Analysen vil således forventeligt kunne anvendes både som videreudvikling af metoden og som en håndbog i den udviklede metode.

I alt søger udvalget indenfor dette kompetenceområde udviklingsmidler til:

- 3 stk. faglæreruddannelser.
- 1 sæt undervisningsmaterialer.
- 3 analyser.

Personbefordringsområdet, FKB 2714, 2729 & 2731

Arbejdsmarkedspolitisk begrundelse

Målgruppe

Målgruppen inden for personbefordring består af:

- Taxi chauffører ansat i mindre og større vognmandsforretninger. Der er ca. 12.000 ansat i dette område.
- Chauffører der arbejder med speciel personbefordring i form af siddende eller liggende befordring af ikke-akut behandlingskrævende patienter eller handicappede samt personer i rekonvalescens. Området med specialbefordring beskæftiger ca. 5.000 chauffører.
- Rutebilchauffører som ofte er ansat i større selskaber, som, på vegne af de regionale trafikelskaber, driver den offentlige rutebildrift. Dette område beskæftiger ca. 10.000 chauffører.
- Turistbuschauffører m.v. som udfører både national og international kørsel. Dette område beskæftiger ca. 7.000 personer.

Endvidere består målgruppen af kørselsledere og andre mellemedere som har behov for uddannelse inden for operative funktioner.

Udviklingstendenser inden for personbefordringsområdet

Der er i den offentlige debat fokus på personbefordringsområdet, ikke mindst i forbindelse med uheld og egentlige ulykker med skader på menneskeliv. I 2006 blev indført et nyt elektronisk registreringssystem som erstatning for de kendte skiver, og denne fornyelse – sammenholdt med forøgede bødestørrelser – betyder en større interesse fra begge sider af arbejdsmarkedet, for uddannelser i dette område.

Skader på både materiel og personer ved bybuskørsel er stadigvæk for stort, og jf. den vedtagne handlingsplan om "Bedre undervisning i trafikadfærd for professionelle erhvervschauffører" er målet nul ulykker. Ikke mindst på grund af en tæt og stigende intensitet i trafikken i storbyerne er der stadigvæk for mange ulykker.

Med EU direktivet om grundlæggende chaufførkvalifikationer, som formelt træder i kraft 10. september 2008, vil der opstå en væsentlig forøget efterspørgsel på både de grundlæggende chaufførkvalifikationer og på de følgende efteruddannelser for hele branchen.

Med de stramme krav der er blevet indført for sovebusser, er denne aktivitet droslet voldsomt ned, men flere vognmænd arbejder med planer for ombygning af busserne efter de nye stramme regler, og det må forventes at der igen opstår en aktivitet inden for dette område. Imidlertid man se i øjnene, at lavprisflyselskaberne har arbejdet sig ind på en væsentlig del af den internationale turisttrafik.

Enhederne inden for personbefordringsområdet bliver stedse større, inden for både rutebiltrafikken og turistbusområdet, og begge steder efterspørger branchen flere og bedre uddannede chauffører. Imidlertid er det ikke en nem opgave at dække efterspørgslen efter buschauffører, i en periode med højkonjunktur.

Gruppen af buschauffører er præget af såvel faglærte som ufaglærte bygningshåndværkere, og en del af disse foretrækker at gå tilbage til deres tidligere beskæftigelse i byggeriet. I øvrigt henvises til det indledende afsnit, der beskriver mangelen på medarbejdere i branchen. Det er således en udfordring for branchen at engagere og fastholde medarbejdere, der ikke tidligere har haft et fast tilknytningsforhold til det danske arbejdsmarked, der ikke er fortrolig med det danske sprog og som i fremtiden både skal bestå køreprøverne og den nye EU kvalifikationsprøve.

Arbejdskraftreserven består som antydnet af mænd og kvinder af fremmed etnisk herkomst, og de skal søges integreret i det danske samfund bl.a. via arbejdet som buschauffør.

Kvalifikationsbehov

I det følgende anføres TUR hvilke opgaver der bør iværksættes for at det skal være muligt at bringe medarbejderne i busbranchen de nødvendige kvalifikationer.

Fælles Kompetencebeskrivelser

Personbefordring med små og store biler

De Fælles Kompetencebeskrivelser på personbefordringsområdet er delt op i grundlæggende kvalifikationer og videregående kvalifikationer. Ved implementeringen af EU dir. 2003/59 har det vist sig mere hensigtsmæssigt at strukturere FKBerne anderledes, således at der kommer en FKB for kørsel med lille personbil (Taxi) og to andre for personbefordring i store biler (busser) i form af kvalifikation til kørsel i rutebustrafik og en anden for turistbuskørsel.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle tre nye Fælles Kompetence Beskrivelser.

Uddannelsesmål

Køreteknik mv

Optimering af brændstofforbruget i automatgearet bus

Rutebusser kører typisk med automatgear, og det er væsentligt for chaufførerne at kunne betjene dette udstyr på den mest energiokonomiske måde, både af hensyn til det globale klimaproblem og af hensyn til den samlede økonomi i driften af det kollektive trafiksystem.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, et undervisningsmateriale samt en faglæreruddannelse.

Kørsel på glat vej med automatgearet bus

Rutebusser kører med automatgear, glatkørsel med automatgear adskiller sig væsentligt fra kørsel med manuel gearkasse.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, et undervisningsmateriale samt en faglæreruddannelse.

Sikker kørsel med bus på handlebane

Forudseenhed og det at kunne læse trafikken er en vigtig detalje ved defensiv kørsel, og dermed en væsentlig forudsætning for at kunne komme nærmere målet om nul ulykker i trafikken.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse og en faglæreruddannelse.

Instruktør i de individuelle kørelektioner

Ved indførelsen af EU dir. 2003/59 må man forvente at en række personer uden kendskab til kørelæreruddannelsen vil komme til at varetage uddannelsen i de individuelle køretimer, og derfor er det helt centralt at denne medarbejdergruppe kan tilbydes en uddannelse i dette emne.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, et undervisningsmateriale samt en faglæreruddannelse.

Turistbusområdet

Køreteknik med 3-akslede dobbeltdækkerbusser

10. september 2008 forsvinder Blåt Kvalifikationsbevis, og dermed lovkravet om at chauffører der kører længere væk fra garage end 50 Km skal uddannes i bl.a. kørsel med 3-akslede dobbeltdækkerbusser. Denne uddannelse vil kvalificere buschauffører til at køre sikkert med store 3-akslede dobbeltdækker busser.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, et undervisningsmateriale samt en faglæreruddannelse.

Manøvrering af bus med anhænger

Denne uddannelse er målrettet buschauffører som allerede har erhvervet kørekort kat. D/E, men som ikke har kørt med anhænger i en længere periode, og som forventer at få behov derfor ved fx kørsel med turistbus udstyret med bagageanhænger eller fx cykelanhænger.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, et undervisningsmateriale samt en faglæreruddannelse.

Rutebusvirksomhed

Rutebuskørsel

Uddannelsen Rutebuskørsel bør revideres, så den kommer til at passe ind i kursusstrukturen efter emnerne i EU dir. 2003/58 er blevet implementeret i grunduddannelsen.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Rutebus administration

Uddannelsen Rutebusadministration bør revideres, så den kommer til at passe ind i kursusstrukturen efter emnerne i EU dir. 2003/58 er blevet implementeret i grunduddannelsen.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Efteruddannelser i forbindelse med EU dir. 2003/59

Obligatorisk efteruddannelseskursus for buschauffører

Når EU dir. 2003/59 bliver implementeret i efteruddannelsen af buschauffører pr. 10. september 2008, bliver der behov for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, som kan opfylde Færdselsstyrelsens krav til de obligatoriske 3 dage i den obligatoriske efteruddannelse.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Efteruddannelseskursus for rutebuschauffører

Når EU dir. 2003/59 bliver implementeret i efteruddannelsen af buschauffører pr. 10. september 2008, bliver der behov for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, som kan opfylde Færdselsstyrelsens krav til de obligatoriske 3 dage i den obligatoriske efteruddannelse suppleret med 2 dages efteruddannelse inden for emner der er aktuelle for rutebuschauffører.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse.

Efteruddannelseskursus for national turistbuskørsel

Når EU dir. 2003/59 bliver implementeret i efteruddannelsen af buschauffører pr. 10. september 2008, bliver der behov for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, som kan opfylde Færdselsstyrelsens krav til de obligatoriske 3 dage i den obligatoriske efteruddannelse suppleret med 2 dages efteruddannelse inden for emner der er aktuelle for buschauffører der kører bestillingskørsel og national turistbuskørsel.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse.

Efteruddannelseskursus for international turistbuskørsel

Når EU dir. 2003/59 bliver implementeret i efteruddannelsen af buschauffører pr. 10. september 2008, bliver der behov for at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, som kan opfylde Færdselsstyrelsens krav til de obligatoriske 3 dage i den obligatoriske efteruddannelse suppleret med 2 dages efteruddannelse inden for emnet international turistbuskørsel.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse.

Vejtransportens sociale kontekst og reglerne for international turistbuskørsel

Emnet er i praksis ikke dækket af uddannelserne, og ej heller faglærerne kender for det store flertals vedkommende til reglerne.

Emnet tænkes at indgå i den palet af 1-2 dages uddannelser som skal tilbydes buschauffører i den systematiske efteruddannelse efter 10. september 2008.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Køre- og hviletidsregler for buschauffører på blandede ruter

Der er kommet nye regler på køre- og hviletidsområdet, således er der nu visse af rutebuschaufførerne der skal overholde disse regler, hvilket i praksis også skal ske ved kørsel på ruter som falder inden for regelsættet og ruter som falder udenfor. Dette har vist sig som et ganske komplekst regelsæt, hvor både chauffør og arbejdsgiver kan risikere at blive udsat for bødeforlæg af anseelig størrelse.

Emnet tænkes at indgå i den palet af 1-2 dages uddannelser som skal tilbydes buschauffører i den systematiske efteruddannelse efter 10. september 2008.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Vurdering af nødsituation ved ulykke med turistbus

"Hurtig hjælp er dobbelt hjælp" og uddannelsens emne. Emnet tænkes at indgå i den palet af 1-2 dages uddannelser som skal tilbydes buschauffører i den systematiske efteruddannelse efter 10. september 2008.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Ajourføring af manøvrering med bybus

En stor omkostning i rutebustrafikken er mindre småskader på bus og andet materiel. Denne uddannelse skal hjælpe buschaufførerne med at manøvrere mere sikkert, både for menneske og materiel. Emnet tænkes at indgå i den palet af 1-2 dages uddannelser som skal tilbydes buschauffører i den systematiske efteruddannelse efter 10. september 2008.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Køreteknik med dobbeltdækkerbusser på glat vejbane

Tyngdepunktet ligger forholdsvis højt i en dobbeltdækkerbus, og netop derfor er det meget vigtigt at buschaufføren kan betjene bussens styre, bremse og øvrige sikkerhedsudstyr korrekt ved kørsel på glat vejbane, da en sådan situation kan udvikle sig til en stor ulykke hvis chaufføren mister kontrollen over bussen. Emnet tænkes at indgå i den palet af 1-2 dages uddannelser som skal tilbydes buschauffører i den systematiske efteruddannelse efter 10. september 2008.

Derfor søger udvalget tilskud til at udvikle en arbejdsmarkedsuddannelse, og en faglæreruddannelse.

Oversigt over udviklingsopgaver inden for området

Udvikling af Fælles Kompetencebeskrivelser

1. Personbefordring med taxi
2. Personbefordring i rutebustrafik
3. Personbefordring ved turistbuskørsel

Udvikling af uddannelsesmål

Arbejdsmarkedsuddannelse – foreløbig titel

1. Optimering af brændstofforbruget i automatgearret bus
2. Kørsel på glat vej med automatgearret bus
3. Sikker kørsel med bus på handlebane
4. Instruktør i de individuelle kørelektioner
5. Køreteknik med 3-akslede dobbeltdækkerbusser
6. Manøvrering af bus med anhænger
7. Rutebuskørsel
8. Rutebus administration
9. Obligatorisk efteruddannelseskursus for buschauffører
10. Efteruddannelseskursus for rutebuschauffører
11. Efteruddannelseskursus for national turistbuskørsel
12. Efteruddannelseskursus for international turistbuskørsel
13. Vejtransportens sociale kontekst og reglerne for international turistbuskørsel
14. Køre- og hviletidsregler for buschauffører på blandede ruter
15. Vurdering af nødsituation ved ulykke med turistbus
16. Ajourføring af manøvrering med bybus
17. Køreteknik med dobbeltdækkerbusser på glat vejbane

Undervisningsmateriale – betegnelse

1. Optimering af brændstofforbruget i automatgearret bus
2. Kørsel på glat vej med automatgearret bus
3. Instruktør i de individuelle kørelektioner
4. Køreteknik med 3-akslede dobbeltdækkerbusser

Udvikling af læreruddannelse – foreløbig titel

1. Optimering af brændstofforbruget i automatgearret bus
2. Kørsel på glat vej med automatgearret bus
3. Sikker kørsel med bus på handlebane
4. Instruktør i de individuelle kørelektioner
5. Køreteknik med 3-akslede dobbeltdækkerbusser
6. Manøvrering af bus med anhænger
7. Rutebuskørsel
8. Rutebus administration
9. Obligatorisk efteruddannelseskursus for buschauffører
10. Vejtransportens sociale kontekst og reglerne for international turistbuskørsel
11. Køre- og hviletidsregler for buschauffører på blandede ruter
12. Vurdering af nødsituation ved ulykke med turistbus
13. Ajourføring af manøvrering med bybus
14. Køreteknik med dobbeltdækkerbusser på glat vejbane

Analyser

1. Anvendelse af medium simulatorer i busuddannelserne
TUR ønsker at undersøge mulighederne i dette udstyr inden for de didaktiske muligheder, priser og kvaliteter samt at initiere anvendelsen af simulatorer i busuddannelserne.
2. Analyse af de didaktiske muligheder ved brug af handlebane i busuddannelserne, samt en afklaring af hvilke elementer som med fordel kan indgå i en handlebane.
TUR ønsker at gennemføre en erfaringsindsamling og analyse af hvad vore nabolande har udviklet på dette område, og efterfølgende samle erfaringerne i en rapport som kan danne grundlag for udvikling af en egentlig handlebane som erfarne erhvervschauffører kan have gavn af at øve på.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse: FKB 2721 Post

Det fælles kompetenceområde Post er stadig kendetegnet ved en hastig og kontinuerlig teknologisk udvikling. Udviklingen medfører at det teknologiske indhold og jobfunktionerne i produktionen ændres. Dette tilsammen med de senere års liberalisering og privatisering af markedet - og markedets aktører - i EU, har medført et øget behov for kvalificeret og specialiseret arbejdskraft.

Postbranchen gennemgår i disse år en kraftig markeds-mæssig, teknologisk og organisatorisk udvikling. Branchen er, og har været, på forkant med udviklingen og anvender den nyeste teknologi, moderne ledelsesprincipper og avancerede logistik-systemer. Især i forhold til arbejdsorganiseringen er branchen kendetegnet ved at ansvar og kompetencer i højere grad delegeres til medarbejderne. Da branchen ligeledes er kendetegnet ved at være et typisk ufaglært område – og da branchens største aktør anvender mange ressourcer på uddannelse/efteruddannelse af medarbejderne – er det vigtigt at der til stadighed udvikles relevante arbejdsmarkedsuddannelser.

En af de store udfordringer, som branchens virksomheder står overfor, er – udover rekruttering og fastholdelse af medarbejdere – sikringen af arbejdsmiljøet. Det høje sygefravær og den store personaleomsætning i branchen må nødvendigvis medføre, at der fremover fokuseres mere på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, herunder også ergonomi.

I 2006 søgte udvalget – og fik bevilget – udviklingsmidler til udvikling af 6 uddannelsesmål og undervisningsmaterialer med særligt fokus på ergonomi og arbejdsmiljø.

Endvidere fik udvalget bevilget udviklingsmidler til en analyse af jobfunktioner mv. inden for jobområdet. Analysen er netop påbegyndt, og udvalget forventer, at resultaterne fra analysen kan give afsæt for de kommende års udvikling af uddannelser mv. inden for jobområdet.

Udvalget søger derfor ikke om midler til udvikling af uddannelsesmål.

Udvalget har netop fået udviklet et uddannelsesmål i køreteknik for to-hjulede køretøjer. Samtidig er der udviklet undervisningsmaterialer til det pågældende uddannelsesmål. Det har imidlertid vist sig hensigtsmæssigt at beskrive uddannelsesmålet således, at det kan anvendes også til tre-hjulede køretøjer. Der er derfor behov for at få udviklet undervisningsmaterialer rettet specifikt mod tre-hjulede køretøjer.

Udvalget søger derfor om midler til at udvikle et sæt **undervisningsmaterialer**:

- 1) Køreteknik for 3-hjulede køretøjer.

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse: FKB 2723 Transportarbejde i lufthavne

Luftfarten spiller en stadig vigtigere rolle for transport af personer og gods som led i globaliseringen. Den skaber tilgængelighed og bidrager til etablering af udviklingssammenhænge hvad enten det er internationalt eller regionalt.

Det er samtidig en branche i forandring – og en af de mest liberaliserede brancher - hvor lavpris-koncepter udfordrer traditionelle forestillinger om luftfart og hvor nye aktører kommer til eller gamle skifter ham.

Branchen er nok især kendt for passagertransport, men også luftfragt spiller en stadig større rolle i den internationale handel og transport af varer og gods. På verdensplan er luftfragt den hurtigst voksende transport, cirka 40 % af værdien af den samlede vareeksport sker i dag med fly. Også i Danmark øges behovet for luftfragt fordi danske virksomheder specialiserer sig i højere grad i produkter af høj kvalitet og med højt indhold af viden. Når sådanne relativt dyre varer skal afsættes internationalt, skal der være gode muligheder for at få fløjet disse varer til kunderne.

Den danske regering satser målrettet på en prioritering af dansk luftfart i de kommende år¹, hvor målet der blandt andet satses på fremtidssikrede uddannelser.

Der er beskæftiget cirka 22.000 personer i Danmark indenfor fag der har direkte relation luftfarten og lufthavnene. Der formentlig beskæftiget mellem 6.000 til 8.000 personer inden for de jobområder som FKB 2721 Transportarbejde i lufthavne dækker.

Der er imidlertid ingen tvivl at netop de jobfunktioner som FKB 2721 omfatter, vil få stor bevågenhed den kommende tid. Dette skyldes især det forhold, at der er stigende krav om effektivisering således at passagerer, bagage, gods, catering og servicering i øvrigt, foregår hurtigt og effektivt, fordi flyene skal være på jorden så kort tid som muligt.

Samtidig fortsætter de senere års udvikling i retning af at mange af arbejdsopgaverne udføres af flere forskellige mindre entreprenører. Det har tidligere været almindeligt, at det kun var de store virksomheder, som var i stand til at levere alle ydelser. De mange nye aktører på markedet medfører en ganske anderledes måde at organisere arbejdet på, hvilket får betydning for den samlede logistik i lufthavnene.

Også de mange specielle regler og procedurer i forbindelse med sikkerheden har betydning for den samlede logistik og de kvalifikationer hver enkelt medarbejder har behov for.

Arbejdet som transportarbejder i lufthavnen er forbundet med en del ensidigt gentaget arbejde, uhensigtsmæssige arbejdsstillinger og vanskelige forhold i øvrigt. Det er derfor af stor betydning for arbejdsmiljøet at transportarbejderne har kvalifikationer således at der kan skiftes mellem arbejdsopgaverne.

Analyse

Analyse

Udvalget har besluttet – jf. den arbejdsmarkedspolitiske redegørelse – at søge om midler til at få foretaget en analyse af jobfunktioner og kvalifikationsbehov inden for jobområdet. Analysen foretages i samarbejde mellem udvalgets sekretariat og eksternt konsulentfirma. Analysen skal danne baggrund for udvalgets fremtidige vurderinger af branchens efteruddannelsesbehov.

¹ Jf. "Dansk Luftfart 2015 – muligheder og udfordringer", Transport- og energiministeriet (2005)

Togklargøring, FKB 2717 Klargøring af togmateriel

Togklargøring finder sted indenfor både person- og godstog. Arbejdsopgaverne kan være meget forskellige for persontog og godstog. Der er konstateret følgende behov hos forskellige operatører for uddannelser målrettet togklargøringsområdet.

Nogen af arbejdsopgaver for personale som udføre togklargøring på godstog sker under hensyntagen til reglerne for jernbanetransport af farligt gods, RID. Der søges om midler til at udvikle 2 uddannelser som er målrettet jobområdet.

Den første uddannelse retter sig mod medarbejdere som udfører togklargøring og som skal gennemføre det fælles 10 punkts checkprogram, der er fælles for jernbaneselskaberne. Den anden uddannelsen retter sig til medarbejdere, der er beskæftiget med terminalarbejde eller kundeservice ved jernbanerne, og som udfører kontrol af fragtbreve, faresedler og afmærkning i henhold til RID samt kan anvende RID til at kontrollere specifikke transportbestemmelser.

Der er behov for uddannelse af personale til at fremføre førerløse tog samt til den regelmæssige lovpligtige efteruddannelse. Fremføring af førerløse tog sker kun med tog, som ikke er i drift og som derfor har brug for personlig betjening til f.eks. at komme på værksted. Der søges om midler til at udvikle 2 uddannelser rettet mod dette område.

Der er regelmæssigt behov for efteruddannelse af medarbejdere der udfører jobfunktionen "ledelse ved rangering". Der søges derfor om midler til at udvikle uddannelsen.

På grund af et påbud fra Trafikstyrelsen er der behov for uddannelse af medarbejdere til at fungere som SR-supervisor trin 1 og trin 2. SR-supervisor trin 1 skal kunne ledsage personer uden egen færdselstilladelse i og ved spor samt kunne give instruktion i og føre tilsyn med forskellige typer arbejder udført efter godkendte jernbanesikkerhedsinstruktioner. SR-supervisor trin 2 skal have kompetence til at indrette en arbejdsplads til reparation af rullende jernbanemateriel i og ved spor efter godkendt jernbanesikkerhedsprocedurer.

Til at støtte undervisningen til SR-supervisor trin 1 og trin 2 søges der om midler til at udvikle undervisningsmateriale til hver af de 2 uddannelser.

Der er behov for uddannelse af nye medarbejdere i lokal jernbaneinfrastruktur, samt et tilsvarende behov for uddannelse af medarbejdere som skal skifte arbejdssted. Togklargørere arbejder altid i og ved spor herunder også spor i drift og har derfor brug for uddannelse som er målrettet de jernbanesikkerhedsmæssige forhold som er på det pågældende arbejdssted eller på den pågældende type arbejdssted.

Til at støtte undervisningen i Lokal jernbaneinfrastruktur, søges der om midler til at udvikle undervisningsmateriale. Der er brug for at udvikle 3 forskellige undervisningsmaterialer som er tilknyttet henholdsvis det almindelige jernbanenet, S-togs nettet og til letbane. S-togs net og Letbanen har hver deres helt eget sikkerhedssystem med tilhørende forskellige signaler m.m. Materialet bør have form som en håndbog, der kan bruges i den efterfølgende jobfunktion.

Der søges derfor om udvikling af følgende 8 uddannelser og 5 stk. undervisningsmaterialer.

Opgaver

Udvikling af følgende uddannelser:

1. Sikkerhedskontrol ved jernbanetransport af farligt gods.
2. Jernbanetransport af farligt gods

3. Køreteknik, førerløst tog
4. Efteruddannelse køreteknik, førerløst tog
5. Efteruddannelse for ledelse ved rangering
6. SR-superviser, trin 1
7. SR-superviser, trin 2
8. Lokal jernbaneinfrastruktur

Udvikling af undervisningsmateriale:

1. SR-superviser, trin 1
2. SR-superviser, trin 2
3. Lokal jernbaneinfrastruktur på det almindelige jernbanenet.
4. Lokal jernbaneinfrastruktur på S-togs net.
5. Lokal jernbaneinfrastruktur på Letbanen.

Erhvervsfiskerområdet, FKB 2737

Arbejdsmarkedspolitisk begrundelse

Målgruppe

Målgruppen inden for erhvervsfiskerne består af:

- Fiskere der er beskæftiget på dæk, i styrehus og i maskinrum, og alle aflønnet efter principperne for partsfiskere. En eller flere af medlemmer af besætningen kan være ejer af fartøjet, eller det kan være ejet af en ejerkreds på land. Antallet af fiskere er vanskeligt at gøre præcist op, da nogle er fuldtids fiskere, andre deltager en del af året men har anden beskæftigelse i den øvrige tid osv. Et godt overslag vil være omkring 3.000 fiskere.
- Lodsmedhjælpere og båds mænd ansat ved lodserierne. Antallet i målgruppen er ca. 150.

Udviklingstendenser inden for erhvervsfiskerområdet

Fiskeriet har i flere år været i dyb krise. Der er begrænsninger på fiskekvoter, fiskedage og tonnage. Men efter at der er indført omsættelige kvoter er erhvervet blevet slanket og effektiviseret, således at de bedst drevne fiskervirksomheder har opslugt mindre veldrevne virksomheder, og dermed er der blevet bedre fiskerimuligheder for til tilbageværende fiskere. I årene fremover bliver der af naturgivne årsager mangel på fiskere, da gennemsnitsalderen af danske fiskere er væsentligt over 50 år.

Derfor er der stadigvæk behov for at tiltrække og uddanne nye generationer af fiskere, såvel nye ungdomsårgange som voksne der allerede er på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt at både de nuværende fiskere uddannes bedst muligt – sikkerhedsmæssigt, fangstmæssigt og økonomisk, og at der sættes ind på at tiltrække nye generation i erhvervet.

Erhvervet er præget af en del løs arbejdskraft, som man deler med andre manuelle fag. I en højkonjunktur som det er nu, er en del af de mulige fiskere beskæftiget i byggefagene. Erhvervet ønsker derfor at optage kvalificerede både unge og voksne i erhvervet, med et perspektiv der udstrækker sig til at rekruttere fra hele EU. En del fiskeskipper har ydret ønske om at ansætte arbejdskraft fra både Polen, Baltiske lande og Rusland, og uddannelsessystemet bør derfor være gearret til også at løse denne opgave.

Kvalifikationsbehov

I det følgende anføres TUR hvilke analyser og udviklingsopgaver der bør iværksættes for at det skal være muligt at bibringe medarbejderne i fiskeriet de nødvendige kvalifikationer.

Analyser

- a. Hvilken betydning får overgangen fra hydraulik til el-drift af dæksmaskineri i fiskerflåden på de kvalifikationer, som fiskere skal erhverve, for at kunne anvende og vedligeholde dæksmaskineriet på fiskerbåde?

Dæksmaskineri er traditionelt drevet af hydraulik, men der er en udvikling i gang bort fra dette drivmiddel i retning af el udstyr. Denne analyse skal afdække hvilke betydninger dette får for uddannelserne i forhold til ikke mindst de sikkerhedsmæssige aspekter.

- b. Kan Seafood management og brug af moderne teknologier ved behandling og opbevaring af fisk øge indtjeningen i fiskeriet, og hvilke uddannelsesmæssige implikationer er der forbundet hermed?

Fiskeriet bevæger sig bort fra kun at levere rensede fisk på kajen, fiskens kvalitet må ikke være påvirket af unødige mekaniske, kemiske eller klimatiske påvirkninger som kan nedsætte afregningsprisen for den leverede fisk.

Analysen skal afdække hvor man med fordel kan sætte ind med undervisning for at højne

kvaliteten, og dermed dækningsbidraget, af den leverede fisk.

- c. Analyse af kvalifikationsbehov for muslingeopdrættere i havbrug
Analysen skal afdække hvilke uddannelsesmæssige tiltag der er behov for i forbindelse med opdræt af muslinger i havbrug. Analysen skal afdække relevante uddannelsesbehov inden for områderne sikkerhed, biologi, miljø, forarbejdning, markedsføring og afsætning.
- d. Analyse af kvalifikationsbehov for skibsassistenter
Der ønskes en analyse af behovet for efteruddannelse af såvel ubefarne som befarne skibsassistenter. Skibsassistenterne har mange forskelligartede arbejdsopgaver, som de ikke nødvendigvis er uddannet til at udføre. Analysen skal i særlig grad rette sig mod søtransport af farligt gods (IMDG konventionen), ISM/SMS (brug af kvalitetshåndbog) samt stabilitet på større skibe. Herudover skal analysen kunne danne baggrund for udarbejdelse af en egentlig Fælles Kompetencebeskrivelse.

Fælles Kompetencebeskrivelse

- a. Dækspersonale i handelsskibe
Der er et stort og udækket uddannelsesbehov hos dækspersonalet i handelsskibe, disse medarbejdergrupper har i princippet en kort sikkerhedsmæssig grunduddannelse, men mange af de opgaver de varetager er ikke dækket af uddannelser.

Udvikling af uddannelsesmål

- a. Vedligeholdelse af dæksmaskineri drevet af el-motorer.
Fiskere anvender traditionelt hydraulikmotorer til at drive dæksmaskineri, men nye skibe er ofte udstyret med e-motorer i stedet for hydraulikmotorer. Fiskerne skal uddannes i sikker anvendelse og vedligeholdelse af dette udstyr.
Derfor søger udvalget midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse samt et tilhørende kompendium.
- b. Køle- og fryseanlæg i fiskeskibe
Med baggrund i reducerede kvoter og mindre fiskebestande, gå fiskerne efter at levere en endnu bedre kvalitet konsumfisk, hvilket bl.a. foregår ved at søpakke fisken og efterfølgen-
de køle eller fryse den.
Disse anlæg skal fiskerne lære at betjene, vedligeholde og nødreparere korrekt.
Derfor søger udvalget midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse samt et tilhørende kompendium.
- c. Stabilitet på skibe i handelsflåden
Denne uddannelse skal medvirke til at højne forståelsen for stabilitetens betydning og hvordan man uforvarende kan komme til at påvirke den i negativ retning.
Derfor søger udvalget midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse samt et tilhørende kompendium.
- d. Medicinkiste B og C
Uddannelsens indhold bliver ændret jf. oplysninger fra Søfartsstyrelsen, og i denne anledning skal arbejdsmarkedsuddannelserne i brug af medicinkisterne B og C revideres.
Derfor søger udvalget midler til revision af to arbejdsmarkedsuddannelser samt to tilhørende kompendier.

e. Seafood management

De landede mængder af fisk falder forsat, og i lyset af dette ønsker fiskerne at øge indtjeningen ved at hæve kvaliteten af de leverede produkter.

Derfor søger udvalget midler til udvikling af en arbejdsmarkedsuddannelse samt et tilhørende kompendium.

f. Stabilitet om bord på fiskeskibe

Emnet stabilitet er helt centralt for driften af et fiskeskib, manglende stabilitet kan få katastrofale følger skib og besætning. I tilknytning til en allerede udviklet uddannelse i dette emne er der behov for en undervisningskompendium.

Derfor søger udvalget midler til udvikling af et tilhørende kompendium.

Undervisningsmaterialer

g. Undervisningsmaterialer til småskibsfartens medarbejdere

På Fiskeriskolen foreligger en række materialer og kompendier udviklet til erhvervsfiskeriet, men man underviser allerede i nogle få uddannelser som fx ROC (radiolære) og grundlæggende sikkerhed, og til disse områder ønsker udvalget de eksisterende undervisningsmaterialer tilrettet småskibsfartens medarbejdere.

Derfor søger udvalget midler til revision af et kompendium.

Faglæreruddannelse

a. Nye tider i fiskerierhvervet.

Der sker rigtig meget i fiskerierhvervet i disse år, således er der nu kommet gang i køb og salg af både kvoter på fisk og tonnage. Dette faglærerkursus skal opdatere fiskerifaglærerne så de kan undervise i de faktiske forhold i erhvervet.

b. Kvalifikationsbehov for småskibsfartens medarbejdere

Faglærerkurser som opkvalificerer faglærerne til at undervise småskibsfartens medarbejdere.

Oversigt over udviklingsopgaver inden for områder

Analyser

Dæksmaskineri i fiskerflåden

Hvilken betydning får overgangen fra hydraulik til el-drift af dæksmaskineri i fiskerflåden på de kvalifikationer, som fiskere skal erhverve, for at kunne anvende og vedligeholde dæksmaskineriet på fiskerbåde?

Seafood management

Kan Seafood management og brug af moderne teknologier ved behandling og opbevaring af fisk øge indtjeningen i fiskeriet, og hvilke uddannelsesmæssige implikationer er der forbundet hermed?

Opdræt af muslinger i havbrug

Analyse af kvalifikationsbehov for muslingeopdrættere i havbrug

Efteruddannelse af skibsassistenter

Analyse af kvalifikationsbehov for skibsassistenter

Udvikling af uddannelsesmål mv.

Fælles kompetencebeskrivelse

Dækspersonalet i handelsskibe

Arbejdsmarkedsuddannelse – foreløbig titel

Vedligeholdelse af dæksmaskineri drevet af el-motorer

Køle- og fryseanlæg i fiskeskibe

Stabilitet på skibe i handelsflåden

Medicinkiste B og C

Seafood management

Undervisningsmateriale – foreløbig betegnelse

Vedligeholdelse af dæksmaskineri drevet af el-motorer

Køle- og fryseanlæg i fiskeskibe

Stabilitet på skibe i handelsflåden

Medicinkiste B og C

Seafood management

Stabilitet om bord på fiskeskibe

Undervisningsmaterialer til småskibsfartens medarbejdere

Faglæreruddannelse – foreløbig betegnelse

Nye tider i fiskerierhvervet

Kvalifikationsbehov for småskibsfartens medarbejdere

Arbejdsmarkedspolitisk redegørelse for behovet for kompetenceudvikling inden for transport- og logistikledelse

TUR har med midler fra AMU i 2007 fået gennemført en analyse af behovet for uddannelse til transport- og logistikdisponering.

I rapporten fra Institut for Transportstudier (TUR, april 2007) fremhæves det:

Transport og logistik er vækstområder. Det gælder for såvel person- som godstransport. Der sker en internationalisering, og strukturudviklingen inden for selve transportbranchen og de kunder, der betjenes, præger udviklingen.

Transportbranchen er traditionelt kendetegnet ved mange små og mellemstore virksomheder og ved en stærk iværksættertradition.

Terminalfunktionen indgår både som del af transportvirksomheden og som del af industrivirksomhedens organisation. Større industrivirksomheder har typisk et andet fokus på kompetenceudvikling end det, der kendetegner transportbranchen.

Arbejdsmarkedet er også under forandring, dvs. grundlaget for rekruttering til transport- og logistikledelse skifter også. Transport er traditionelt ikke et højstatus erhverv, det kan være en barriere for fortsat rekruttering til erhvervet.

Ændringerne øger forandringspresset på virksomhederne. Desuden er der stigende behov for nye kompetencer i virksomhederne. Udvikling gennem kompetente medarbejdere med ansvar for transport- og logistikledelse er derfor en stadig vigtigere opgave.

Det er samtidig en branche med en stor andel ufaglærte medarbejdere. Hovedparten af de uddannede medarbejdere med ansvar for transport- og logistikledelse i branchen har en faglig uddannelse. Andelen af medarbejdere med videregående uddannelser er relativt beskeden.

Dette er generelle udviklingstendenser, som karakteriserer hele målgruppen for analysen. Herudover kan der peges på følgende specifikke udviklingstendenser inden for de tre delområder i undersøgelsen:

Vejgodstransport

Der sker et skift i måden, der købes transport på. En stigende del af transporterne købes af store virksomheder efter udbud på grundlag af tendermateriale. Denne udviklingstendens må forventes at stige i de kommende år.

Logistisk performance (rettidighed, kundeservice, kvalitet) bliver stadig vigtigere konkurrenceparametre.

Mange virksomheder fortæller, at de gennem udvikling af deres relationer til kunderne og specialisering på særlige nicher styrker deres konkurrenceevne. I begge tilfælde kommer logistik og kundeservice i fokus.

Danske virksomheder anvender i stigende grad østeuropæiske vognmandsvirksomheder som underleverandører.

Tenderprocessen og kundernes stigende strategiske fokus indebærer også øget incitament til "produktionsstyring" i virksomheden.

Fastholdelse af konkurrenceevne sætter således samlet fokus på transportvirksomhedens ledelse, styring, kundeservice og omstillings-/innovationsevne.

For de små og mellemstore virksomheder er udfordringen at udvikle service og produktion i forhold til særlige kundesegmenter.

For de store transportvirksomheder er udfordringen at kunne løfte de store transportopgaver for strategiske kunder. Projektudvikling, udvikling af særlige produkter rettet mod nøglekunder, håndtering af internationale tendere er vigtige kompetencer.

I begge tilfælde må det forventes, at der vil ske en koncentration på færre, men større enheder. Udvikling af konkurrenceevne i forhold til de specifikke elementer er vigtigt for begge typer virksomheder. Set fra den enkelte virksomhed er det en udfordring at geare organisationen til denne type samarbejdsrelation med kunden. Herved kommer der fokus på udvikling af virksomheder gennem kompetencer og viden hos medarbejderne.

Kompetenceudvikling inden for transport- og logistikledelse skal ses i dette lys.

Konsolidering og lager

Der er forskel i håndteringen i de to typer virksomheder.

De større industrivirksomheder har typisk en lang tradition for ledelse og produktionsstyring. Den aktuelle virksomhed har gennemført flere centralt initierede logistikprojekter. Virksomheden har en HR afdeling (i hovedafdelingen). Virksomheden har en relativt formel struktur, nyansættelse og rekruttering af disponenter sker ved ansættelse af medarbejdere med speditiionsuddannelse. Ansættelser sker i samarbejde med HR.

Terminalvirksomheden har ikke de samme formelle strukturer for udvikling. Der er dog også virksomheder, som nu har etableret HR afdelinger.

Medarbejderne i arbejdstilrettelæggelse og mellemlidelse er i vidt omfang rekrutteret blandt tidligere chauffører. Virksomhederne oplever aktuelt en betydelig vækst i omsætningen målt i antal enheder – indtjeningen stiger ikke så hurtigt. Fortsat konkurrenceevne forudsætter fokus på effektivitet. De mange forandringer stiller store krav til forandringsledelse.

Terminalerne har stigende fokus på kompetenceudvikling – mange er stadig forankret i den traditionelle "iværksætterkultur" inden for transportbranchen.

Rutebil- og turistbuskørsel

Rutebilkørsel

Den offentlige kollektive transport har været under forandring siden etableringen af regionale trafikelskaber i slutningen af 70'erne. Dengang skete afregning efter en "standard entreprenørkontrakt". I dag er det offentligt udbud, som danner grundlag for udvalgte operatører.

Op gennem perioden er der sket en strukturudvikling blandt de virksomheder, der kører som entreprenører for trafikelskaberne. Der er sket en koncentration, og en række internationale selskaber har etableret datterselskaber i Danmark.

Den offentlige servicetrafik i Danmark er aktuelt under forandring. Dette er en del af den strukturreform, som trådte i kraft 1. januar 2007. Fremover vil al lokal og regional offentlig persontransport blive administreret af 6 trafikelskaber. Det vil være regionerne, som skal tage beslutning om den regionale bustrafik og kommunerne, som skal tage beslutning om og finansiere den lokale bustrafik.

Trafikelskaberne vil desuden kunne varetage trafikøb på vegne af regioner og kommuner inden for andre områder, f.eks. skolebuskørsel og sygekørsel.

I lyset af de mange forandringer ved årsskiftet 2006/07 er det for tidligt at give en samlet vurdering af den fremtidige organisering af den offentlige servicetrafik i Danmark.

Det er dog vurderingen, at der vil komme øget fokus på service og innovation i det samlede produktionsapparat, som omfatter trafikelskaberne, de kommuner og regioner, der skal spilles sammen med, og de private og offentlige busselskaber, som vil skulle varetage produktionen.

Samspelet mellem entreprenørvirksomhederne og trafikelskaberne har været meget forskelligt mellem de trafikelskaber, der virkede frem til årsskiftet 06/07. Fra tætte "partnerskaber" til kontraktopfølgning baseret på "armslængde". Disse kulturer vil skulle smelte sammen i de kommende år.

Det er forventningen, at samspelet vil blive professionaliseret, og at entreprenørvirksomhederne vil få en aktiv rolle i udvikling af serviceprofil og innovation. Herved kommer de menneskelige ressourcer hos disse virksomheder i fokus.

Udførelsen af den offentlige bustrafik er fastlagt af køreplaner og busomløb udarbejdet af trafikelskaberne, desuden er der typisk skriftlige aftaler og procedurer f.eks. i tilfælde af ekstreme vejsituationer. I de større entreprenørvirksomheder lægges vagtplaner typisk i den centrale administration.

Mellemliderne i driftsorganisationen har således hovedsageligt opgaver rettet mod personaleledelse og drifts-/kvalitetsopfølgning. Der har hidtil ikke fra trafikelskaberne været fokus på uddannelse af denne gruppe.

Der kunne peges på, at denne mellemlidergruppe i de kommende år vil få en strategisk vigtigere rolle for kvalitetsudviklingen, derfor kunne uddannelsestiltag rettet mod gruppen være vigtige. Initiativet bør komme fra entreprenørvirksomhederne. En række af de personer, der har deltaget i undersøgelsen fra trafikelskaberne, har vist positiv opbakning til et sådant initiativ.

Succeskriterierne for et sådant initiativ kunne være:

- Udvikling af ledelseskulturen i driftsorganisationen
- Bidrag til omdømmet af den offentlige servicetrafik som en attraktiv arbejdsplads
- Udvikling af serviceprofilen og innovationen i den offentlige rutetrafik.

Turistvognmandskørsel

For turistvognmænd er der overordnet set tale om to former for kørsel. Der er tale om lejlighedskørsel, der hovedsageligt er ad hoc opgaver, og der er tale om fastlagte turistpakker, såvel nationalt som internationalt, baseret på planlagt kørselsledelse.

Der har i de seneste 10 år været vækst i erhvervet målt på antal indregistrerede køretøjer til turistikørsel.

Faggruppen består af få store og mange små vognmænd. Jo større firmaer, desto mere formaliseret en organisation. De største virksomheder har egne turistbureauer, og nogle er ligeledes entreprenør. Der er tale om en servicevirksomhed på højeste niveau, hvor kunden er i centrum og kun kommer igen, hvis forventningerne bliver efterlevet.

Det må forventes, at udviklingen på markedet vil skærpe virksomhedernes fokus på service og styring. Hertil kommer, at udviklingen på arbejdsmarkedet vil kunne stille krav til virksomhedernes fokus på personaleledelse med henblik på fortsat at kunne tiltrække og fastholde medarbejdere til erhvervet.

Disponeringsopgaven

Sammenfattende kan der beskrives følgende "generiske opgaver" inden for "logistikfunktioner, disponering og kørselsledelse"

- Kørselsledelse - transportstyring
- Disponering
- Internationale godstransporter (fortoldning, forsikring, ...)
- Logistik/it
- Leverandørsamarbejde
- Ledelse/coaching
- Regnskab – herunder palleregnskab
- Terminalledelse
- Salg

Behov for kompetenceudvikling

Samlet peger de gennemførte undersøgelser på, at en betydelig del af medarbejderne i personaleledelse og disponering ikke har en formel uddannelse som baggrund for udførelse af deres job. Mange medarbejdere i disse funktioner er oplært gennem udførelse af deres arbejde.

Undersøgelserne peger videre på, at udviklingen inden for transport og logistik gør, at der bliver stigende fokus på denne medarbejdergruppes kompetencer og evner til at medvirke til udviklingen af erhvervet. Uddannelse af medarbejderne i arbejdsledelse, disponering og kørselsledelse vil således blive et stadigt vigtigere middel til udvikling af erhvervets konkurrenceevne.

På baggrund af denne analyse har TUR konkluderet, at der er behov for etablering af uddannelser, rettet mod transport- og logistikledelse. Området er ikke hidtil blevet dækket af uddannelser med et transportfagligt indhold, men analysen viser, at der er behov for uddannelser med et transportfagligt indhold, men også at en række af de uddannelser, som allerede eksisterer inden for ledelsesområdet, kan anvendes.

TUR har samlet en række faglige eksperter, herunder repræsentanter fra virksomhederne, for at udarbejde en kompetenceprofil for med medarbejdere med ansvar for transport- og logistikledelse.

Fælles kompetencer for Transport- & logistik ledelse

Personen:

- kan, på baggrund af sit kendskab til logistik, benytte systemer til styring af gods, varestrømme, informationer og materiel
- kan forestå daglig drift og ledelse, behersker almindelige ledelsesredskaber (situationsbestemt ledelse, forandringsledelse, coaching, konflikthåndtering) og kan formidle et godt samarbejde, bl.a. på baggrund af viden om etniske og kulturelle forskelle, både vertikalt og horisontalt i virksomheden.
- kan kommunikere effektivt og ordentligt med medarbejdere, kunder og øvrige samarbejdspartnere og benytte moderne tekniske hjælpemidler til denne kommunikation på den mest hensigtsmæssige måde.

- kan, på baggrund af et grundigt kendskab til arbejdsmarkeds- og social lovgivning, anvende denne viden i sit daglige ledelsesarbejde.
- kan, på baggrund af indsigt i mulighederne for og redskaber til at fremme kompetenceudvikling for sine medarbejdere, herunder redskaber til at holde styr på kompetencer og kompetenceregnskaber, anvende denne viden til medarbejderudvikling
- kan foretage arbejdsmiljøledelse, herunder håndtering af uheldssituationer og tilhørende registreringssystemer
- behersker kundeservice og forhandlingsteknik
- kan deltage i kvalitetsstyring, herunder certificeringsprocesser og følge op på disse
- behersker dagligdags transportteknisk fremmedsprog og transportrelateret matematik

Specielle kompetencer for Kørselsleder gods og for Kørselsleder personbefordring

- kan, på baggrund af dybtgående kendskab til love og regler for vejtransport, anvende sin viden i forhold til virksomhedens transportydelser
- kan foretage trafiksikkerhedsledelse

Specielle kompetencer for lagerledelse

- kan løbende optimere, innovere og udvikle processer, rutiner og arbejdsgange, set ud fra et helhedssyn, bl.a. på baggrund af indgående kendskab til IT-systemer til lagerstyring
- kan anvende sin viden om branchens produkter og markedsforhold i sit daglige arbejde

På denne baggrund ansøger TUR om midler til udvikling af området.

Revision af Fælles Kompetence Beskrivelser (FKB)

Ingen – uddannelsesbehovet forventes dækket inden for de eksisterende FKB'ere.

Analysér:

Analyse af vilkår for samarbejde mellem transportskoler og handelsskoler om fælles udbud af uddannelser til transport- og logistikledelse

Baggrund

TUR har anmodet om, at uddannelse til transport- og logistikledelse etableres som et nyt trin i erhvervsuddannelserne, men kan samtidig konkludere, at der findes behov for at etablere tilsvarende uddannelser inden for AMU-området, idet medarbejdere, som allerede er beskæftiget med transport- og logistikledelse ikke kan forventes at få deres efteruddannelsesbehov dækket gennem erhvervsuddannelser, men gennem AMU.

Situationen er imidlertid den, at mange transportskoler inden for AMU-området ikke har erfaring med ledelsesuddannelse. Denne erfaring findes imidlertid på en række handelsskoler, som så til gengæld ikke har transportfaglige forudsætninger. Der ansøges derfor om en analyse, der kan hjælpe handelsskoler og AMU transportskoler med at afdække vilkår for om fælles udbud af uddannelser til transport- og logistikledelse. Analysen foretages i et tæt samarbejde mellem TUR og HAKL og under medvirken af skoler fra begge områder.

Beskrivelse af opgaven

Analysen skal afdække muligheder for en fælles behovsaflæring på det lokale og regionale behov, således at kompetenceudviklingsbehovet for de medarbejdergrupper, der ligger imellem eller er fælles for TURs og HAKL's målgrupper kan imødekommes på den meste hensigtsmæssige måde. Analysen skal fokusere på de samarbejdsmuligheder, der vil være omkring fælles markedsføring og et koordineret eller fælles udbud af uddannelser.

Nye uddannelsesmål:

1. Udvikling af uddannelsesmål til Transport- & logistik ledelse, kompetence "systemer til styring af gods, varestrømme, informationer og materiel" (gods + bus + lager)
2. Udvikling af uddannelsesmål til Transport- & logistik ledelse, kompetence " kan kommunikere effektivt og ordentligt med medarbejdere, kunder og øvrige samarbejdspartnere og benytte moderne tekniske hjælpemidler til denne kommunikation på den mest hensigtsmæssige måde" (gods + bus + lager)
3. Udvikling af uddannelsesmål til Transport- & logistik ledelse, kompetence " kan, på baggrund af dybtgående kendskab til love og regler for vejtransport, anvende sin viden i forhold til virksomhedens transportydelse (gods + bus)
4. Trafiksikkerhedsledelse (gods + bus)
5. Udvikling af uddannelsesmål til Transport- & logistik ledelse, kompetence " kan løbende optimere, innovere og udvikle processer, rutiner og arbejdsgange, set ud fra et helhedssyn, bl.a. på baggrund af indgående kendskab til IT-systemer til lagerstyring" (lager)

Undervisningsmaterialer

Der er ikke tidligere inden for AMU udviklet kurser inden for dette område, og der foreligger derfor heller ikke noget egentligt undervisningsmateriale. Der er derfor behov at undersøge, hvad der bruges inden for KVVU og VUU for at vurdere, om undervisningsmaterialer herfra kan anvendes i AMU.

1. Udarbejdelse af litteraturliste (bøger, Internet, mv.), der kan benyttes til uddannelser til Transport- & logistik ledelse (gods + bus + lager)

Faglæreruddannelse

Der er ikke tidligere inden for AMU udviklet kurser inden for dette område, og der vil derfor være behov for efteruddannelse af undervisere til området.

1. Udvikling af kursus for undervisere i Transport- & logistik ledelse (gods + bus + lager)